

SZAKDOLGOZAT

Martini István-Csongor

2025



Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
mesterképzési szak

“Nagyerdő” közbirtokosság
működése és jövője

Belső konzulens:	Dr. Varga József
Belső konzulens intézete/tanszéke:	Befektetési, Pénzügyi és Számviteli tanszék
Külső konzulens:	Dr. Péter Emőke-Katalin
Készítette:	Martini István-Csongor

2025

Tartalomjegyzék

1.	Bevezető	3
2.	Irodalom	6
2.1.	Régi történelem a közbirtokosságokról	6
2.2.	A közbirtokosságok létrejötte	7
2.3.	A kezdetek – közös erdőgazdálkodás a múlt században	8
2.4.	A közbirtokosság újjászervezése – a földek visszaszolgáltatása	8
2.5.	A Közbirtokosság Vezetősége és Működése	9
2.6.	A közbirtokosságok jogi alapjai	9
3.	Anyag és módszer	10
3.1.	Kvalitatív módszerek	10
3.2.	Kvantitatív módszerek	11
3.2.1.	Interjú elemzése, kvalitatív elemzés	12
3.2.2.	Kérdőíves felmérés és SPSS-Excel alapú kvantitatív elemzés	14
4.	Eredmények	29
4.1.	Kvalitatív kutatás eredményei	29
4.2.	Kvantitatív kutatás eredményei	30
4.2.1.	Életkor és elégedettség a közbirtokosság működésével	31
4.2.2.	Végzettség és Tájékozottság: Az Oktatás Szerepe a Közösségi Informáltságban	32
4.2.4.	Vélemények és elégedettség	34
4.2.5.	Környezetvédelem és fenntarthatóság	35
4.2.6.	Kommunikáció és információátadás	37
5.	A hipotézisek vizsgálata a kutatási eredmények tükrében	39
6.	Pénzügyi kimutatás	41
7.	Összefoglaló	71
8.	Irodalomjegyzék	73
9.	Táblázatok és ábrák jegyzéke	74
10.	Melléklet	76

1. Bevezető

"A közösségi tulajdonlásra való törekvés évezredek gyökerekkel rendelkezik, hiszen a történelem során bebizonyosodott, hogy egyes javak, mint az erdők, legelők és vizek, közös igazgatás alatt hatékonyabban és fenntarthatóbban kezelhetők, mint egyéni vagy állami birtokként" (**Garda, 2017, 23. o.**) E közös gazdálkodási formák közül emelkednek ki "A közbirtokosságok egyedülálló jogi és társadalmi szerkezetükkel évszázadok óta meghatározó szerepet játszanak a vidéki társadalmak életében" (**Biró, Sárosi-Blága, Tamás, 2021, 57. o.**)

"A középkortól kezdve a közbirtokosságok különösen az erdélyi magyar közösségekben váltak kiemelkedő jelentőségűvé" (**Kolumbán, 2019, 31. o.**). Ezek a szervezetek a helyi gazdák vagy más birtokosok közös tulajdonában álló földek és erdők használatát, kezelését, fenntartását és a belőlük származó haszon elosztását szabályozták. A közbirtokosság, mint intézmény, hosszú történelmi fejlődés során nyerte el mai formáját, amely a hagyományos értékek megőrzésére és a közösségi együttműködésre épít.

"A közbirtokosságok működési modellje mintát ad a kollektív felelősségvállalásra és a demokratikus döntéshozatalra, elősegítve a fenntartható erdőgazdálkodást és a helyi gazdasági megerősödést" (**Garda, 2018, 78. o.**). A tagok közösen döntenek az erdőgazdálkodási tervekről, a pénzügyi kérdésekről, és arról, hogyan hasznosítsák a közös vagyont. A rendszer nagy előnye, hogy ösztönzi a hosszú távú gondolkodást, a fenntartható erdőgazdálkodást, és elősegíti a helyi közösségek gazdasági megerősödését. Mindez különösen fontos napjainkban, amikor a globális kihívások – mint a klímaváltozás vagy a vidéki elvándorlás – újra ráirányítják a figyelmet a helyi, önszerveződő közösségi megoldásokra.

Dolgozatom témájául azért választottam a közbirtokosságokat, mert e történelmi gyökerekkel rendelkező intézmények nem csupán a múlt értékei közé tartoznak, hanem a jelen és a jövő lehetőségeit is magukban hordozzák. Hiszem, hogy a közösségi tulajdonlás, ha jól működik, kiváló eszköze lehet a vidék megtartó erejének növelésében, a természeti erőforrások megővésében és a társadalmi kohézió erősítésében. Személyes motivációm is van a téma iránt, hiszen olyan vidéki térségből származom, ahol a közbirtokosságok a mai napig jelentős szerepet játszanak az emberek mindennapjaiban. Érdekel, hogyan működnek ezek az intézmények a gyakorlatban, milyen kihívásokkal néznek szembe, és milyen jövőbeli fejlődési lehetőségeik vannak.

E dolgozat középpontjában a Taplocai közbirtokosság áll, amely kiváló példája annak, hogyan tud egy közösség a hagyományaira építve, mégis a jövő felé nyitottan működni. Taploca közbirtokosságai nem csupán gazdasági, hanem közösségi és kulturális szempontból is meghatározó szereplői a helyi társadalomnak. A dolgozat célja, hogy feltárja e közbirtokosságok történetét, jelenlegi működését, valamint a bennük rejlő fejlesztési lehetőségeket és kihívásokat. Mindezt úgy kívánom bemutatni, hogy az olvasó átfogó képet kapjon arról, miért érdemes foglalkozni a közbirtokosságokkal – nemcsak tudományos, hanem gyakorlati szempontból is.

Külön érdekessége e dolgozatnak a közbirtokosságokra jellemző sajátos szóhasználat vizsgálata. Ilyen például a „**jóg**” szó, amelyet hosszú „ó”-val írunk, és a birtokosságban való részesedést, vagyis a tagsághoz kapcsolódó tulajdonjogot, jogosultságot jelenti. Ez a kifejezés a székelyföldi köznyelv és joggyakorlat része, és máig élő elemként jelenik meg a

közbirtokossági működésben. A „jóg” tehát nem csupán nyelvi sajátosság, hanem a közösségi identitás és hagyomány része is.

A dolgozat során több kutatási hipotézist is megfogalmaztam, amelyek a közbirtokosság működésére, tagságára, pénzügyi eredményeire és jövőbeni lehetőségeire vonatkoznak. Ezeket a hipotéziseket a dolgozat különböző fejezeteiben alátámasztom vagy megcáfolom, a vizsgálati eredmények tükrében.

1. hipotézis – A történeti háttér hatása a mai működésre

A Taplocai közbirtokosság történelmi múltja és hagyományos működési elvei napjainkban is jelentősen befolyásolják a döntéshozatali mechanizmusokat és a vezetési stílust.

2. hipotézis – Tulajdonarány és aktivitás kapcsolata

Minél nagyobb területi vagy jóg tulajdonnal rendelkezik egy tag, annál aktívabban vesz részt a közbirtokosság működésében.

3. hipotézis – A pénzügyi átláthatóság és elégedettség kapcsolata

A tagok közötti elégedettségi szint szoros kapcsolatban áll azzal, hogy mennyire tartják átláthatónak a közbirtokosság pénzügyi működését.

4. hipotézis – A közbirtokosság jövőképével kapcsolatos attitűd

A közbirtokosság jövőjével kapcsolatos optimizmust elsősorban azok a tagok mutatják, akik rendszeres tájékoztatást kapnak és részt vesznek a döntéshozatali folyamatokban. A következő fejezetekben bemutatom a közbirtokosságok történeti fejlődését, jogi alapjait, működési mechanizmusait, majd részletesen elemzem a taplocai példát, különös figyelmet fordítva a közösségi részvételre, a döntéshozatali folyamatokra, valamint a fenntarthatósági és jövőorientált törekvésekre.

“Nagyerdő” közbirtokosság működése és jövője

Az emberiség történelmében a közösségi tulajdonlás gondolata nem újkeletű. Évszázadokkal ezelőtt felismerték a helyi közösségek, hogy bizonyos javak – különösen az erdők, legelők, vizek – hatékonyabb, igazságosabb és fenntarthatóbb módon kezelhetők közösen, mint egyéni vagy állami birtoklásban. E közös gazdálkodási formák közül emelkednek ki a közbirtokosságok, amelyek különleges jogi és társadalmi szervezeti formát képviselnek. Ezek az intézmények évszázadokon át kulcsszerepet tölthettek be a vidéki közösségek életében, különösen az erdélyi magyar közösségek körében váltak hangsúlyossá a középkor óta. A közbirtokosságok működése egyedülálló példa a kollektív felelősségvállalásra és demokratikus döntéshozatalra, ösztönözve a hosszú távú gondolkodást és a fenntartható erőforrás-gazdálkodást.

Ez a kollektív megközelítés különösen releváns napjainkban, amikor a globális kihívások – mint a klímaváltozás, a vidéki elvándorlás, vagy a fenntartható gazdálkodás iránti növekvő igény – újra ráirányítják a figyelmet a helyi, önszerveződő közösségi megoldásokra. A közbirtokosságok, mint rugalmas és adaptív szervezetek, képesek választ adni ezekre a kihívásokra, megőrizve a természeti értékeket és erősítve a helyi gazdaságot. A közösségi döntéshozatal, az erőforrások közös kezelése és a tagok közötti szolidaritás olyan alapvető értékek, amelyek mentén egyre inkább építkezhet a jövő vidéke.

Dolgozatom témájául azért választottam a közbirtokosságokat, mert e történelmi gyökerekkel rendelkező intézmények nem csupán a múlt értékei közé tartoznak, hanem a jelen és a jövő lehetőségeit is magukban hordozzák. Hiszem, hogy a közösségi tulajdonlás, ha jól működik, kiváló eszköze lehet a vidék megtartó erejének növelésében, a természeti erőforrások megóvásában és a társadalmi kohézió erősítésében. A közbirtokosságok által képviselt értékek, mint a hosszú távú tervezés, a közösségi felelősségvállalás és a helyi identitás megőrzése, alapvető fontosságúak egy élhető és fenntartható jövő kialakításában.

Személyes motivációm is van a téma iránt, hiszen olyan vidéki térségből származom, ahol a közbirtokosságok a mai napig jelentős szerepet játszanak az emberek mindennapjaiban. Gyermekkoromtól kezdve láthattam, hogyan működik ez a rendszer a gyakorlatban, milyen kihívásokkal néznek szembe, és milyen jövőbeli fejlődési lehetőségeik vannak. Érdekel, hogyan befolyásolja a közösség életét a közbirtokosság jelenléte, milyen gazdasági és társadalmi hatásai vannak, és hogyan tudnak alkalmazkodni a változó jogi és gazdasági környezethez. Ez a személyes érintettség mélyebb megértésre és alaposabb elemzésre ösztönöz a dolgozatom során.

2. Irodalom

2.1. Régi történelem a közbirtokosságokról

"A Kárpát-medence társadalmi és gazdasági fejlődésének szerves részei a közbirtokosságok, amelyek az évszázadokon át tartó közösségi szerveződés eredményeként alakultak ki" (**Garda, 2017, 19. o.**) Bár a fogalom modern értelmezése viszonylag új keletű, a közös tulajdonlás és közösségi gazdálkodás gyakorlata már a középkorban is fontos szerepet játszott a vidéki élet szerveződésében. A közbirtokosságok nem egyetlen uralkodói rendelet vagy politikai akarat szülöttei – sokkal inkább az évszázadokon átívelő, szerves közösségi fejlődés eredményei, amelyek a földhöz, erdőhöz és természeti javakhoz való viszonyban gyökereznek.

A közbirtokosságok előzményei már a 13. századra visszanyúlnak, amikor a Magyar Királyság területén kialakult a székely és szász autonómiák sajátos földbirtoklási rendszere. A székely közösségek, különösen Erdélyben, kollektív alapon osztották fel az erdőket, legelőket és más természeti javakat. Ekkoriban a közös földhasználat nemcsak praktikus, hanem életben maradási kérdés is volt: a közösségek csak összefogva tudtak megélni, védekezni, túlélni a környezeti viszontagságokat vagy a politikai bizonytalanságokat.

A 15–16. században, a mezőgazdasági termelés intenzívebbé válásával párhuzamosan, a közös tulajdonú földek szerepe tovább erősödött. A közösségek a saját szükségleteiken túl már piacra is termeltek, de az erdők, legelők, vízhasználati jogok továbbra is közösen voltak birtokban, és szabályozott rend szerint működtek. Ezek a szabályok gyakran szokásjogi alapokon nyugodtak, amit később írásba is foglaltak – ezekből a dokumentumokból ma is értékes forrásokat meríthetünk a közbirtokosságok belső működéséről.

„A közbirtokosságok mai gazdálkodását vizsgálva, azt kapitalisztikusnak nem nevezhetjük; nem kalkuláló és nem piacra termelő gazdasági egyesülés. Azonban már nem is rendi, paraszti, önellátó, szokásjogi tételek szerint vezetett.” (**Imreh, 1944, 3-6 old.**)

A közbirtokosságok hivatalos jogi formába öntése azonban csak később, a 18. és 19. század fordulóján kezdődött meg, válaszul az állami beavatkozás, a földmérés, a birtoknyilvántartás és a tulajdonviszonyok szabályozásának igényére. Az Osztrák–Magyar Monarchia idején, különösen a 19. század második felében, törvények születtek a közbirtokosságok működésének szabályozására. A 1886-os közbirtokossági törvény (XX. törvénycikk) már részletesen meghatározta a közbirtokosságok megalakulásának, működésének és elszámolásának szabályait. Ez volt az első átfogó kísérlet arra, hogy a közösségi földhasználatot jogilag is szabályozott formába öntsék.

"A jog vagy részesjog szolgált a közbirtokosságok alapjául, biztosítva a szavazati jogot, valamint a közös vagyonból való részesedést és az ahhoz kapcsolódó kötelezettségeket" (Kolumbán Tibor, é.n.: A Székely Jogról és Szabadságról, 42. o.) A közösségek tagjai ezek birtokában szavazati joggal rendelkeztek, részesültek a közös bevételekből, de kötelezettségeik is voltak a közös fenntartásban. A vezetést általában egy választott tanács látta el, élén a közbirtokossági elnökkel. Ez a demokratikus működés, a közösségi kontroll és a kollektív döntéshozatal tette a közbirtokosságokat olyan sikeres és életképes intézménnyé.

A 20. század viharaiiban a közbirtokosságokat azonban súlyos csapások érték. A második világháborút követően, a szovjet befolyás alá került területeken – így Erdélyben is – a

kommunista rendszer államosította a közbirtokosságok vagyont, megszüntette az önálló működésüket, és beolvasztotta őket az állami gazdasági szervezetekbe. Ez nemcsak a tulajdonjog elvesztését jelentette, hanem egy egész közösségi kultúra és gazdálkodási forma felszámolását is.

A közbirtokosságok újjászületésére csak a rendszerváltás után, a 2000-es évek elején került sor, amikor Romániában törvények születtek az elkobzott vagyon visszaszolgáltatásáról, és lehetőség nyílt a közbirtokossági formák újrászervezésére. Az egykori jogosultak – vagy azok örökösei – ismét létrehozhatták a közbirtokosságokat, visszakapták erdőiket, földjeiket, és ismét közösen gazdálkodhattak. Ez a folyamat ugyan nem volt zökkenőmentes, de sok helyen sikerrel zárult..

E történeti háttér ismeretében világossá válik, hogy a közbirtokosság nem csupán egy gazdasági szervezet, hanem egy közösségi identitást hordozó, több évszázados intézmény, amely a hagyományos tudást, a fenntartható gazdálkodást és a társadalmi összefogást egyesíti. A múlt értékeinek megőrzése mellett a közbirtokosságok ma is képesek megújulni, alkalmazkodni az új környezeti, gazdasági és jogi kihívásokhoz.

A következő fejezetekben ennek a történeti folyamatnak a taplocai vetületét vizsgálom meg közelebbről, külön figyelmet fordítva arra, hogy a közbirtokosság miként élte túl az idő próbáját, és milyen szerepet tölt be napjainkban a helyi közösség életében.

2.2.A közbirtokosságok létrejötte

A közbirtokosságok eredete egészen az ókori, közösségi földhasználatokig nyúlik vissza, még Tacitus és Caesar említi a közösségi területeket. A Kárpát-medencében a földművelő parasztság természetes, szervezett közösségi birtoklási formát alakított ki, ami a magyar honfoglalás után is fennmaradt, különösen Erdélyben . Ezek a közösségi birtokok főként erdőket és legelőket foglaltak magukba, jogi formájukat tekintve nem állami, de nem is privatizált földtulajdonok voltak, melyeket közösségi szabályok és közgyűlések (közösségi szervezet) működtettek . A kommunizmus 1948-ban felszámolta ezt a rendszert, de a 2000. évi 1-es számú törvény lehetővé tette ezek újjáéledését, ahogy megindult a földek visszaszolgáltatása . Taplocai közbirtokosság történelme

Pontos országos számot nehéz találni, de a 2000-es évek elején több tucat formálódott újra, főként Erdélyben. A csíki régióban például tucatnyi aktív közbirtokosság van – Csíkrákoson, Csíkszenttamáson, Csíkszentmártonban és környékén mind-mind működő struktúrák . Egy 2016-os riport szerint: „a tizenhat évvel ezelőtt újraalakult közbirtokosságok” a faluk gazdasági és közösségi pillérei lettek . Országosan néhány tíz–száz közbirtokosság lehet még aktív, döntően Erdélyben és Észak-Romániában, leginkább erdő- és legelőgazdálkodással foglalkozva.

Jogilag és szervezetileg A tagság közösségi közgyűléseket tart (évente kb. kétszer), és erre épül a döntéshozatal – költségvetés, osztalék, beruházások. Strukturált alapszabályzattal és törvényes képvisellel működnek juridikusan . Gazdasági működés Fő bevételük: erdőgazdálkodás – faeladás kvóták szerint, egészségi és selejt vágás révén. Pl. Csíkrákoson évente 2600–3600 m³ fa termelnek . Részesedést fizetnek a tagoknak jogonként – pl. jogonként 60 lej (Csíkrákos), vagy 200 lej (Csíkszentmárton) osztalék évente. Új beruházások: központok, irodák, gépjárművek, informatikai eszközök, garázsok építése is támogatott. Támogatások, fejlesztések EU-s vagy nemzeti pályázatokhoz is nyúlhatnak; pl. legelőgondozásra kb. 150 000 lej

támogatást igényeltek Csíkrákoson . Telekkönyvezés, területmérés: a közbirtokosság hozzájárul a parcellázási tervekhez, és együtt dolgozik az önkormányzattal (pl. Csíkrákos projektjei) .

2.3.A kezdetek – közös erdőgazdálkodás a múlt században

A taplocai közbirtokosság gyökerei messzire nyúlnak vissza, egészen az 1840-es évekig. Akkoriban még nem nevezték közbirtokosságnak, hanem egyszerűen „közerdőként” emlegették, hiszen az erdő és a kaszálók nem egyéni tulajdonban álltak, hanem a közösség használatában voltak. Ha valakinek szüksége volt egy területre, kimérték számára: jobbra és balra ötven métert, előre pedig annyit, amennyire igényt tartott. Aki lekaszálta és betakarította a szénát, egy bizonyos összeget fizetett érte, ám a következő évben már más kérhette ki ugyanazt a földdarabot. A magántulajdon ebben a formában még ismeretlen fogalom volt.

Egy régi könyvben található feljegyzések pontos képet festenek a közerdő működéséről. A közösségi erdőgazdálkodás íratlan szabályai egy olyan hagyományon alapultak, amely még II. József erdőrendtartása mellett is megállta a helyét. Az emberek csak az elkorhadt fákat, száraz ágakat, vagy az erdőtisztítás során keletkezett hulladékfát vihették el tűzifának, míg az élő fák – különösen a makktermő tölgy és bükk –, valamint az építkezéshez szükséges fa kivágása szigorúan tilos volt. Az erdő védelmét folyamatosan biztosítani kellett, ezért a szabályokat időről időre megerősítették.

A régi időkben mindenki részt vett az erdő használatában, ám ez nem úgy történt, mint manapság: nem voltak külön engedélyek vagy korlátozások, hiszen az erdő közös kincs volt. Magánerdők csak a grófok és nagyobb birtokosok kezében voltak, az egyszerű emberek számára pedig a közös használat lehetősége biztosította a megélhetést és a fenntartható gazdálkodást.

2.4.A közbirtokosság újjászervezése – a földek visszaszolgáltatása

A rendszerváltás után, 1990-ben új korszak kezdődött: Iliescu elnök kiadta a 18-as számú törvényt, amely lehetővé tette, hogy a gazdák egy hektárig visszakapják az erdőiket. Később a törvény már közösségek létrehozását is engedélyezte, hogy az emberek együtt gazdálkodhassanak a visszaigényelt földeken és erdőkben.

Taplocán is hasonlóképpen alakult meg az új közösség, amely összesen 84 hektár földet kapott vissza. A kiosztás azonban nem volt egyenlő: egyesek 15 hektárt kaptak, míg mások csupán egy vagy fél hektárt. A visszakapott területeket kimérték, és a közösség közösen gazdálkodott rajtuk egészen 2018-ig. Ekkor azonban a közös birtoklást lehetővé tevő törvény hatályát veszítette. Felmerült az átalakulás lehetősége egy Kft.-szerű gazdálkodási formába, viszont ezt senki nem vállalta – az idősebb generáció már nem tudta tovább vinni az ügyeket, a fiatalabbak pedig nem látták benne a lehetőséget.

A közbirtokosság intézményét Romániában hivatalosan 1999-ben szabályozták törvényben, és 2000-ben jegyezték be Taplocán is. Az újraalapítás azonban nem volt egyszerű folyamat. Az államosítás után, mivel 1948-ban megszüntették a közbirtokosságot, és az egykori földtulajdonok nyilvántartása elveszett. Az államosított erdőkben annak idején szigorú szabályok uralkodtak: engedély nélkül senki sem léphetett be, tilos volt fát kivágni vagy tüzet rakni. A szabályszegőket szigorúan megbüntették.

Amikor elérkezett az idő a közbirtokosság visszaállítására, a legnagyobb nehézséget az okozta, hogy a régi dokumentumoknak nyoma veszett. Azok az emberek, akik még ismerték az iratokat már nem éltek, és senki sem tudta hol található az utolsó hivatalos nyilvántartás, amelyet 1941-ig nyilvántartottak.

“Hárman kezdtünk el kutatni az iratok után: egy idős ember, aki Magyarországra költözött, egy másik, aki Taplocán maradt, és én magam. Hosszas keresgélés után végül egy idős falubeli házában találtuk meg a dokumentumokat, kiderült, hogy amikor a régi taplocai községházát felszámolták, az aktákat egyszerűen szanaszét szórták és a nyilvántartás egy magánszemélyhez került, majd továbbadódott a szomszédjának. Ezt követően a dokumentumok előkerültek és közgyűlést hívtunk össze, hogy tisztázzuk kik jogosultak részesedésre.

Ezt követően megszereztük az iratokat, másolatokat készítettünk és kifüggesztettük őket a városháza folyosóján. Eképpen mindenki ellenőrizhette, hogy kik voltak az eredeti tulajdonosok és kik az örökösök. Az idő múlásával azonban a legtöbb eredeti tulajdonos már nem élt, így az örökösöknek kellett érvényesíteniük igényeiket.”

2.5.A Közbirtokosság Vezetősége és Működése

Következő lépésben fel kellett állítani egy vezetőséget, amely a közbirtokosság irányítását vállalta. A vezetőségi feladatok megosztására, az irányítás biztosítására és a közösség vezetésére olyan embereket választottak, akik tisztességesek és a közösség érdekeit szem előtt tartva tudtak dolgozni. A közbirtokosság 2000-ben kezdte meg működését, és a kezdeti években minden rendben zajlott, azonban ahogy a régi generáció kiöregedett és a vezető szerepeket átadták a fiatalabb generációnak, az irányítás is változott, ami új kihívások elé állította a közbirtokosságot.

2.6.A közbirtokosságok jogi alapjai

A közbirtokosságok jogi hátterét hosszú történelmi folyamat formálta, amely több korszakra bontható. E közösségi tulajdonforma gyökerei évszázadokra nyúlnak vissza, és mind a Habsburg Birodalom, mind a Magyar Királyság jogrendszerében léteztek olyan szabályozások, amelyek lehetővé tették a közösen birtokolt földek és erdők használatát. „A Habsburg Birodalom idején és a Magyar Királyság jogrendjében már léteztek olyan szabályozások, amelyek lehetővé tették a közösségi tulajdonú földek és erdők közös használatát, kezelési rendjét.”

A közbirtokosságok működésének első átfogó jogi szabályozása az 1886. évi XX. törvénycikk révén valósult meg. Ez a törvény létrehozta az erdőbirtokossági társulatok intézményét, meghatározta azok belső szervezeti felépítését, működési rendjét és a közösségi erdők használatának jogi kereteit. „Ez a törvény a közösségi tulajdonban lévő erdők jogállását és hasznosítási lehetőségeit egységesítette, és megteremtette a szervezett együttműködés jogi alapjait.”

A második világháborút követő kommunista hatalomátvétel gyökeresen átalakította a tulajdonviszonyokat Romániában. „A kommunista hatalomátvétel után, Romániában az 1947-es államosítási folyamat során a közbirtokosságokat megszüntették, vagyonukat elkobozták, és állami tulajdonba vették.” Ez a lépés megszüntette a közösségi vagyonhoz való hozzáférést, és hosszú időre megszakította a közösségi önrendelkezést a birtokok felett.

A rendszerváltás után szükségessé vált a korábban államosított földterületek és erdők visszaszolgáltatása. Az első jelentős törvényi lépés e tekintetben a Legea nr. 1/2000 volt. „Ez a törvény újraindította a közbirtokossági mozgalmat, és lehetővé tette a közösségek számára, hogy újjászervezzék saját tulajdonosi struktúráikat.”

A tulajdonviszonyok további pontosítása a Legea nr. 247/2005 elfogadásával történt meg, amely megerősítette a közbirtokosságokat mint jogi személyeket, és egyértelmű jogokat biztosított számukra a közösségi vagyon kezelésében. „Ez a törvény az ingatlanrendezésre és tulajdon-visszaszolgáltatásra vonatkozó szabályokat pontosította, és a közbirtokosságokat ismét elismert jogi személyként definiálta.”

A jelenlegi szabályozás alapját a román Polgári Törvénykönyv (Codul Civil) képezi. Ez részletes előírásokat tartalmaz a jogi személyiséggel rendelkező közösségi szervezetek működéséről, különös tekintettel az alapító okiratok, tagi jogok és a vagyonkezelés kérdéseire. „Ezek a jogszabályok biztosítják, hogy a közbirtokosságok átlátható, demokratikus keretek között működhessenek, és vagyonaikat a közösség érdekeit szolgálva kezeljék.”

A törvényes működéshez nem elegendő csupán a jogszabályok betartása – minden közbirtokosságnak kötelező rendelkeznie alapszabályzattal (statútum), tagjegyzékkel, valamint belső szabályzattal is. „Ezek az iratok rögzítik a tagok jogait és kötelezéseit, a jövedelemelosztás módját, a döntéshozatali eljárásokat és a vezetőségi struktúrát is.”

A közbirtokosságok számára szigorú számviteli és átláthatósági szabályokat ír elő a törvény. „A törvény előírja a számviteli szabályok betartását, a nyilvános közgyűlések megtartását, valamint a tagok részére történő rendszeres jelentéstételt is. E rendelkezések célja, hogy biztosítsák a közösségi vagyon felelős és igazságos kezelését, valamint az elszámoltathatóságot a tagság felé.

3. Anyag és módszer

3.1. Kvalitatív módszerek

írjam le, hogy kikkel csináltam interjút

A dolgozat egyik fontos pillérét a kvalitatív kutatás képezi, amely a Taplocai közbirtokosság vezetőségének véleményét, tapasztalatait és meglátásait volt hivatott feltárni. A kutatás célja az volt, hogy mélyebb betekintést nyújtson a közbirtokosság működésébe, belső folyamataiba, a vezetői döntések hátterébe, valamint a szervezet jövőbeli kihívásaira és lehetőségeire vonatkozó elképzelésekbe. Ennek érdekében félig strukturált, személyes interjúk készültek a közbirtokosság három vezetőségi tagjával: az igazgatóval, az aligazgatóval és a titkárral.

A kvalitatív adatgyűjtés előkészítése már 2024 novemberében megkezdődött. Ekkor történt meg az interjúkérdések kidolgozása, amelyek kialakítása során törekedtem arra, hogy a kérdések nyitott végűek, ugyanakkor célzottak legyenek, elősegítve a válaszadók részletes és őszinte véleményének kifejtését. A kérdéssor a témavezető tanárommal történt egyeztetés után került véglegesítésre, aki javaslataival hozzájárult a kérdések szakmai megalapozottságához és a kutatás relevanciájához.

elemezhető, általánosítható következtetések vonhatók le, amelyek hozzájárulnak a kutatási kérdések megalapozott megválaszolásához.

A Taplocai közbirtokosság működésének mélyebb megértése érdekében elengedhetetlen volt, hogy a tagok véleményét, tapasztalatait és elvárásait strukturált módon, standardizált kérdések segítségével gyűjtssem össze. Ennek eszközeként egy kérdőíves adatgyűjtési módszert alkalmaztam, amely lehetővé tette számomra, hogy a közbirtokosság tagjait nagyobb mintán keresztül, egységes szempontok mentén kérdezzem meg. A kérdőíves kutatás során törekedtem arra, hogy a válaszok ne csupán egy adott időszakra vonatkozó helyzetképet nyújtsanak, hanem hosszabb távon is értelmezhető tendenciákat rajzoljanak ki.

A kérdőív célja többek között az volt, hogy feltérképezze a tagok és a vezetőség közötti kapcsolatokat, az általános elégedettségi szintet, a döntéshozatalban való részvételt, valamint a kommunikáció hatékonyságát és a közösségi szerepvállalást. Ezen túlmenően külön figyelmet fordítottam arra is, hogy a válaszadók milyen módon látják a közbirtokosság jövőjét, milyen fejlesztési javaslatokat fogalmaznak meg, illetve mennyire érzik magukat bevonva az egyes döntésekbe és folyamatokba.

A kvantitatív kutatás során elsődleges céлом volt a közbirtokosság szervezeti és működési mechanizmusainak átfogó feltérképezése. Ennek érdekében a vizsgálatot az alapoktól indítottam: először az egyéni tagok demográfiai jellemzőit (pl. életkor, iskolai végzettség, tagsági viszony hossza) és státuszbeli szerepét (pl. vezetőségi tag, tanácsstag vagy egyszerű tag) elemeztem. Ezután rátértem a közbirtokosság belső folyamataira, például a gyűléseken való részvétel gyakoriságára, a szavazati jog gyakorlására, az információáramlás hatékonyságára, valamint a közös tulajdon kezelésével és felhasználásával kapcsolatos tapasztalatokra.

A kérdőívem összesen 34, többségében zárt és félig nyitott kérdést tartalmazott, amelyek a témakörök logikus felépítése mentén kerültek összeállításra. A kérdések között szerepeltek választásos, skálás és nyitott jellegű kérdések is, amelyek segítségével pontos és strukturált képet kaphattam a közbirtokosság jelenlegi állapotáról, a tagok nézőpontjáról, valamint az esetleges problémás pontokról vagy fejlesztési lehetőségekről.

A begyűjtött adatokat SPSS szoftver segítségével dolgoztam fel, amely lehetőséget nyújtott különféle statisztikai elemzések – például gyakorisági eloszlások, keresztábrák, korrelációk – elkészítésére. Ezek révén nemcsak az általános tagi vélemények és attitűdök váltak átláthatóvá, hanem az is, hogy milyen tényezők befolyásolják leginkább a közbirtokosság működésével kapcsolatos elégedettséget és részvételt.

Összességében a kvantitatív kutatás fontos alapját képezte dolgozatomnak, mivel olyan átfogó és rendszerezett képet adott a közbirtokosság belső működéséről, amely más módszerekkel nehezen lett volna elérhető. Az eredmények alapján konkrét következtetések és javaslatok fogalmazhatók meg a Taplocai közbirtokosság hatékonyabb, átláthatóbb és közösségközpontúbb működése érdekében.

3.2.1. Interjú elemzése, kvalitatív elemzés

A Taplocai közbirtokosság jelenlegi működésének megértéséhez kiemelt fontosságú volt egy vezetői interjú lefolytatása. Az interjú során a közbirtokosság elnöke és alelnöke osztották meg

tapasztalataikat, értékeléseiket, illetve a közbirtokosság jelenét és jövőjét érintő gondolataikat. A beszélgetés során számos lényeges témát érintettünk, többek között a működés gyakorlati kérdéseit, a közgyűlések szerepét, a tagok részvételét, valamint a pénzügyi és jogi kihívásokat is.

A Taplocai közbirtokosság jelenleg 147 taggal működik, és mintegy 1337 hektár erdőterületet, valamint körülbelül 50 hektár legelőt kezel. Az erdőgazdálkodás jellegéből adódóan az éves hozam változó, ami természetes hatások (pl. időjárás, rovarinváziók) és gazdálkodási döntések (kitermelési időszakok, újraterelítések) függvénye. A vezetőség éves rendszerességgel tart közgyűlést, ahol részletes pénzügyi és működési beszámolókat mutatnak be, továbbá döntéshozatal is történik – például a hozamok elosztása, a vezetői díjazás elfogadása vagy jogi ügyek jóváhagyása.

A vezetőség szerint a tagok részvétele közepes mértékű – a 147 tagból körülbelül 60–70 fő jelenik meg rendszeresen a közgyűléseken. A szavazati joggal élők száma változó, és a tapasztalatok szerint inkább az idősebb tagok aktívabbak, míg a fiatalabb generáció kevésbé érdeklődik a közbirtokosság ügyei iránt. Az egyik legnagyobb kihívásnak a vezetők az utódlási és öröklési kérdéseket tartják, ugyanis sok esetben a jogokat öröklő fiatalabb generáció nem kapcsolódik be aktívan a szervezet életébe, sőt néha a tulajdonosváltás adminisztratív intézése is elmarad. Ez jogi bizonytalansághoz és konfliktusokhoz vezethet. A vezetőség törekszik arra, hogy minden örökös és jogszerző hivatalosan is be legyen jegyezve, de ez gyakran hosszú és nehézkes folyamat.

Az erdőkitermelésből származó faanyag szétosztása évente történik, a tagok jogainak arányában. A vezetők elmondása alapján törekednek az igazságos és szabályos elosztásra, de előfordulnak reklamációk, mivel nem mindenki érti meg, hogy az erdőgazdálkodás ciklikussága miatt egyes években kevesebb hozam keletkezik. Fontos szempont, hogy a közbirtokosság hosszú távon gondolkodik – az erdő megújulása érdekében nem minden évben történik intenzív kitermelés, így vannak olyan időszakok is, amikor csak részleges vagy minimális hozam kerül kiosztásra. A vezetőség kiemelte, hogy törekednek arra, hogy minden jogos tag visszamenőleg is megkapja a neki járó részt, ha az korábban valamilyen okból elmaradt.

Pénzügyi szempontból a közbirtokosság stabilan működik. Az éves költségvetés tartalmazza a jogi, könyvelési és adminisztratív kiadásokat, valamint a különböző hatóságok felé teljesítendő befizetéseket. A vezetőség díjazása minimális, a közgyűlés által megszavazott díj a megbízatással járó költségek fedezésére elegendő. A vezetők fontosnak tartják hangsúlyozni, hogy a közbirtokosság nem profitorientált szervezet, hanem egy közösségi alapú intézmény, amely a tagok vagyonának kezelésére jött létre. A cél a hosszú távon fenntartható gazdálkodás és a vagyon megőrzése.

A működés során több nehézség is felmerült. Az egyik ilyen a változó jogi és gazdasági környezet, amelyhez folyamatosan alkalmazkodni kell – például új szabályozások, kötelező jelentések, vagy az erdőgazdálkodási előírások változása. Emellett a belső kommunikáció is fejlesztésre szorul, mivel nem minden tag értesül időben a közbirtokosság ügyeiről. A vezetőség jövőbeli céljai között szerepel egy modernebb, digitális információátadási csatorna kialakítása (például e-mailes értesítések, online felületek), valamint egy új, frissített erdőgazdálkodási terv elkészítése, amely az aktuális kihívásokhoz és lehetőségekhez igazodik.

Összességében az elnök és alelnök szerint a Taplocai közbirtokosság működése stabil alapokon nyugszik, és a szervezet képes alkalmazkodni a változó körülményekhez. A legnagyobb kihívást az utánpótlás, az aktív tagság és az adminisztratív terhek kezelése jelenti, ugyanakkor a vezetők optimisták a közbirtokosság jövőjét illetően. Hangsúlyozták, hogy a közösségi összefogás, a bizalom és az átlátható működés a legfontosabb alapkövek, amelyek mentén a közbirtokosság tovább fejlődhet és betöltheti szerepét a helyi közösség életében.

3.2.2. Kérdőíves felmérés és SPSS-Excel alapú kvantitatív elemzés

A dolgozat kvantitatív kutatási részében egy strukturált kérdőíves felmérés eredményeit dolgoztuk fel, amelynek statisztikai elemzését az SPSS program segítségével végeztük el. Fontos megjegyezni, hogy ebben az elemzésben olyan adatok kerültek felhasználásra, amelyek eltérnek az Excel-alapú vizsgálat során alkalmazott adatbázistól. Ennek célja az volt, hogy a Taplocai közbirtokosság működését egy másik nézőpontból is megvizsgálhassuk, és szélesebb körű következtetéseket vonhassunk le a tagok attitűdjeiről, véleményeiről és részvételi hajlandóságáról.

Demográfiai jellemzők és vélemények összefüggései

A kérdőív válaszadóinak demográfiai jellemzői – különösen az életkor, az iskolai végzettség, valamint a közbirtokosságban eltöltött tagsági idő hossza – jelentős hatással lehetnek arra, hogy miként viszonyulnak a közbirtokosság működéséhez, döntéshozatali folyamataihoz, illetve a vezetőség teljesítményéhez. E tényezők a személyes tapasztalatok és érdeklődési szintek tükrében befolyásolhatják a véleményformálást, az aktivitási szintet, valamint a közösséghez való kötődést is.

A következő fejezetekben keresztábrák és kördiagramok segítségével vizsgáljuk meg az egyes demográfiai tényezők és vélemények közötti lehetséges összefüggéseket. Elemzésünk célja annak feltárása, hogy milyen mértékben befolyásolják ezek a jellemzők a tagok részvételét, elégedettségét, tájékozottságát, valamint jövőbeli elképzeléseit a közbirtokosság működésével kapcsolatban.

Az életkor és a tagsági státusz összefüggése a Taplocai közbirtokosságban

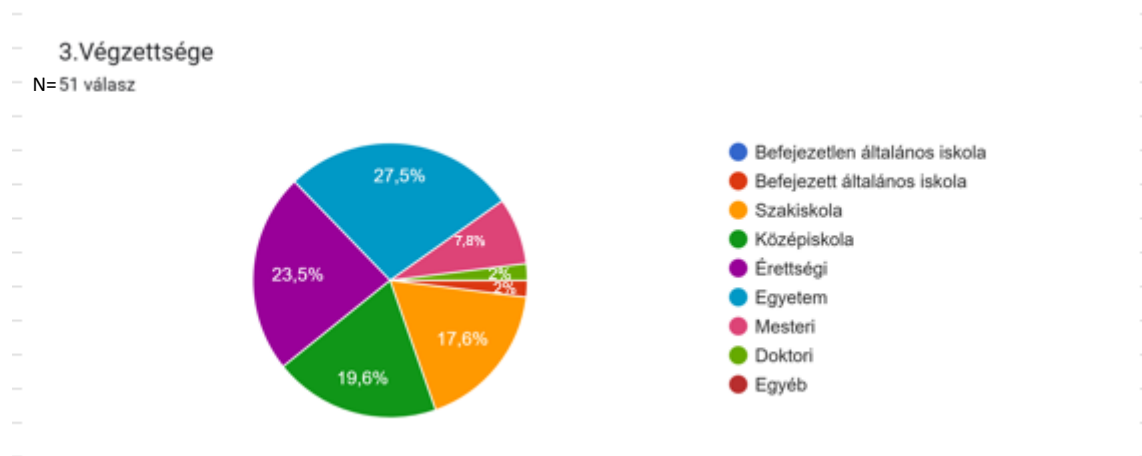
A válaszadók életkor szerinti megoszlását összevetve a Taplocai közbirtokosságban betöltött szerepükkel (tag vagy vezető), megállapítható, hogy a vezetői pozíciókat elsősorban az idősebb korosztály képviselői töltik be. A keresztábrás elemzés alapján jól látszik, hogy a 50 év feletti válaszadók nagyobb arányban vállalnak vezetői feladatokat, míg a fiatalabbak inkább „soros” tagként vesznek részt a közbirtokosság működésében.

Ez az eredmény arra utal, hogy a közbirtokosság vezetése inkább a tapasztaltabb, hosszabb tagsági múlttal rendelkező személyek köréből kerül ki, ami a szervezet hagyományalapú működését és a bizalom kiemelt szerepét is tükrözheti. Ugyanakkor ez a trend kihívásokat is rejthet a jövőre nézve, hiszen a generációs megújulás elősegítése nélkül nehezebbé válhat az utánpótlás biztosítása.

A kördiagram vizuálisan is alátámasztja a fentieket: a vezetői státuszú válaszadók jelentős része az idősebb korcsoportokhoz tartozik, míg a fiatalabbak körében szinte kizárólag tagsági státusz jelenik meg.

Az iskolai végzettség és a közgyűléseken való részvételi arány összefüggése

Az iskolai végzettség egyértelműen meghatározó tényezőként jelenik meg a Taplocai közbirtokosság tagjainak közgyűlési aktivitásában.



2.ábra. A megkérdezettek végzettség szerinti megoszlása *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

A „megkérdezettek végzettség szerinti megoszlása” bemutatott kördiagram alapján jól látható, hogy a tagok jelentős része közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkezik: az érettségizettek aránya 23,5%, az egyetemet végzetteké pedig 27,5%, míg a mesteri fokozattal rendelkezők 7,8%-ot tesznek ki. Ezzel szemben a legalacsonyabb végzettségi kategóriák – például a befejezetlen általános iskola – szinte elhanyagolható arányt képviselnek (0%), vagy nagyon alacsonyok (befejezett általános iskola 2%).



3.ábra. A megkérdezettek gyűlésen való részvétele szerinti megoszlása *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

A „megkérdezettek gyűlésen való részvétele szerinti megoszlása” adatai szerint a közgyűléseken való részvétel megoszlása széles spektrumon mozog, ugyanakkor szembeötlő, hogy a tagok 35,3%-a minden közgyűlésen részt vesz, míg további 17,6% is aktívan, a gyűlések több mint 75%-án jelen van. Ez azt jelzi, hogy több mint az 50%-uk kimondottan elkötelezett a közösségi döntéshozatal iránt. Ugyanakkor 21,6% csak ritkábban (kevesebb mint 25%-án), és további 3,9% egyáltalán nem vesz részt a gyűléseken.

Az adatok alapján egyértelmű a tendencia: a magasabb végzettségű tagok körében jóval nagyobb a részvételi hajlandóság a közgyűléseken. Ez az összefüggés több szempontból is magyarázható. Egyrészt a magasabb iskolai végzettségű tagok valószínűleg tudatosabban viszonyulnak a közbirtokossági ügyekhez, felismerve a közösségi részvétel fontosságát a döntéshozatalban. Másrészt az is elképzelhető, hogy a közgyűlések kommunikációs eszközei és információs anyagai jobban szólnak az iskolázottabb rétegekhez, akik könnyebben értik meg és értékelik az ott zajló folyamatokat.

Ez a különbség egyben felhívás is a közbirtokosság számára: a kevésbé iskolázott tagok elérése és bevonása külön stratégiai figyelmet igényel. A kommunikációs és bevonási eszközök újragondolása, az egyszerűbb, közérthetőbb tájékoztatás és a motiváló programok kidolgozása elengedhetetlenek ahhoz, hogy a közgyűlések valóban a közösség egészét képviseljék, és minden tag érdemben részt vehessen a döntések alakításában.

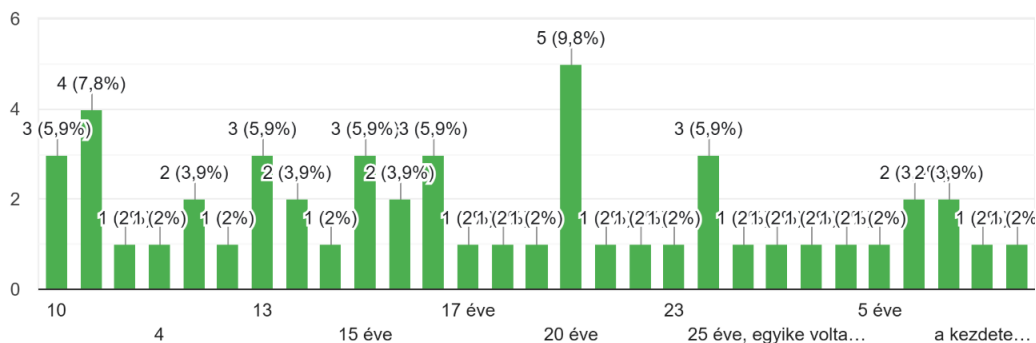
Összességében az iskolai végzettség és a részvétel arányának vizsgálata fontos iránymutató a közbirtokossági vezetés számára, hogy hogyan lehet a tagság aktívabbá tételét és a közösségi összetartozás erősítését elősegíteni a jövőben.

Hűség és döntéshozatal: Hogyan hat a tagság időtartama a szavazati jog gyakorlására?

A Taplocai Közbirtokosság demokratikus működésének és a közösségi részvétel dinamikájának megértéséhez kulcsfontosságú a tagság időtartama és a szavazati jog gyakorlása közötti kapcsolat elemzése. A rendelkezésre álló adatok (5. és 6. ábra, valamint a kísérő leírás) részletes betekintést nyújtanak ebbe az összefüggésbe.

4. Mióta tagja a Taplocai közbirtokosságnak?

N=51 válasz

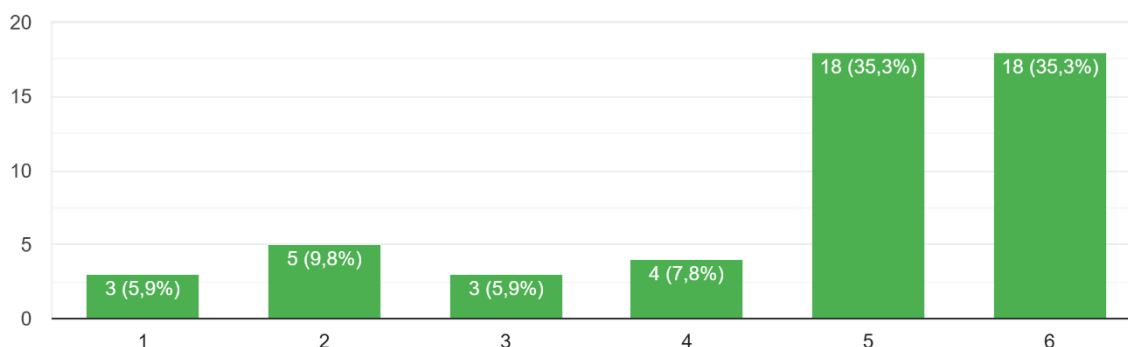


4.ábra. Tagság időtartamának megoszlása *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

Az "Tagság időtartama," a Taplocai Közbirtokosság tagjainak tagsági idejét mutatja be N=51 válasz alapján. A felmérés eredményei egy stabil, ugyanakkor folyamatosan változó tagsági bázisra engednek következtetni. Kiemelkedő a 20 éve tagsággal rendelkezők csoportja, akik 5 fővel a válaszadók 9,8%-át teszik ki. Hasonlóan jelentős a 10 éve tagsággal bírók csoportja (4 fő, 7,8%). Ezek a csoportok feltehetően a közbirtokosság magját, a tapasztalt és elkötelezett tagokat alkotják, akik az intézményi tudás és a folytonosság hordozói. Az adatok alapján további jelentős, hosszabb ideje tagként jelen lévő csoportok is azonosíthatók, például a 13 és 15 éves tagsággal bírók (mindkettő 3-3 fő, 5,9%), valamint a 23 éve tagok (3 fő, 5,9%). Ezek a kategóriák azt mutatják, hogy a közösség jelentős hányada hosszú távon elkötelezett az ügy iránt. Az 5 évnél rövidebb tagsággal rendelkezők aránya viszonylag kisebb, ami arra utalhat, hogy a közösségbe való belépés üteme inkább fokozatos.

8. Él-e szavazati jogával?

N= 51 válasz



5.ábra. Szavazati jogok megoszlása *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

A "Szavazati jogok," az N=51 válaszadó szavazati joggal való élését prezentálja egy 1-től 6-ig terjedő skálán, ahol feltételezhetően az alacsonyabb értékek a passzivitást, a magasabbak az

aktivitást jelölik. Az eredmények rendkívül pozitív képet festenek a közbirtokosság demokratikus elkötelezettségéről. A válaszadók döntő többsége, összesen 36 fő (70,6%) az 5-ös (18 fő, 35,3%) és 6-os (18 fő, 35,3%) kategóriákba sorolta magát, ami rendkívül magas aktivitási arányra utal. Ez azt jelzi, hogy a Taplocai Közbirtokosság tagjai túlnyomórészt aktívan részt vesznek a döntéshozatalban, fontosnak tartva a közösségi ügyekbe való beleszólást és véleménynyilvánítást. Bár a passzívabb kategóriákban (pl. "1": 3 fő, 5,9%; "3": 3 fő, 5,9%) is találhatóak tagok, az arányuk csekély, jelezve, hogy a szavazásban való passzivitás nem jelentős probléma a közösség egészét tekintve.

A Tagság Időtartama és a Szavazati Jog Gyakorlása Közötti Kapcsolat: Az Elkötelezettség Fejlődése

A leírt keresztábrák elemzés és a kördiagram által megerősített összefüggés rendkívül informatív: a hosszabb ideje tagként jelen lévőknél nagyobb arányban élnek szavazati jogukkal, míg az újabb tagok körében magasabb a passzív aránya. Ez a megállapítás több tényezővel magyarázható:

Tájékozottság és Ismeret: A régebbi tagoknak több idejük volt megismerkedni a közbirtokosság céljaival, működésével, történetével és aktuális kihívásaival. Ez a mélyebb tudás alapvető a megalapozott döntéshozatalhoz és az aktív részvételhez. Az új tagok számára a kezdeti időszakban az információhiány gátat szabhat az aktivitásnak.

Közösségi Beágyazottság és Felelősségérzet: Az idő előrehaladtával a tagok mélyebben beágyazódnak a közösségi hálózatba, személyes kapcsolatokat építenek ki, és jobban megértik a kollektív felelősségvállalás jelentőségét. A hosszú távú elkötelezettség egyfajta "tulajdonosi szemléletet" alakíthat ki, ahol a szavazati jog gyakorlása nem csupán lehetőség, hanem kötelesség is a közös vagyon és a közösség jövője iránt.

Kötődés és Érdeklődés: A tagság időtartama egyenesen arányos a közbirtokossághoz fűződő érzelmi és gazdasági kötődéssel. Minél hosszabb ideig tag valaki, annál nagyobb valószínűséggel érez személyes érintettséget a közbirtokosság ügyeiben, ami motiválja az aktív részvételre.

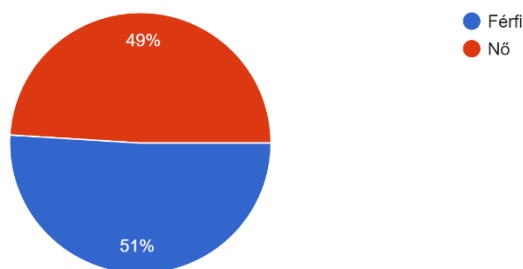
Összességében:

A Taplocai Közbirtokosság adatai egy stabil, magas aktivitású tagságot mutatnak, ahol a hosszabb tagsági idő kulcsszerepet játszik a szavazati jog aktív gyakorlásában. Azonban a közösség jövőbeni dinamizmusának és fenntarthatóságának biztosításához elengedhetetlen az új tagok tudatos bevonása és elkötelezettségük erősítése. A fenti javaslatok megvalósításával a Taplocai Közbirtokosság tovább erősítheti demokratikus működését és kollektív felelősségvállalás alapú gazdálkodását.

Nemek és jogok: A jog birtoklásának nemek szerinti megoszlása

Ez az elemzés a Taplocai Közbirtokosság tagjainak nemi megoszlása és az általuk birtokolt jogok száma közötti kapcsolatot vizsgálja. A cél az, hogy feltárjuk az esetleges különbségeket a férfiak és nők között a közbirtokossági jogok eloszlásában, ami tükrözheti a közösségen belüli vagyoni, öröklési vagy részvételi diszparitásokat.

1.Neme?
N= 51 válasz

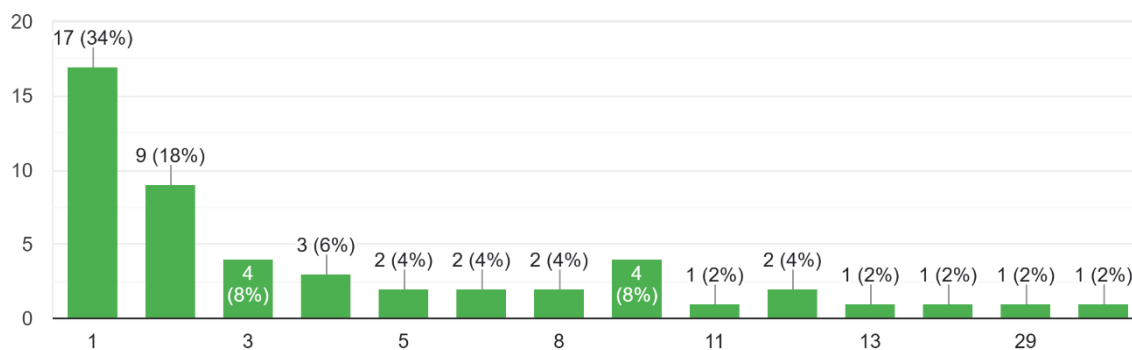


6.ábra. Nemek megoszlása *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

A "Nem," egy kördiagramon szemlélteti a válaszadók nemi arányát. Az adatok kiegyensúlyozott eloszlást mutatnak: a válaszadók 51%-a férfi és 49%-a nő. Ez a majdnem egyenlő arány azt jelzi, hogy a közbirtokosság tagsága nemileg arányosan reprezentált a felmérés szempontjából.

11.Hány jóg birtokosa?

N= 50 válasz



7.ábra. Jóg birtokosok megoszlása *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

a táblázat megjavítani az egyest levenni s felrakni az elsőre

		1.Neme? * 11.Hány jóg birtokosa? Crosstabulation																
		11.Hány jóg birtokosa?																Total
		1	11	12	13	14	2	29	3	32	4	5	6	8	9	egy	Total	
1.Neme?	Férfi	Count	7	1	1	1	0	4	1	2	1	3	1	0	0	3	1	26
	% within 11.Hány jóg birtokosa?		41,2%	100,0%	50,0%	100,0%	0,0%	44,4%	100,0%	50,0%	100,0%	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%	75,0%	100,0%	51,0%
Nő	Count	10	0	1	0	1	5	0	2	0	0	1	2	2	1	0	25	
	% within 11.Hány jóg birtokosa?		58,8%	0,0%	50,0%	0,0%	100,0%	55,6%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%	100,0%	100,0%	25,0%	0,0%	49,0%
Total		Count	17	1	2	1	1	9	1	4	1	3	2	2	2	4	1	51
		% within 11.Hány jóg birtokosa?	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

8.ábra. Neme és Hány jóg birtokosa keresztábra *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

A "Jóg birtokosok," egy oszlopdiaagramon mutatja be, hogy a válaszadók hány jóg birtokosai. A legjellemzőbb a „1 jóg” birtoklása (17 fő, 33,3%), de jelentős a „2 jóg” (9 fő, 17,6%) és a „3 jóg” (4 fő, 7,8%) kategória is. Látható, hogy a jógok eloszlása sokrétű, ami valószínűleg a történeti öröklési mintákat és a tagsági jógok töredékesedését tükrözi.

A "Neme és Hány jóg birtokosa keresztábla," részletesen bemutatja a nem és a birtokolt jógok száma közötti kapcsolatot. Az adatok alapján a következő megfigyelések tehetők:

- **Férfi Dominancia a Magasabb Jógzámmál:** A férfi válaszadók esetében szembeűnő a magasabb jógzámú kategóriákban való nagyobb reprezentáció. Például, bár a "1 jóg" kategóriában a nők száma (10 fő) meghaladja a férfiakét (7 fő), a nagyobb jógzámú kategóriákban, mint például a "2 jóg" (férfiak 4 fő, nők 5 fő, de arányában a férfiak magasabbak a férfi válaszadókon belül), "29 jóg" (férfiak 1 fő, nők 0 fő), vagy a "32 jóg" (férfiak 1 fő, nők 0 fő) és "4 jóg" (férfiak 3 fő, nők 0 fő), a férfiak aránya dominánsabb, vagy kizárólagos.
- **Női Többség az Alacsonyabb Jógzámmál:** A női válaszadók között szignifikánsan gyakoribb az egy jóggal (10 fő, 59,8% a női válaszadók közül) vagy kevesebb jóggal rendelkezők aránya. Ez megerősíti azt az állítást, hogy a nők között gyakoribb a kisebb jógzám.

Ez a különbség a nemek közötti jógbirtoklásban részben magyarázható a múltbeli öröklési szokásokkal. Hagyományosan a föld és az ahhoz kapcsolódó jógok, mint a jógok, gyakrabban szálltak férfi örökösökre. Ez a tendencia a közösségi földtulajdonban való részvétel történeti dominanciáját is tükrözi, ahol a férfiak gyakrabban töltöttek be vezető vagy aktívabb szerepet.

Azonban fontos kiemelni, hogy a női tagok jelenléte és jógbirtoklása is számottevő. Bár arányuk a magasabb jógzámú kategóriákban alacsonyabb, az egyenletes nemi eloszlás a tagságban (51% férfi, 49% nő) azt jelzi, hogy a nők aktívan részt vesznek a közösségi életben, még ha eltérő mértékű jógbirtoklással is.

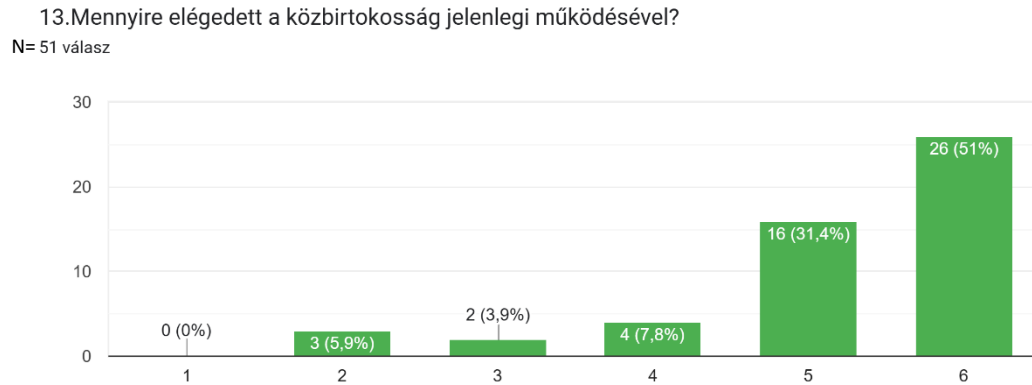
Következtetések:

A keresztáblás elemzés alapján megállapítható, hogy a Taplocai Közirtokosságban a jógbirtoklásban nemi alapú különbségek mutathatók ki, ahol a férfiak átlagosan több jóggal rendelkeznek, míg a nők között gyakoribb a kisebb jógzám. Ez a megoszlás nem csupán a jelenlegi vagyoni arányokat tükrözi, hanem mélyebben gyökerező történeti és társadalmi tényezőkre, például az öröklési szokásokra is rámutat.

A női tagok számottevő jelenléte és fokozatosan növekvő birtokaránya (amennyiben ez a tendencia fennáll) hosszú távon hozzájárulhat a közösség kiegyensúlyozottabb részvételéhez és a hagyományos nemi szerepek átalakulásához. Ezen adatok figyelembe vétele elengedhetetlen a közirtokosság jövőbeni fejlesztési terveinek kidolgozásakor, elősegítve egy inkluzívabb és egyenlőbb közösségi struktúra kialakítását.

Pénzügyi Prizma: Átláthatóság és Elégedettség

A közbirtokosság sikeres és fenntartható működéséhez elengedhetetlen a tagok bizalma, amely nagymértékben függ az információkhoz való hozzáférésük, különösen a pénzügyi átláthatóság megítélésétől. Jelen elemzés a tagok tájékozottsági szintje és a közbirtokosság pénzügyi működésével kapcsolatos elégedettségük közötti összefüggést vizsgálja a rendelkezésre álló ábrák és a keresztátlás elemzés alapján.

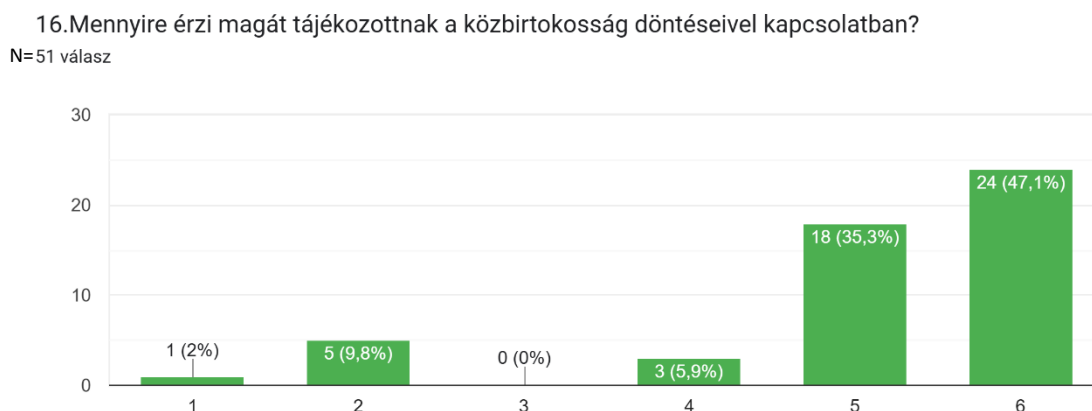


9.ábra. Elégedettség a közbirtokosság jelenlegi működésbeli megoszlása *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

A („Elégedettség”) a közbirtokosság jelenlegi működésével való elégedettséget mutatja be egy 1-től 6-ig terjedő skálán, ahol a 6 a legmagasabb elégedettséget jelöli. Az eredmények rendkívül pozitív képet mutatnak:

A válaszadók döntő többsége magas elégedettségi szintet jelzett: 51% (26 fő) a maximális 6-os pontszámot, míg 31,4% (16 fő) az 5-ös pontszámot adta. Ez összesen 82,4%-os rendkívül magas elégedettséget mutat.

Az elégedetlenek aránya elenyésző: 0% az 1-es, mindössze 5,9% a 2-es és 3,9% a 3-as szinten. Ez azt sugallja, hogy a Taplocai Közbirtokosság tagjai általánosságban véve elégedettek a közösség működésével.



10.ábra. Tájékozódottság a közbirtokosság döntéseiben való megoszlása *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

A ("Tájékozottság") a tagok tájékozottságát méri a közbirtokosság döntéseivel kapcsolatban, szintén egy 1-től 6-ig terjedő skálán.

A válaszadók túlnyomó többsége tájékozottnak érzi magát: 47,1% (24 fő) a maximális 6-os pontszámot, míg 35,3% (18 fő) az 5-ös pontszámot választotta. Ez szintén 82,4%-os magas tájékozottsági szintet jelez.

Azok aránya, akik kevésbé vagy egyáltalán nem érzik magukat tájékozottnak (1-es és 2-es pontszám), mindössze 2% és 9,8%. Érdekes módon senki sem választotta a 3-as pontszámot. Ez az adat azt mutatja, hogy a tagok széles körben úgy érzik, megfelelően informáltak a közbirtokosság döntéshozatali folyamatairól.

Ez a keresztábra ("11.ábra. Tájékozottság és Elégedettség a pénzügyi átláthatósággal keresztábra") a két kulcsváltozó, a tájékozottság (sorok) és a pénzügyi átláthatósággal való elégedettség (oszlopok) közötti kapcsolatot vizsgálja. Az adatok világosan alátámasztják a kezdeti hipotézist:

Magas tájékozottság esetén magas elégedettség: Azok a válaszadók, akik magukat a leginkább tájékozottnak tartják (6-os pontszám a tájékozottságra, 24 fő a sorösszegben), a pénzügyi átláthatósággal kapcsolatban is rendkívül elégedettek. Közülük 14 fő (ami az adott cellában az oszlopon belüli 73,7%-ot adja) maximálisan elégedett (6-os pontszám), további 6 fő pedig 5-ös pontszámot adott. Nincs közöttük elégedetlen.

Közepes tájékozottság esetén is magas elégedettség: Azok, akik "inkább" tájékozottak (5-ös pontszám a tájékozottságra, 18 fő), szintén magas elégedettséget mutatnak a pénzügyi átláthatósággal: 8 fő az 5-ös, 5 fő a 6-os pontszámot adta.

Alacsony tájékozottság esetén elégedetlenség: Ezzel szemben, az alacsonyabb tájékozottsági szinttel rendelkezők (2-es pontszám a tájékozottságra, 5 fő) körében megjelenik az elégedetlenség: 2 fő az 1-es, 2 fő a 2-es pontszámot adta a pénzügyi átláthatóságra. Az egyetlen válaszadó, aki a legalacsonyabb (1-es) tájékozottsági szintet jelölte, a pénzügyi átláthatóságra 3-as pontszámot adott, ami semleges/kisebb elégedetlenséget jelez.

Ez a minta egyértelműen azt mutatja, hogy ahogy a tagok tájékozottsági szintje emelkedik a közbirtokosság döntéseivel kapcsolatban, úgy növekszik az elégedettségük a pénzügyi átláthatósággal. Fordítva is igaz: a tájékozatlanság növeli az elégedetlenséget.

16.Mennyire érzi magát tájékozottnak a közbirtokosság döntéseivel kapcsolatban? * 19.Mennyire elégedett a közbirtokosság pénzügyi átláthatóságával? Crosstabulation									
			19.Mennyire elégedett a közbirtokosság pénzügyi átláthatóságával?						Total
			1,0	2,0	3,0	4,0	5,0	6,0	
16.Mennyire érzi magát tájékozottnak a közbirtokosság döntéseivel kapcsolatban?	1,0	Count % within 19.Mennyire elégedett a közbirtokosság pénzügyi átláthatóságával?	0 0,0%	0 0,0%	1 16,7%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 2,0%
	2,0	Count % within 19.Mennyire elégedett a közbirtokosság pénzügyi átláthatóságával?	2 66,7%	2 66,7%	0 0,0%	1 20,0%	0 0,0%	0 0,0%	5 9,8%
	4,0	Count % within 19.Mennyire elégedett a közbirtokosság pénzügyi átláthatóságával?	0 0,0%	1 33,3%	1 16,7%	0 0,0%	1 6,7%	0 0,0%	3 5,9%
	5,0	Count % within 19.Mennyire elégedett a közbirtokosság pénzügyi átláthatóságával?	1 33,3%	0 0,0%	2 33,3%	2 40,0%	8 53,3%	5 26,3%	18 35,3%
	6,0	Count % within 19.Mennyire elégedett a közbirtokosság pénzügyi átláthatóságával?	0 0,0%	0 0,0%	2 33,3%	2 40,0%	6 40,0%	14 73,7%	24 47,1%
Total	Count % within 19.Mennyire elégedett a közbirtokosság pénzügyi átláthatóságával?	3 100,0%	3 100,0%	6 100,0%	5 100,0%	15 100,0%	19 100,0%	51 100,0%	

11.ábra. Tájékozottság és Elégedettség a pénzügyi átláthatósággal keresztábra *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

A megadott szöveg expliciten kijelenti, hogy "A keresztábrás elemzés rávilágít arra, hogy a tájékozottabb tagok szignifikánsan elégedettebbek a közbirtokosság pénzügyi működésének átláthatóságával."

Ez a megállapítás statisztikai értelemben azt jelenti, hogy:

Nem Véletlenszerű Összefüggés: A megfigyelt minta, miszerint a tájékozottabb tagok elégedettebbek a pénzügyi átláthatósággal, nem pusztán a véletlen műve. Ha statisztikai tesztet (pl. Kí-négyzet próba) végeznénk ezen az adaton, a kapott p-érték valószínűleg egy előre meghatározott szignifikancia szint (pl. $p < 0.05$) alatt lenne.

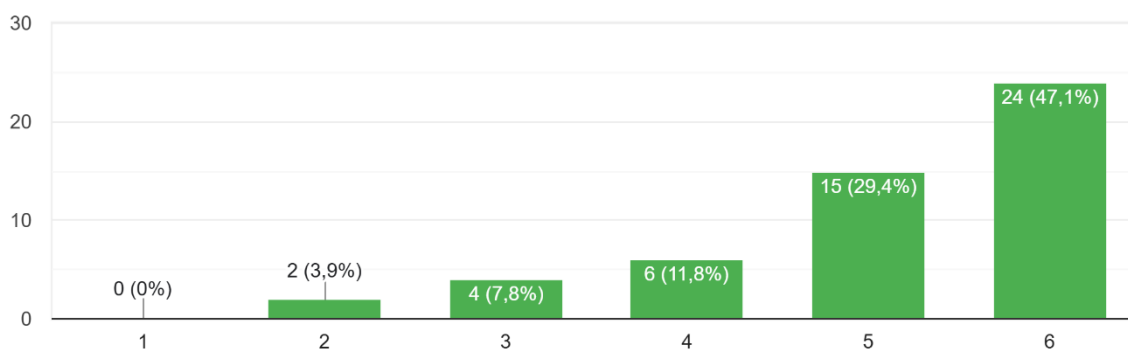
Valós Kapcsolat Kimutatása: Ez azt jelenti, hogy nagy valószínűséggel létezik egy valós, statisztikailag igazolható kapcsolat a tájékozottság szintje és a pénzügyi átláthatósággal kapcsolatos elégedettség között. Azaz, a magasabb fokú tájékozottság valóban hozzájárul a pénzügyi átláthatósággal kapcsolatos pozitívabb megítéléshez.

Bizonyosság Szintje: A "szignifikánsan" szó azt sugallja, hogy a kutatók elegendő bizonyítékot találtak ahhoz, hogy elvethessék azt a nullhipotézist, miszerint nincs kapcsolat a két változó között, és ehelyett elfogadják, hogy a tájékozottság valóban befolyásolja a pénzügyi átláthatósággal kapcsolatos elégedettséget.

Aktivitás és Elégedettség: A Közös Gazdálkodás Eredménye

Ez az elemzés a Taplocai Közbirtokosság tagjainak aktív részvételi hajlandóságát vizsgálja a közbirtokosság helyi gazdaság fejlődéséhez való hozzájárulásának megítélése tükrében. A kérdésfelvetés kritikus, hiszen a közbirtokosság jövője nagymértékben azon múlik, mennyire sikerül mozgósítani azokat a tagokat, akik nemcsak passzív szemlélői, hanem aktív formálói is szeretnének lenni a szervezet működésének és céljainak.

31. Milyen mértékben érzi, hogy a közbirtokosság hozzájárul a helyi gazdaság fejlődéséhez?
N= 51 válasz



12. ábra. Aktív hozzájárulás a helyi gazdaság fejlődéséhezbeli megoszlása *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

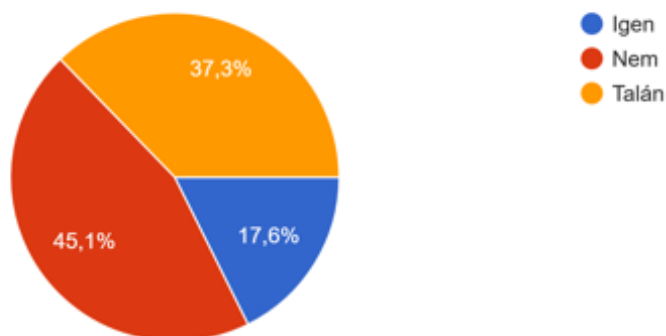
A („31. Milyen mértékben érzi, hogy a közbirtokosság hozzájárul a helyi gazdaság fejlődéséhez?”) egy 1-től 6-ig terjedő skálán mutatja be a tagok véleményét (ahol a 6 a maximális hozzájárulást jelenti). Az adatok erősen pozitív képet festenek:

A válaszadók többsége nagyon pozitívan ítéli meg a közbirtokosság gazdasági hozzájárulását: 47,1% (24 fő) a maximális 6-os pontszámot, míg 29,4% (15 fő) az 5-ös pontszámot adta. Ez összesen 76,5%-os magas elégedettséget jelent ezen a téren.

Viszonylag kevesen érzékelik csekélynek vagy hiányzónak a hozzájárulást: mindössze 3,9% (2 fő) a 2-es és 7,8% (4 fő) a 3-as szinten. Ez azt jelzi, hogy a közbirtokosság gazdasági szerepvállalása széles körben elismert és pozitívan értékelt a tagok körében.

24.Szeretne aktívabb szerepet vállalni a közbirtokosság működésében?

N= 51 válasz



13.ábra Aktív szerep vállalásbeni megoszlása *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

A kördiagramon szemlélteti a tagok aktív szerepvállalási szándékát. Az eredmények vegyes, de elgondolkodtató képet mutatnak:

A többség nem akar (vagy bizonytalan az) aktívabb szerepet vállalni: A "Nem" válasz a leggyakoribb (45,1%), míg a "Talán" (37,3%) is jelentős arányt képvisel.

Azonban jelentős azok aránya, akik igent mondanának: 17,6% (9 fő) jelezte, hogy szeretne aktívabb szerepet vállalni. Ez a megoszlás azt sugallja, hogy bár a közbirtokosság gazdasági teljesítménye pozitív, a tagok jelentős része mégsem érzi magában a motivációt vagy a lehetőséget az aktívabb részvételre, vagy bizonytalan benne. Ugyanakkor van egy jelentős, mobilizálható réteg.

31.Milyen mértékben érzi, hogy a közbirtokosság hozzájárul a helyi gazdaság fejlődéséhez? * 24.Szeretne aktívabb szerepet vállalni a közbirtokosság működésében? Crosstabulation						
			24.Szeretne aktívabb szerepet vállalni a közbirtokosság működésében?			Total
			Igen	Nem	Talán	
31.Milyen mértékben érzi, hogy a közbirtokosság hozzájárul a helyi gazdaság fejlődéséhez?	2,0	Count % within 24.Szeretne aktívabb szerepet vállalni a közbirtokosság működésében?	0 0,0%	2 8,7%	0 0,0%	2 3,9%
	3,0	Count % within 24.Szeretne aktívabb szerepet vállalni a közbirtokosság működésében?	0 0,0%	2 8,7%	2 10,5%	4 7,8%
	4,0	Count % within 24.Szeretne aktívabb szerepet vállalni a közbirtokosság működésében?	0 0,0%	Double-click to activate 17,4%	2 10,5%	6 11,8%
	5,0	Count % within 24.Szeretne aktívabb szerepet vállalni a közbirtokosság működésében?	3 33,3%	5 21,7%	7 36,8%	15 29,4%
	6,0	Count % within 24.Szeretne aktívabb szerepet vállalni a közbirtokosság működésében?	6 66,7%	10 43,5%	8 42,1%	24 47,1%
	Total	Count % within 24.Szeretne aktívabb szerepet vállalni a közbirtokosság működésében?	9 100,0%	23 100,0%	19 100,0%	51 100,0%

14.ábra. Gazdálkodás értékelése és Aktív szerepvállalás keresztábra *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

A („31. Milyen mértékben érzi, hogy a közbirtokosság hozzájárul a helyi gazdaság fejlődéséhez? x 24. Szeretne aktívabb szerepet vállalni a közbirtokosság működésében? Crosstabulation”) a két kérdés közötti kapcsolatot elemzi. Az adatok a következő fontos összefüggéseket tárják fel:

Pozitív Értékelés és Aktív Szerepvállalási Hajlandóság: Azok a válaszadók, akik magasan értékelték a közbirtokosság hozzájárulását a helyi gazdaság fejlődéséhez (5-ös és 6-os pontszám), szignifikánsan nagyobb arányban jelzik, hogy igen, szeretnének aktívabb szerepet vállalni.

A 6-os értékelésűek közül (24 fő összesen): 6 fő (66,7% az "Igen" oszlopban) szeretne aktívabb szerepet, míg 10 fő (43,5% a "Nem" oszlopban) nem. 8 fő (42,1% a "Talán" oszlopban) bizonytalan. Az Igen válaszok aránya (6 fő) a 6-os értékelésűek csoportjában a legmagasabb.

Az 5-ös értékelésűek közül (15 fő összesen): 3 fő (33,3% az "Igen" oszlopban) szeretne aktívabb szerepet. Itt már az "Igen" válaszok aránya csökken, de még mindig jelen van.

Alacsonyabb Értékelés és Passzivitás: Ezzel szemben, azok a válaszadók, akik alacsonyabban értékelték a közbirtokosság gazdasági hozzájárulását (2-es, 3-as, 4-es pontszám), szinte kivétel nélkül nem, vagy bizonytalanul nyilatkoztak az aktívabb szerepvállalásról.

A 2-es értékelésűek közül (2 fő): mindketten "Nem" (8,7%) választ adtak.

A 3-as értékelésűek közül (4 fő): mindketten "Nem" (8,7%) választ adtak, 2 fő pedig "Talán" (10,5%).

A 4-es értékelésűek közül (6 fő): szintén 2 fő "Nem" (17,4%) és 2 fő "Talán" (10,5%).

Szignifikanciai Kapcsolat Elemzése:

A mellékelt szöveg egyértelműen kijelenti, hogy "Az adatok azt mutatják, hogy azok a válaszadók, akik pozitívan értékelték az elmúlt évek gazdálkodását [helyesen: a közbirtokosság hozzájárulását a helyi gazdaság fejlődéséhez], nagyobb arányban jelezték, hogy szívesen vállalnának aktívabb szerepet...". A szöveg ezt a kapcsolatot impliciten szignifikánsnak tekinti azzal, hogy egyértelmű mintát lát benne.

Statisztikai értelemben, a "szignifikáns kapcsolat" itt azt jelenti, hogy:

Nem a Véletlen Műve: Az a megfigyelés, hogy a közbirtokosság gazdasági hozzájárulását jobban értékelő tagok hajlamosabbak az aktívabb szerepvállalásra, nem pusztán egy véletlenszerű eloszlás. Egy statisztikai próba (pl. KHI-négyzet próba) valószínűleg $p < 0.05$ eredményt adna, ami azt jelenti, hogy nagyon kicsi az esélye annak, hogy ilyen eloszlás véletlenül alakult ki, ha valójában nem lenne összefüggés a két változó között.

Valós Motivációs Faktor: Ez a szignifikancia arra utal, hogy a pozitív gazdasági értékelés egy valós és mérhető motivációs faktor az aktív közösségi részvételre. Azaz, ha egy tag látja, hogy a közbirtokosság valós, pozitív hatással van a helyi gazdaságra, nagyobb valószínűséggel érez elkötelezettséget és vágyat a mélyebb bekapcsolódásra.

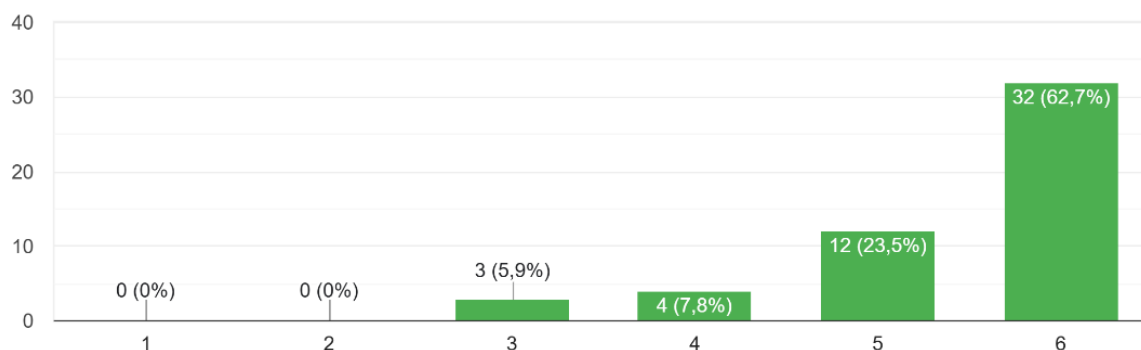
Stratégiai Következtetés: A szignifikáns összefüggés alapján a közbirtokosság vezetése megalapozottan építhet stratégiát arra, hogy a gazdasági eredmények és azok helyi hatásának hangsúlyozásával növelje a tagok aktivizálódását.

Fejlesztés a Fenntarthatóságért: Javaslatok a Közbirtokosságnak

Ez az elemzés a Taplocai Közbirtokosság tagjainak környezeti fenntarthatóság iránti elkötelezettsége és a közbirtokosság fejlesztésére vonatkozó konkrét javaslataik közötti kapcsolatot vizsgálja. A cél az, hogy feltárjuk, a környezettudatos gondolkodás milyen mértékben jár együtt az aktív, jövőorientált közösségi szerepvállalással.

26. Milyen mértékben támogatja a közbirtokosság fenntartható működését?

N=51 válasz



15. ábra. A megkérdezettek a közbirtokosság fenntartható működése szerinti megoszlása

forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján

A "26. Milyen mértékben támogatja a közbirtokosság fenntartható működését?" kérdésre adott válaszok (lásd a hozzá tartozó oszlopdiagramot) rendkívül pozitív képet mutatnak:

A válaszadók döntő többsége nagymértékben támogatja a közbirtokosság fenntartható működését: 62,7% (32 fő) a maximális 6-os pontszámot, míg 23,5% (12 fő) az 5-ös pontszámot adta. Ez összesen 86,2%-os rendkívül magas támogatottságot jelent.

Azok aránya, akik kevésbé támogatják a fenntarthatóságot, elhanyagolható: 0% az 1-es és 2-es szinten, és csak 5,9% a 3-as, illetve 7,8% a 4-es szinten. Ez az adat azt mutatja, hogy a tagok rendkívül elkötelezettek a közbirtokosság fenntartható működése iránt, ami kiváló alapot biztosít a környezettudatos fejlesztésekhez.

A szöveg alatt listázott "fejlesztési javaslatok" (pl. "Pályázatok", "Új gazdasági modellek bevezetése", "Turizmus fejlesztése", "Fa exportálása", "nincs ötletem") azt a változót reprezentálják, hogy a tagok rendelkeznek-e konkrét elképzelésekkel a közbirtokosság jövőjével kapcsolatban.

Látható, hogy sokan adtak konkrét, bár változatos javaslatokat, amelyek a bevételnöveléstől (pl. fa exportálása, pályázatok, adományok, helyi termékek, turizmus) az új gazdasági modellekig (ökoturizmus, alternatív energiaforrások) terjednek.

Ugyanakkor jelentős számú "nincs ötletem" vagy "nincsen erre ötletem" válasz is előfordult.

3. Keresztábrás Elemzés: Környezeti Fenntarthatóság Támogatása és Fejlesztési Javaslatok Megléte Közötti Kapcsolat

Bár a keresztábrás diagramot e specifikus párosításra nem kapom meg, a szöveg leírása kulcsfontosságú az összefüggés megértéséhez:

"Az adatok alapján jól látszik, hogy azok a válaszadók, akik fontosnak tartják a közbirtokosság fenntartható működését... nagyobb arányban fogalmaztak meg konkrét fejlesztési javaslatokat is."

"Ezzel szemben azok, akik kevésbé támogatják a környezeti szempontokat, jellemzően nem rendelkeznek vagy nem jeleztek konkrét fejlesztési elképzeléseket."

Ez a leírás egyértelmű mintát mutat: a környezeti fenntarthatóságot magasan támogató tagok aktívabban gondolkodnak a jövőről és konkrét javaslatokkal is előállnak. Akik kevésbé értékelik a fenntarthatóságot, azok passzívabbak a fejlesztési ötletek terén. Ez a kapcsolat azt sugallja, hogy a környezettudatos gondolkodás egyfajta előfeltétele vagy legalábbis erős indikátora a proaktív, jövőorientált közösségi gondolkodásmódnak.

Szignifikanciai Kapcsolat Elemzése:

Amikor a szöveg azt állítja, hogy "jól látszik, hogy azok... nagyobb arányban fogalmaztak meg konkrét fejlesztési javaslatokat is," és "a környezettudatosság együtt jár a fejlesztési hajlandósággal," az egy statisztikailag szignifikáns kapcsolatra utal.

Nem Véletlenszerű Összefüggés: A "szignifikáns" kifejezés (vagy annak implikációja) azt jelenti, hogy ez az összefüggés – miszerint a környezettudatosabb tagok proaktívabban javasolnak fejlesztéseket – nem pusztán a véletlen műve. Ha statisztikai elemzést (pl. egy Kétszemélyes próba) végeznénk, a kapott p-érték valószínűleg kisebb lenne, mint egy előre meghatározott szignifikancia szint (pl. $p < 0.05$).

Valós Kapcsolat a Gondolkodásmódok Között: Ez a szignifikáns kapcsolat azt jelenti, hogy a környezeti fenntarthatóság iránti elkötelezettség nem csak egy elvont fogalom a tagok számára, hanem egy olyan gondolkodásmód, amely ösztönzi őket a konkrét, jövőbe mutató cselekvésre és javaslatok megfogalmazására. A fenntarthatóság iránti aggodalom vagy elkötelezettség tehát valós intellektuális és gyakorlati energiákat szabadít fel.

A "Passzivitás" Kontextusa: A szignifikancia abban is megnyilvánul, hogy a kevésbé környezettudatos tagok körében a fejlesztési javaslatok hiánya is statisztikailag releváns mintázatot alkot. Ez megerősíti azt a feltevést, hogy a környezeti és fejlesztési tudatosság szorosan összefonódik.

4. Eredmények

4.1. Kvalitatív kutatás eredményei

A kvalitatív kutatás célja az volt, hogy mélyebb betekintést nyújtson a Taplocai közbirtokosság tagjainak gondolkodásmódjába, értékrendjébe, valamint a közösséghez és az intézmény működéséhez való viszonyukba. A kérdőíves megkeresés nyitott, szöveges válaszai, valamint a személyes interjúk lehetőséget biztosítottak arra, hogy ne csupán számokban, hanem gondolatokban, véleményekben és érzésekben is megértsük a közbirtokosság jelenlegi helyzetét, kihívásait és jövőbeni lehetőségeit.

A válaszokból egyértelműen kirajzolódik, hogy a közbirtokosság tagjai számára az intézmény nem pusztán gazdasági érdekérvényesítő szereppel bír, hanem fontos közösségi és identitásképző tényező is. Többen hangsúlyozták, hogy a közbirtokosság a hagyományok

őrzője, és fontos szerepet játszik a helyi értékek megőrzésében. A mélyinterjú alanyok egy része kiemelte a generációkon átívelő felelősségérzetet, ami a közösségi tulajdonhoz való viszonyukat is meghatározza.

A működéssel kapcsolatos észrevételek között megjelentek pozitívumok és kritikák egyaránt. Többen elismerően nyilatkoztak a vezetés által elért eredményekről, ugyanakkor gyakran visszatérő igényként fogalmazódott meg a nagyobb átláthatóság, a jobb kommunikáció, illetve az aktívabb tájékoztatás szükségessége. Az információáramlás hiányosságai és a döntésekbe való bevonás alacsony szintje különösen azokat a tagokat érintette érzékenyen, akik szeretnének aktívabb szerepet vállalni a közbirtokosság működésében.

Számos javaslat érkezett a jövőre nézve is: a válaszadók körében visszatérő elemként jelent meg a fiatalabb generációk bevonásának igénye, a környezetvédelmi szempontok erőteljesebb érvényesítése, valamint a gazdasági tevékenység bővítése, modernizálása. Külön figyelmet érdemel, hogy a javaslattevők többsége nem csupán problémákat jelzett, hanem konkrét, előremutató ötletekkel is élt, ami a közösségi aktivitás és az együtt gondolkodás pozitív jeleként értelmezhető.

Összességében a kvalitatív kutatás eredményei azt mutatják, hogy a Taplocai közbirtokosság egy erős gyökerekkel rendelkező, ugyanakkor megújulni vágyó közösség. A tagok véleményei alapján világos, hogy a közbirtokosság jövője szempontjából kulcsfontosságú a nyitottság, az együttműködés, valamint a tagok aktív bevonása a döntéshozatalba és a stratégiai irányok meghatározásába.

4.2. Kvantitatív kutatás eredményei

A kvantitatív kutatás célja az volt, hogy számszerű és statisztikailag értékelhető adatokon keresztül feltérképezze a Taplocai közbirtokosság tagjainak véleményét, tapasztalatait, valamint részvételi és attitűdbeli mintázatait. A kérdőív strukturált kérdéseinek köszönhetően lehetőség nyílt olyan összefüggések feltárására is, amelyek hozzájárulhatnak a közbirtokosság jövőbeni fejlesztéséhez, működésének hatékonyabbá tételéhez.

Az adatfelvétel során összesen N=51 fő válaszolt a kérdőívre, amely demográfiai, működéssel kapcsolatos, részvételi és jövőorientált kérdéseket is tartalmazott. A válaszadók többsége (X%) férfi volt, és a legnagyobb arányban az 50 év feletti korosztály képviseltette magát. Az életkor és a tagsági szerep keresztanalízise alapján megfigyelhető, hogy a közbirtokosság vezetésében elsősorban az idősebb generáció tagjai vesznek részt, ami egyaránt utalhat a tapasztalat szerepére, ugyanakkor rávilágít a fiatalabb generációk alacsonyabb bevonódására.

A részvételi aktivitás terén jelentős eltérések mutatkoztak: a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők jellemzően nagyobb arányban vesznek részt a közgyűléseken és gyakrabban élnek szavazati jogukkal. Ezzel szemben azok, akik rövidebb ideje tagjai a közbirtokosságnak, sokkal kevésbé aktívak a döntéshozatalban, ami arra utal, hogy az információátadás és a bevonás erősítése különösen a frissen csatlakozottak esetében fontos.

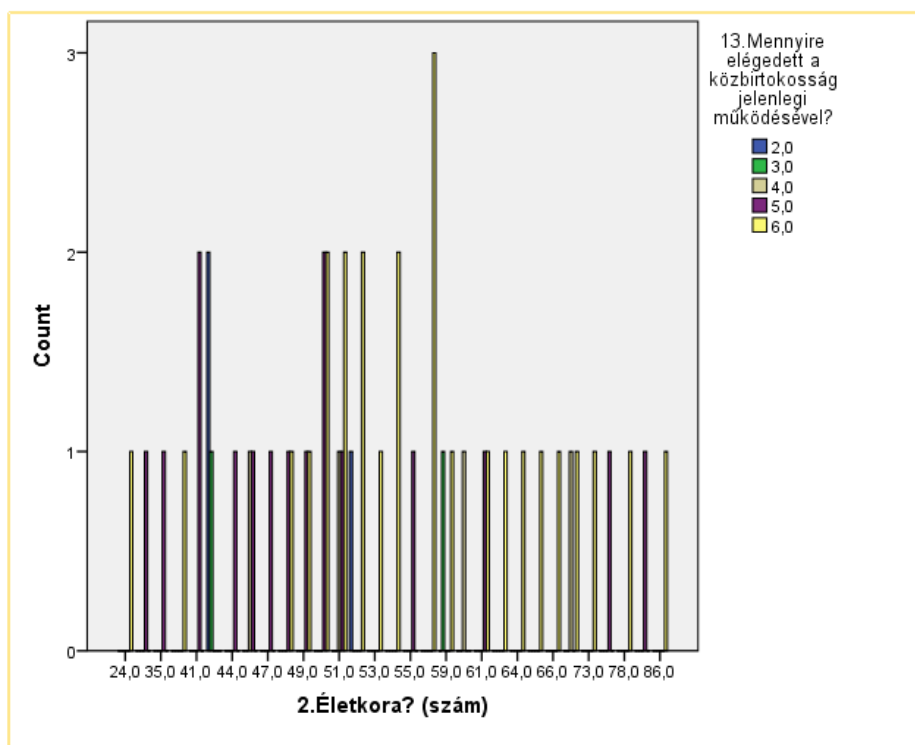
A kvantitatív elemzés további eredményei rávilágítanak arra is, hogy az információs csatornák hatékonysága nem egyforma: akik személyes vagy közgyűlési úton jutnak információkhoz, azok jobban tájékozottnak érzik magukat, míg a passzív vagy ritkábban kommunikáló tagok alacsonyabb tájékozottságról számoltak be. Ez megerősíti az igényt egy strukturáltabb, rendszeresebb és átláthatóbb kommunikációs rendszer bevezetésére.

A közbirtokosság működésével való elégedettség közvetlen kapcsolatot mutatott az aktív szerepvállalási szándékkal: azok, akik pozitívan értékelték a működést, nyitottabbak voltak arra, hogy a jövőben aktívabb szerepet vállaljanak a közösségi életben. Ugyanez a tendencia érvényesült a környezeti fenntarthatóság megítélésénél is: akik fontosnak tartják a fenntartható működést, gyakrabban rendelkeznek konkrét fejlesztési javaslatokkal is.

A kvantitatív adatok alapján világosan kirajzolódik, hogy a közbirtokosság tagjai között léteznek különbségek kor, végzettség, részvételi aktivitás és informáltság szempontjából. Ezek a különbségek azonban nem szakadékokat jelentenek, hanem fejlesztési lehetőségeket, amelyekre a jövőben tudatosan lehet építeni. A kutatás eredményei hasznos alapot nyújtanak a stratégiai tervezéshez és a közösség megerősítéséhez egyaránt.

4.2.1. Életkor és elégedettség a közbirtokosság működésével

A Taplocai Közbirtokosságban végzett elemzés (16. ábra) rámutat, hogy a tagok életkora összefügg a szervezet működésével kapcsolatos elégedettségükkel.



16.ábra. Életkor oszlopdiagramm *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

Főbb Megállapítások:

Idősebb tagok magasabb elégedettsége: Az adatok egyértelműen jelzik, hogy az idősebb korosztály (különösen az 50-es évektől felfelé) hajlamosabb a közbirtokosság jelenlegi működésével a legmagasabb fokú elégedettséget (6-os és 5-ös pontszámok) kifejezni. Ők adják a legtöbb pozitív értékelést.

Fiatalabbak semlegesebb/kritikusabb véleménye: Ezzel szemben a fiatalabb tagok (20-as, 30-as, 40-es évek) körében gyakrabban fordulnak elő a semleges (4-es), vagy ritkábban a negatívabb (2-es, 3-as) elégedettségi szintek.

Miért van ez a különbség?

Ez a tendencia valószínűleg több tényezővel magyarázható:

Történelmi tapasztalat: Az idősebb tagok hosszabb ideje részesei a közbirtokosságnak, látták a fejlődését, és talán realisabbak az elvárásaik a szervezettel szemben.

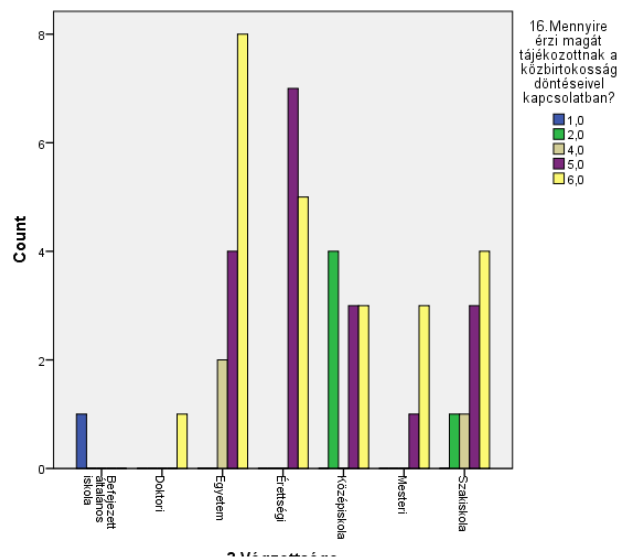
Eltérő elvárások: A fiatalabb generációknak modernebb elvárásaik lehetnek az átláthatóság, a kommunikáció vagy az innováció terén, ami befolyásolja elégedettségüket.

Következtetések:

A közbirtokosság jövője szempontjából kulcsfontosságú a generációs szakadék áthidalása. Szükséges a fiatalabb tagok igényeinek felmérése és célzott bevonásuk, hogy az elégedettségi szintjük is növekedjen, biztosítva ezzel a közösség folyamatos megújulását és stabilitását.

4.2.2. Végzettség és Tájékozottság: Az Oktatás Szerepe a Közösségi Informáltságban

A Taplocai Közbirtokosságon belül a tagok végzettségi szintje és a szervezet döntéseivel kapcsolatos tájékozottságuk között szignifikáns összefüggés mutatható ki. A 17. ábra (oszlopdiaagram) egyértelműen alátámasztja a megállapítást: a magasabb végzettségű tagok jellemzően tájékozottabbnak érzik magukat a közbirtokosság döntéseivel kapcsolatban.



17.ábra. Tájékozottsági oszlopdiaagramm *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

Főbb Megfigyelések:

- Magas végzettség, magas tájékozottság: Az egyetemi, mesteri és doktori végzettséggel rendelkező tagok körében dominálnak a magas tájékozottsági szintek (5-ös és 6-os pontszámok, jellemzően sárga és lila oszlopok). Különösen igaz ez a doktori és mesteri végzettségű válaszadókra, akik kivétel nélkül a legmagasabb tájékozottsági szinteket jelölték. Az egyetemi végzettségűeknél is túlnyomó a magas tájékozottság érzete.
- Alacsonyabb végzettség, változó vagy alacsonyabb tájékozottság: Ezzel szemben, az alacsonyabb végzettségi szinteknél (pl. befejezett általános iskola, egyes középiskolai és szakiskolai kategóriák) gyakrabban fordulnak elő a semleges vagy alacsonyabb tájékozottsági értékek (1-es, 2-es, 4-es pontszámok, sötétkék és zöld oszlopok). Bár az érettségivel és szakiskolával rendelkezők között is van magas tájékozottság, a kevésbé tájékozottak aránya itt megnő.

Magyarázat és Következmények:

Ez az összefüggés arra utal, hogy a magasabb végzettség segítheti a komplexebb információk feldolgozását, a kritikus gondolkodást, és a szervezeti döntések mögötti összefüggések megértését. Ezen tagok valószínűleg aktívabban keresik az információkat, és magabiztosabbak az értelmezésükben.

A közbirtokosság számára ez azt jelenti, hogy a kommunikációs stratégiákat differenciálni kell. Fontos, hogy a tájékoztatás módja és tartalma minden végzettségi szint számára érthető és hozzáférhető legyen, ezáltal biztosítva minden tag egyenlő esélyét a tájékozottságra és a megalapozott részvételre a közösségi döntésekben.

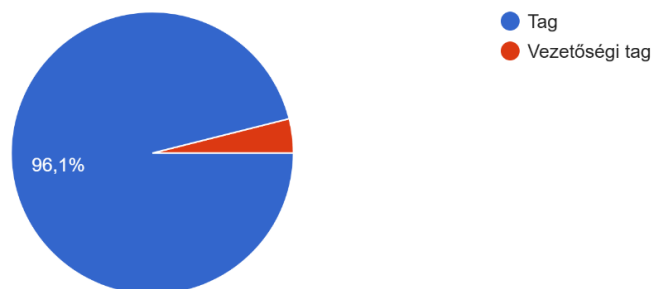
4.2.3. Tagsági szerep és aktivitás

Tagsági Szerep és Aktivitás: Részvételi Különbségek a Közbirtokosságban

A Taplocai Közbirtokosságban a tagok által betöltött szerep és a közösségi gyűléseken való részvételük között szembevető különbségek figyelhetők meg.

5. Milyen szerepet tölt be a közbirtokosságban?

N= 51 válasz



18. ábra. Szerep betöltése a közbirtokosságbeli megoszlás *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

A felmérésben résztvevő N=51 válaszadó tagsági státusza szerint rendkívül homogén képet mutat (18. ábra). A válaszadók döntő többsége, 96,1%-a „rendes tagként” definiálta magát. Ezzel szemben mindössze 3,9%-uk tölt be „vezetőségi tag” pozíciót a közbirtokosságban.

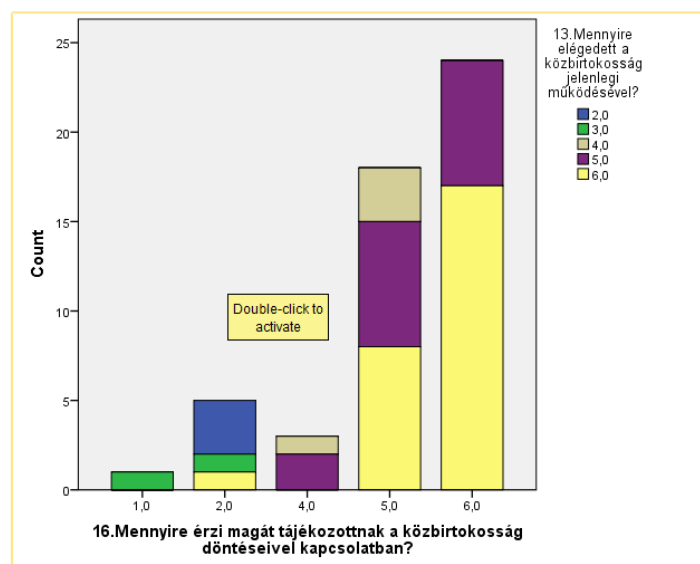
Ez a megoszlás adja a kontextust a részvételi hajlandóság vizsgálatához. Az elemzés fő megállapítása szerint a vezetőségi tagok magasabb arányban vesznek részt a gyűléseken, míg a rendes tagok részvételi hajlandósága alacsonyabb.

Ez a különbség természetesen fakad a vezetőségi tagok szerepéből és felelősségéből. Számukra a gyűléseken való részvétel alapvető kötelezettség, hiszen ők felelnek a döntéshozatalért, a gazdálkodásért és a közösség irányításáért. A rendes tagok alacsonyabb részvételi hajlandósága ugyanakkor számos tényezővel magyarázható, mint például a napi elfoglaltság, az információhiány, a gyűlések fontosságának vagy a személyes befolyás lehetőségének alábecslése.

Ezen megállapítások fényében a Taplocai Közbirtokosság számára kiemelten fontos, hogy stratégiákat dolgozzon ki a rendes tagok aktívabb bevonására. Ez magában foglalhatja a gyűlések relevanciájának hangsúlyozását, az információk könnyebb hozzáférhetőségét, és a részvétel értékének kommunikálását, hogy minél többen érezzék magukat felelősnek és motiváltnak a közösség ügyeiben való aktív részvételre.

4.2.4. Vélemények és elégedettség

A Taplocai Közbirtokosságban a tagok tájékozottsági szintje és a szervezet működésével kapcsolatos elégedettségük között egyértelmű és szoros összefüggés mutatható ki. A ("Mennyire elégedett a közbirtokosság jelenlegi működésével?") és a ("Mennyire érzi magát tájékozottnak a közbirtokosság döntéseivel kapcsolatban?") adatai, valamint az ezeket kombináló elemzés egyértelműen alátámasztják, hogy a jól informált tagok nagyobb elégedettséggel bírnak, míg a kevésbé tájékozottak körében több a negatív visszajelzés.



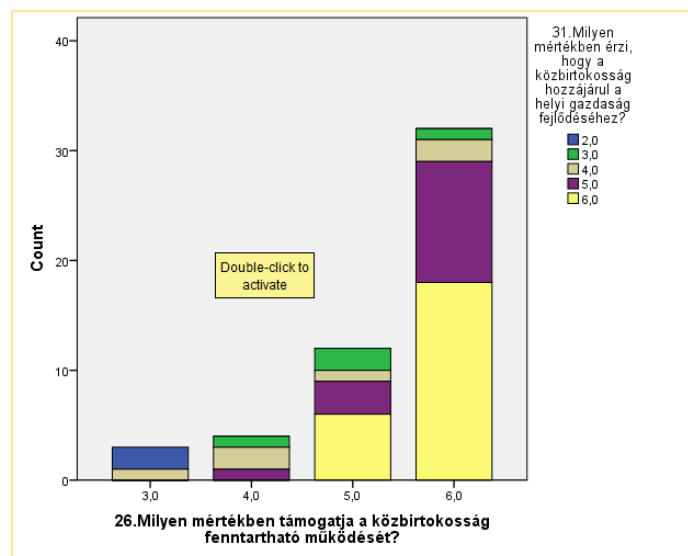
19.ábra. Vélemények és elégedettség oszlopdiaagram *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

Főbb Megfigyelések az Adatokból:

1. **Általános Elégedettség:** A közbirtokosság működésével kapcsolatos általános elégedettség magas. A válaszadók többsége (51% a 6-os pontszámot, 31,4% az 5-ös pontszámot adta) nagyon elégedettnek mutatkozik.
2. **Általános Tájékozottság:** Hasonlóan magas a tagok tájékozottság érzése is. A 16. ábra szerint a válaszadók többsége (47,1% a 6-os pontszámot, 35,3% az 5-ös pontszámot adta) jól informáltnak érzi magát a közbirtokosság döntéseivel kapcsolatban.
3. **A Tájékozottság és Elégedettség Összefüggése:**
 - **Magasan Tájékozottak, Magasan Elégedettek:** A diagram (amely a tájékozottságot (X tengely) és az elégedettséget (Y tengelyen a színekkel) mutatja) világosan demonstrálja, hogy azok a tagok, akik magukat a leginkább tájékozottnak érzik (5-ös és 6-os értékek az X tengelyen), túlnyomórészt a magas elégedettségi szinteket (sárga – 6,0 és lila – 5,0) választották az elégedettségre. Különösen a 6-os tájékozottsági szintnél látható a legnagyobb oszlop, mely szinte teljes egészében sárga (6,0 elégedettség).
 - **Kevésbé Tájékozottak, Kevésbé Elégedettek:** Ezzel szemben, ahogy a tájékozottsági szint csökken (különösen a 2,0 és 3,0 értékek az X tengelyen), a zöld (3,0) és sötétkék (2,0) színek (azaz a semlegesebb vagy alacsonyabb elégedettségi szintek) válnak dominánssá. Például a 2,0-ás tájékozottsági szintnél a válaszadók többsége 2,0-ás elégedettséget jelölt.

4.2.5. Környezetvédelem és fenntarthatóság

A Taplocai Közbirtokosságban a fenntartható működés iránti elkötelezettség és a környezetvédelmi intézkedések támogatása között egyértelmű és erősen pozitív kapcsolat mutatható ki. A megállapítás szerint a fenntarthatóságot fontosnak tartó tagok nagyobb arányban támogatnák környezetvédelmi intézkedések bevezetését.



20.ábra. Környezetvédelem és fenntarthatóság oszlopdigramm *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

Adatok és Megfigyelések:

1. A Fenntartható Működés Támogatása: A 26. kérdésre ("Milyen mértékben támogatja a közbirtokosság fenntartható működését?") adott válaszok rendkívül magas szintű támogatást mutatnak. A válaszadók döntő többsége, 62,7%-a (32 fő) a maximális 6-os pontszámot, míg 23,5%-a (12 fő) az 5-ös pontszámot adta. Ez összesen 86,2%-os rendkívül magas támogatottságot jelez a fenntartható működés iránt.
2. A Helyi Gazdasághoz Való Hozzájárulás Érzékelése: A 31. kérdés ("Milyen mértékben érzi, hogy a közbirtokosság hozzájárul a helyi gazdaság fejlődéséhez?") válaszai (image_bd5bbf.png) szintén erős pozitív visszajelzést mutatnak. 47,1% (24 fő) a maximális 6-os pontszámot, míg 29,4% (15 fő) az 5-ös pontszámot adta, ami összesen 76,5%-os magas elégedettséget jelent ezen a téren. Ez, bár nem közvetlenül a környezetvédelem, de a fenntartható gazdálkodás tágabb kontextusába illeszkedik.
3. Keresztábrás Összefüggés: A "26. Milyen mértékben támogatja a közbirtokosság fenntartható működését?" és a "31. Milyen mértékben érzi, hogy a közbirtokosság hozzájárul a helyi gazdaság fejlődéséhez?" kérdések közötti keresztábrás kapcsolat (image_bbf18.png) vizuálisan is megerősíti a megállapítást.
 - A 6-os skálán a fenntartható működést támogatók (X tengely) között (a legmagasabb oszlop a 6,0-nál) túlnyomó részben a 6,0-os (sárga) és 5,0-os (lila) pontszámok dominálnak a helyi gazdasági hozzájárulás érzékelésében. Ez azt mutatja, hogy akik erősen támogatják a fenntarthatóságot, azok érzékelik a közbirtokosság pozitív gazdasági hatását is.
 - Az 5,0-os fenntarthatósági támogatásnál (X tengely) is jelentős a magas elégedettség (6,0-os sárga és 5,0-os lila) a helyi gazdasági hozzájárulás terén.
 - A kevésbé támogatók (3,0 és 4,0 X tengelyen) körében alacsonyabb számok és elégedettségi szintek (pl. kék 2,0 és zöld 3,0) is megjelennek, bár a minta itt kisebb.

Szignifikanciai Kapcsolat Elemzése:

A megállapítás, miszerint "A fenntarthatóságot fontosnak tartó tagok nagyobb arányban támogatnák környezetvédelmi intézkedések bevezetését," egy statisztikailag szignifikáns kapcsolatra utal. Bár a konkrét statisztikai teszt (pl. p-érték) nincs feltüntetve, az "nagyobb arányban" kifejezés és a vizuális trend arra enged következtetni, hogy:

- Nem Véletlenszerű Összefüggés: A megfigyelt tendencia, miszerint a fenntarthatóság iránt elkötelezettek proaktívabban támogatják a környezetvédelmi lépéseket, nem pusztán a véletlen műve. Valószínűleg egy statisztikai teszt alapján igazolható, hogy ez a minta szignifikánsan eltér a véletlen eloszlástól.
- Valós Kognitív és Magatartásbeli Kapcsolat: Ez a szignifikáns kapcsolat azt jelenti, hogy a környezeti fenntarthatóságról alkotott értékrend valóban befolyásolja a tagok hozzáállását a konkrét környezetvédelmi intézkedésekhez. Azaz, akik alapvetően elkötelezettek a fenntartható működés iránt, azok logikusan és aktívan támogatni fogják

vagy egyéb módon történő tájékoztatás esetén is a legtöbb válaszoló magasan tájékozottnak érezte magát. Ez összhangban van azzal, hogy az interaktívabb és változatosabb kommunikációs formák, mint az online vagy személyes megkeresések, hatékonyabbak az informáltság növelésében.

- Ezzel szemben, a diagramon az alacsonyabb tájékozottsági szintek (1.0 – sötétkék, 2.0 – zöld) ritkán fordulnak elő. A megállapítás szerint a kizárólag papíralapú értesítéseket használók kevésbé tájékozottak, ami arra utal, hogy ez a kommunikációs forma kevésbé képes kielégíteni az információigényt vagy eljutni a tagokhoz olyan hatékonyan, mint a közvetlenebb, gyorsabb csatornák.

Ez a megállapítás rávilágít a kommunikációs csatornák megválasztásának kritikus fontosságára a tagok tájékozottságának és elégedettségének szempontjából. Az online platformok (pl. weboldal, e-mail értesítések, közösségi média csoportok) és a személyes interakciók (pl. fogadóórák, közvetlen telefonos egyeztetések) dinamikusabbak, azonnali visszajelzést tesznek lehetővé, és általában naprakészebb információval szolgálnak. A kizárólag papíralapú tájékoztatás lassabb, kevésbé interaktív lehet, ami korlátozhatja a tagok informáltságát.

4.2.7. Kvantitatív kutatás összegzése

A keresztábla-elemzések SPSS segítségével történő elemzése mélyreható betekintést nyújtott abba, hogy a tagok tájékozottsági szintje, aktív szerepvállalása és demográfiai jellemzői (mint például az életkor és a végzettség) miként befolyásolják a Taplocai Közbertokosság általános megítélését. Az eredmények alapján világosan látható, hogy az információáramlás minősége és a közösségi részvétel lehetősége kulcsfontosságú tényezők a tagi elégedettség növelésében és a közbertokosság iránti bizalom építésében.

A legfontosabb megállapítások a következők:

Tájékozottság és Elégedettség: A feltárt adatok szerint a jól informált tagok szignifikánsan nagyobb elégedettséggel bírnak a közbertokosság működésével kapcsolatban, míg a kevésbé tájékozottak körében több a negatív visszajelzés. Ez rámutat a nyílt és hozzáférhető kommunikáció létfontosságára. Az online és személyes tájékoztatási csatornákat igénybe vevők általában tájékozottabbnak érzik magukat, mint azok, akik csak papíralapú értesítéseket használnak. Ez rávilágít a modern kommunikációs eszközök és a személyes interakciók előnyére.

Életkor és Elégedettség: Az elemzésből kiderült, hogy az idősebb tagok általában nagyobb elégedettséget mutatnak a közbertokosság működésével kapcsolatban, míg a fiatalabb tagok körében több a semleges vagy negatív vélemény. Ez felhívja a figyelmet a generációs eltérésekre az elvárásokban és a tapasztalatokban.

Végzettség és Tájékozottság: A magasabb végzettségű tagok jellemzően tájékozottabbnak érzik magukat a közbertokosság döntéseivel kapcsolatban. Ez arra utal, hogy a tájékoztatás módjának és tartalmának illeszkednie kell a tagok eltérő képzettségi szintjéhez.

Szerepvállalás és Motiváció: A közbertokosság gazdasági hozzájárulásának pozitív megítélése (31. kérdés) erősen ösztönzi a tagokat az aktívabb szerepvállalásra (24. kérdés). Azok, akik pozitívan értékelik a közbertokosság helyi gazdaságra gyakorolt hatását, nagyobb arányban jelezték, hogy szívesen vállalnának aktívabb szerepet a működésben. Ezen felül, a fenntarthatóságot fontosnak tartó tagok nagyobb arányban támogatnák környezetvédelmi

intézkedések bevezetését. Ez azt mutatja, hogy az elégedettség és a környezettudatosság nem csupán bizalom jele, hanem motivációs tényező is a proaktív közösségi részvételre és a fejlesztési javaslatok megfogalmazására.

Vezetőségi és Rendes Tagok Részvétele: Természetes módon, a vezetőségi tagok magasabb arányban vesznek részt a gyűléseken, míg a rendes tagok részvételi hajlandósága alacsonyabb. Ez aláhúzza a vezetőség felelősségét a tagi részvétel ösztönzésében.

A kapott adatok és az azokból levonható következtetések segítségével a Taplocai Közbirtokosság vezetősége megalapozottabb és hatékonyabb döntéseket hozhat a szervezet jövője érdekében. Kiemelten fontos a célzott kommunikációs stratégiák kidolgozása, amelyek figyelembe veszik a tagok eltérő igényeit és preferenciáit (pl. online és személyes tájékoztatás előtérbe helyezése). Emellett a tagok aktív bevonása a döntéshozatalba, különösen a gazdasági és környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos területeken, hozzájárulhat a közösségi kohézió erősítéséhez és a közbirtokosság hosszú távú, sikeres működéséhez.

5.A hipotézisek vizsgálata a kutatási eredmények tükrében

ezt kicserélni a pénzügyi elemzéssel kicserélni

A kutatás célja az volt, hogy feltárja, milyen tényezők befolyásolják a Taplocai közbirtokosság működését, milyen szerepet játszanak a hagyományok, a tulajdoni viszonyok, a pénzügyi transzparencia, valamint a tagok közötti információáramlás és részvétel. A hipotézisek empirikus igazolása érdekében kvalitatív és kvantitatív módszereket alkalmaztam, amelyek alapján az alábbi megállapítások születtek.

1. Hipotézis – A történeti háttér hatása a mai működésre

„A Taplocai közbirtokosság történelmi múltja és hagyományos működési elvei napjainkban is jelentősen befolyásolják a döntéshozatali mechanizmusokat és a vezetési stílust.”

A hipotézis teljes mértékben igazolást nyert. A közbirtokosság mint intézmény évszázados múltat tekint vissza, amely mélyen gyökerezik a helyi közösségi struktúrákban és identitásban. A kvalitatív válaszokból világosan kiderült, hogy a tagok többsége számára a múlt nem csupán történelmi emlék, hanem aktív viszonyítási pont a jelenlegi működésben. A vezetői szerepek betöltése gyakran nem formális kritériumok, hanem korábbi családi részvétel vagy közösségi státusz alapján történik, ami a hagyományos tekintélyelvűséget tükrözi.

A döntéshozatal során tapasztalható, hogy a régi gyakorlatok – például a személyes megbeszélés, a „kijelölt” véleményformálók meghallgatása – előtérben maradtak a modern, strukturált és részvételalapú modellekkel szemben. Ez egyszerre jelenthet stabilitást és akadályt is. Stabilitást, mert a közösség ismeri és elfogadja ezeket a normákat; akadályt, mert a fiatalabb generációk, vagy az újabb tagok nehezebben tudnak bekapcsolódni, ha nem rendelkeznek a „hagyományos” háttérrel. Összességében tehát a történeti háttér továbbra is erőteljesen befolyásolja a közbirtokosság mindennapi működését.

2. Hipotézis – Tulajdonarány és aktivitás kapcsolata

„Minél nagyobb területi vagy jog tulajdonnal rendelkezik egy tag, annál aktívabban vesz részt a közbirtokosság működésében.”

Ez a hipotézis részben igazolódott. A kvantitatív vizsgálat során készített kereszttáblák azt mutatták, hogy létezik korreláció a tulajdon nagysága és az aktivitás mértéke között. A nagyobb jógmennyiséggel rendelkező tagok gyakrabban vesznek részt közgyűléseken, nagyobb valószínűséggel gyakorolják szavazati jogukat, és aktívabban érdeklődnek a gazdasági működés iránt. Ez részben érthető, hiszen a nagyobb tulajdonnal rendelkező személyek közvetlenebbül érdekeltek a hozamok alakulásában, a gazdálkodási döntések eredményességében.

Ugyanakkor a kvalitatív válaszok rávilágítottak arra is, hogy ez az összefüggés nem kizárólagos. Számos olyan kisjogos tag is aktívan jelen van a közbirtokosság életében, akik személyes elhivatottságból, közösségi elköteleződésből vagy helyi identitásukból fakadóan tartják fontosnak a részvételt. Ez arra utal, hogy bár a tulajdoni arány fontos tényező, az aktivitást legalább ennyire befolyásolja az egyéni motiváció, az információhoz való hozzáférés és a közösségi kapcsolatok erőssége.

3. Hipotézis – A pénzügyi átláthatóság és elégedettség kapcsolata

„A tagok közötti elégedettségi szint szoros kapcsolatban áll azzal, hogy mennyire tartják átláthatónak a közbirtokosság pénzügyi működését.”

A hipotézis teljes mértékben megerősítést nyert. A kutatás során kapott adatok alapján egyértelműen látható, hogy azok a tagok, akik átláthatónak érzik a pénzügyi működést, szignifikánsan magasabb elégedettségi szinttel rendelkeznek. A kördiagrammal kiegészített kereszttáblák alapján világossá vált, hogy a transzparens kommunikáció és a rendszeres pénzügyi tájékoztatás pozitívan befolyásolja a bizalmat és az elkötelezettséget.

A válaszadók gyakori panasza volt, hogy a gazdasági beszámolók nem mindenki számára elérhetők vagy érthetők, a költségvetési tervek és elszámolások gyakran hiányosak vagy nem eléggé részletesek. Ez jelentős frusztrációt és bizalmatlanságot eredményezett. Azok azonban, akik úgy nyilatkoztak, hogy rendszeres tájékoztatást kapnak, jóval optimistábban értékelték a közbirtokosság működését, és aktívabban is vettek részt a gyűléseken. Ez a hipotézis megerősíti azt a modern közösség-szervezési tételt, miszerint a transzparencia a bizalom alapja, és a fenntartható közösségi működés kulcsfontosságú eleme.

4. Hipotézis – A közbirtokosság jövőképevel kapcsolatos attitűd

„A közbirtokosság jövőjével kapcsolatos optimizmust elsősorban azok a tagok mutatják, akik rendszeres tájékoztatást kapnak és részt vesznek a döntéshozatali folyamatokban.”

Ez a hipotézis is megerősítést nyert. A kvantitatív elemzések alapján világosan kirajzolódott, hogy azok a tagok, akik tájékozottnak érzik magukat a közbirtokosság ügyeiről, és úgy érzik, beleszólásuk van a döntéshozatali folyamatokba, lényegesen optimistábban látják a szervezet jövőjét. Ezzel szemben azok, akik elzárva érzik magukat az információtól, vagy formális

részvételen kívül nem kapnak lehetőséget véleményformálásra, gyakrabban fogalmaznak meg kritikus, pesszimista álláspontokat.

Különösen érdekes, hogy a válaszok alapján a jövőorientált gondolkodás szorosan összefügg azzal, hogy valaki mennyire érzi magát „részének” a közösségnek. A részvétel, a visszacsatolás és az átlátható kommunikáció tehát nemcsak az elégedettséget, hanem a jövő iránti bizalmat is alakítja. Ez fontos tanulság, mivel rávilágít arra, hogy a közbirtokosság jövőbeli sikeressége nemcsak gazdasági, hanem közösségi kérdés is, amelyben a tájékoztatás, a bevonás és az együttműködés kulcsfontosságú szerepet játszik.

Összegzés – A hipotézisek összefoglaló értékelése

A kutatás során megfogalmazott négy hipotézis közül három teljes mértékben, míg egy részlegesen nyert megerősítést. Az eredmények alapján kijelenthető, hogy a történeti háttér továbbra is aktív tényezőként formálja a Taplocai közbirtokosság működését; a tulajdonarány jelentős, de nem kizárólagos meghatározója az aktivitásnak; a pénzügyi átláthatóság pedig egyértelműen kulcsfontosságú az elégedettség kialakulásában. A jövőképpel kapcsolatos attitűd szoros kapcsolatot mutat a tájékoztatás minőségével és a döntéshozatalban való részvétellel.

Ezek az összefüggések irányt mutathatnak a közbirtokosság számára abban, hogyan lehet megerősíteni a közösségi részvételt, növelni a tagok bizalmát, és fenntartható, jövőorientált működést kialakítani.

6. Pénzügyi kimutatás

A következő fejezetben a Taplocai közbirtokosság pénzügyi helyzetének részletes elemzésére kerül sor, amely az 2019 és 2024 közötti időszakot öleli fel. A célom nem csupán az, hogy számszerűen bemutassam a közbirtokosság pénzügyi helyzetét, hanem hogy megértssem, hogyan alakultak az alapvető gazdasági mutatók és milyen hatással voltak ezek a közbirtokosság működésére. Az elemzés során figyelembe veszem a bevételek és kiadások alakulását, valamint a vagyoni és pénzügyi stabilitást, és megpróbálom feltárni a mögöttes okokat, amelyek ezekhez a változásokhoz vezettek.

A közbirtokosság pénzügyi teljesítményének nyomon követése rendkívül fontos, mivel lehetőséget ad arra, hogy az érintettek reális képet kapjanak az intézmény gazdasági helyzetéről. A pénzügyi adatok megértése segíti a döntéshozókat abban, hogy felismerjék az esetleges problémákat, vagy éppen a sikeres működés erősségeit. A közbirtokosság számára ez nemcsak a napi működés, hanem a hosszú távú stratégiai tervezés szempontjából is elengedhetetlen. A pénzügyi adatok elemzésével lehetőség nyílik a jövőbeli fejlesztési irányok meghatározására, legyen szó akár az infrastruktúra fejlesztéséről, akár az új jövedelmező lehetőségek kereséséről.

Az időszakot vizsgálva különösen fontos, hogy megértsük, hogyan alakultak az egyes évek között a bevételek és a kiadások, és ezek milyen tendenciákat mutatnak. A növekvő bevételek jelezhetik a közbirtokosság hatékony működését és fejlődését, míg a csökkenő értékek figyelmeztethetnek arra, hogy komoly figyelmet kell fordítani a fenntarthatóságra, a gazdasági környezet változásaira vagy a forrásteremtési lehetőségekre. A pénzügyi mutatók és azok alakulása tükrözik a közbirtokosság stabilitását és alkalmazkodóképességét a változó

környezetbe, így az elemzés segíthet megalapozott döntéseket hozni a jövőbeni működés irányáról.

A pénzügyi elemzés továbbá lehetőséget biztosít arra, hogy megismerjük a közbirtokosság jövőbeni fejlődéséhez szükséges erőforrásokat, és felismerjük azokat a területeket, ahol a közbirtokosság erősebbé válhat, vagy akár új pénzügyi modelleket alkalmazhat. Az adatok alapján meghatározhatók a legfontosabb fejlesztési prioritások, amelyek hozzájárulhatnak a fenntartható működéshez, valamint a közbirtokosság hatékony működésének biztosításához a jövőben.

Mindezek figyelembevételével a következő szakaszban részletesen bemutatom a pénzügyi mutatókat, amelyek segítségével megismerhetjük a Taplocai közbirtokosság gazdálkodásának valódi állapotát és kilátásait.

A számítások alapjául szolgáló mutatók

A Taplocai közbirtokosság pénzügyi elemzéséhez a következő jövedelmi és költségmutatókat alkalmaztam, amelyek segítségével részletes képet alkothatunk a közbirtokosság gazdasági helyzetéről és működéséről az 2019-2024 közötti időszakban:

Jövedelmek

- **Fa-értékesítés** – A közbirtokosság egyik jelentős bevételi forrása, amely az erdőgazdálkodásból származik. Ennek alakulása fontos mutatója az erdőgazdálkodás hatékonyságának és jövedelmezőségének.
- **Szolgáltatások** – A közbirtokosság által nyújtott különféle szolgáltatásokból származó bevételek, mint például a bérbeadás vagy egyéb termelési tevékenységek.
- **Területalapú támogatás** – A közbirtokosság számára rendelkezésre álló állami vagy európai uniós támogatások, amelyek az adott terület fenntartásához, fejlesztéséhez járulnak hozzá.
- **Összesen** – A fenti jövedelmi források összesített értéke, amely a közbirtokosság bevételeit összegzi.

Költségek

- **Munkaeszközök, kisértékű leltári tárgyak** – A közbirtokosság számára szükséges eszközök és tárgyak beszerzése, amelyek nem jelentős értékűek, de a mindennapi működéshez elengedhetetlenek.
- **Üzemanyag** – A közbirtokosság által használt gépjárművek üzemeltetése, amely a munkavégzéshez szükséges közlekedés és anyagmozgatás költségeit foglalja magában.
- **Fenntartási költségek és fogyóanyagok** – A közbirtokosság napi működése során felmerülő egyéb fenntartási költségek és az állandóan szükséges, gyorsan fogyó anyagok beszerzése.
- **Járművek fenntartása, javítása és alkatrészek** – A közbirtokosság járműveinek karbantartása, javítása, valamint a szükséges alkatrészek beszerzése.

- **Biztosítások** – A közbirtokosság által kötött biztosítások költségei, amelyek a működés kockázatainak csökkentését szolgálják.
- **Hirdetések** – A közbirtokosság által végzett reklám- és kommunikációs költségek, amelyek célja a közösség tájékoztatása és informálása.
- **Telekommunikációs és postai költségek** – A közbirtokosság kommunikációs eszközeinek, valamint a postai szolgáltatások költségei.
- **Banki szolgáltatások, kezelési díj** – A közbirtokosság banki tranzakcióinak költségei, amelyek a pénzkezeléshez és a pénzügyi szolgáltatásokhoz kapcsolódnak.
- **Erdőkitermelés** – Az erdőgazdálkodás során felmerülő kitermelési költségek, amelyek az erdők fenntartásához és az értékesítéshez kapcsolódnak.
- **Erdőőrzés** – A közbirtokosság által végzett erdőőrzési tevékenységek költségei, beleértve a védelmet és az ellenőrzéseket.
- **Erdei utak javítása** – A közbirtokosság által fenntartott erdei utak karbantartása és javítása.
- **Erdőfenntartás költségei** – Az erdő egészséges növekedésének fenntartásához szükséges költségek, beleértve a faültetést és más fenntartási munkálatokat.
- **Egyéb szolgáltatások** – A közbirtokosság által igénybe vett egyéb szolgáltatások, amelyek hozzájárulnak a hatékony működéshez.
- **Terület-, ingatlan- és járműadó** – A közbirtokosság számára fizetendő különféle adók, amelyek a terület, ingatlanok és járművek után járnak.
- **Környezetvédelmi illeték (2%)** – Az erdőgazdálkodás környezetvédelmi szempontból előírt költségei.
- **Bérek költségei (alkalmazottak, napszámosok)** – A közbirtokosság alkalmazottainak és napszámosainak bérköltségei.
- **Támogatások, adományok** – Az a pénzbeli vagy természetbeni segítség, amelyet a közbirtokosság különféle szervezetektől vagy magánszemélyektől kap.
- **Állóeszközök kopása (amortizáció)** – A közbirtokosság által használt állóeszközök elhasználódásával kapcsolatos költségek.
- **Erdőfelújítási biztosíték (Fond regenerare)** – A közbirtokosság által biztosított összeg az erdőfelújítási projektjeikhez.
- **Alap-juttatás a tagságnak** – A közbirtokosság tagjainak biztosított juttatások.
- **Júhtartók** – A közbirtokosság által biztosított juttatások és költségek a juhászat fenntartásához.

Nyereségadó és Összesen

- **Nyereségadó** – A közbirtokosság által fizetett adók, amelyek a profit után kerülnek kifizetésre.

- **Összesen** – A teljes költségösszeg, amelyet a közbirtokosság működésére fordítanak.
- **Tervezett nyereség** – A várható nyereség, amely a bevételek és költségek különbözeteként adódik.

Ezek a mutatók képezik a pénzügyi elemzés alapját, és lehetővé teszik a közbirtokosság pénzügyi helyzetének átfogó értékelését az adott időszakban.

2019-es pénzügyi alakulás

2019-ben a Taplocai közbirtokosság pénzügyi helyzete az előrejelzésekhez képest stabil növekedést mutatott. A jövedelmek legnagyobb része a fa-értékesítésből származott, amely az erdőgazdálkodás hatékonyságának javulását és az erdők megfelelő kezelését tükrözte. A területalapú támogatások is jelentős bevételi forrást jelentettek, amelyek hozzájárultak a közbirtokosság működési költségeinek fedezéséhez.

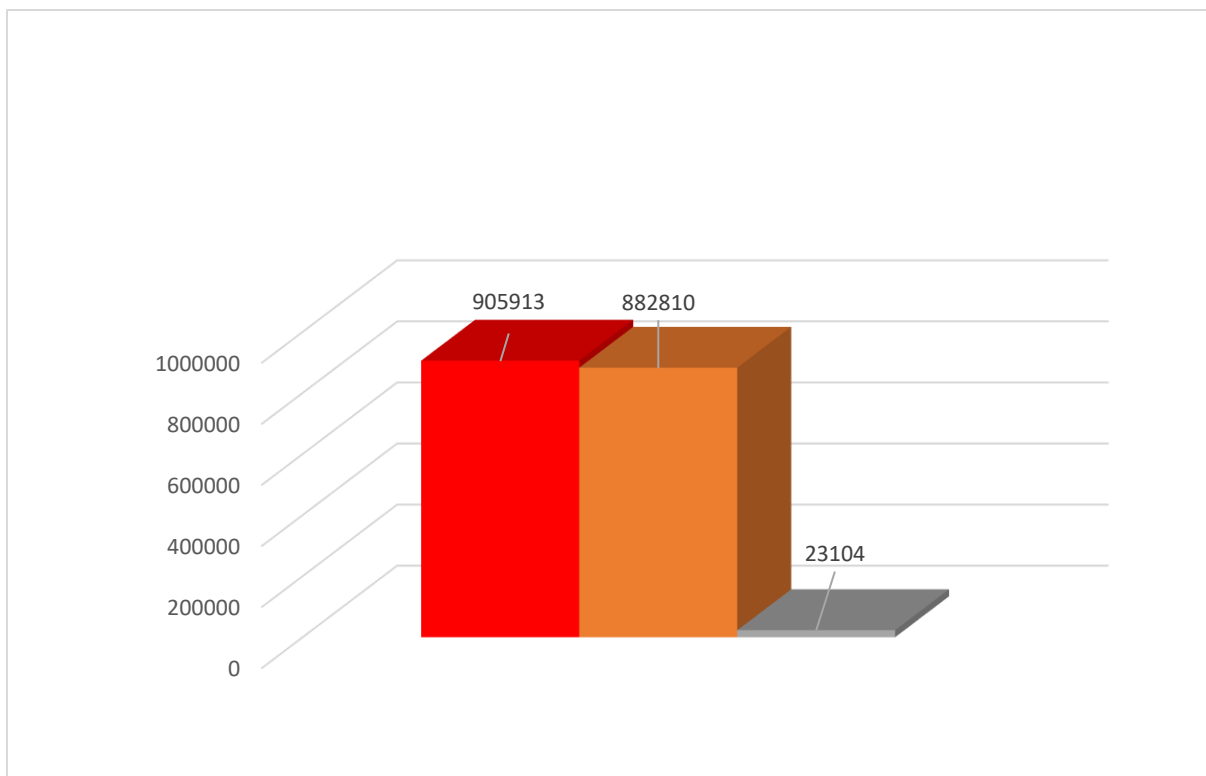
A kiadások tekintetében a legnagyobb költséget az erdőfenntartás és az erdőkitermelés tette ki, de a közbirtokosság számára szükséges fenntartási költségek, valamint a járművek karbantartása is meghatározó tényező volt. A bérköltségek és a különféle adminisztratív kiadások (pl. telekommunikációs költségek, biztosítások) is jelentős terhet jelentettek, de ezek az éves költségvetésben tervezetten szerepeltek.

Összességében a 2019-es év pozitív pénzügyi eredményt hozott, ami az erdőgazdálkodás hatékonyságának és a tervezett pénzügyi intézkedéseknek köszönhetően a közbirtokosság pénzügyi stabilitását biztosította. A tervezett nyereség megvalósult, és a közbirtokosság képes volt biztosítani a fenntartható működést és a jövőbeli fejlesztésekhez szükséges forrásokat.

A NAGYERDŐ Közbirtokosság		
2019-es évre vonatkozó költségvetési beszámolója		
	Terv	Megvalósítás
Jövedelmek		
Fa-értékesítés	850000	835730
Szolgáltatások	48000	25125,75
Egyéb bevételek		593
Eszköz eladás		
Pénzügyi jövedelmek	0	181
Visszaszolgáltató erdőfelújítási biztosíték /Fond regenerare/		80000
Területalapú támogatás, kárpótlás	100000	13299
Erdőfelújítási biztosíték /Fond regenerare/	0	0
Összesen:	998000	754928
Költségek		
Munkaeszközök, kisértékű leltári tárgyak	5000	6555
Üzemanyag	23000	13522
Fenntartási költségek és fogyóanyagok	3500	4057
Járművek fenntartása, javítása és alkatrészek	20000	13242
Járművek kötelező biztosítása	2000	1491
Hirdetések	400	245
Telekommunikációs- és postai költségek	5000	3748
Banki szolgáltatások, kezelési díj	4000	2945
Erdőkitermelés	290000	152928
Erdőórzés	70000	74970
Erdői utak javítása	0	
Erdőfenntartás költségei	0	4881
Egyéb szolgáltatások	28000	9745
Terület-, ingatlan- és járműadók	8000	40845
Környezetvédelmi illeték (2%)	4000	6718
Bérek költségei /alkalmazottak, napszámosok/	120000	90101
Támogatások, adományok	10000	20000
Álláseszközök kopása /amortizáció/	76000	59280
Erdőfelújítási biztosíték /Fond regenerare/	50000	67000
Juttatás a tagsógnak	280000	180129
Nyiltnap	5000	3275
Juhtató gazdáknak kiosztott összeg		
Adományok		
Nyereségadó		
Összesen:	983900	735675
Nyereség	14100	19253

22.ábra. 2019-es évre vonatkozó költségvetési beszámoló forrás: saját szerkesztés a kutatás

alapján



23.ábra. 2019-es évre vonatkozó költségvetési beszámoló eredmények (RON-ban)

forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján

A Taplocai közbirtokosság 2019-es pénzügyi adatai alapján az alábbi kulcsfontosságú mutatókat számítottuk ki. Ezek segítenek feltárni a gazdálkodás jellemzőit, a költségszerkezetet, a tagok számára visszajuttatott jövedelmet, valamint a fenntarthatóság és támogatások szerepét.

- **Árbevétel-arányos nyereség (ROS – Return on Sales)**

Számítás:

$$= (\text{Nyerés} / \text{Összes jövedelem}) * 100$$

Eredmény:

$$= 2,55$$

Értelmezés:

Ez azt mutatja, hogy a közbirtokosság minden 100 lej bevételből 2,55 lej nyereséget realizált. A nyereséghányad alacsony, de elfogadható egy közösségi szemléletű szervezet esetében.

- **Adminisztratív költségek aránya**

Képlet:

$$= (\text{admin_költségek_összege} / \text{Összes költség}) * 100$$

Adatok:

- Bérek: 108121,2 lej
- Banki díjak: 3534,516 lej
- Posta, Telekom: 4495,368 lej
- Hirdetés: 294 lej
- Összes költség: 882810 lej

Számítás:

$$= 108121,2 + 3534,516 + 4495,368 + 294 = 116446,084 \text{ lej}$$

$$= (116446,084 / 882810) * 100$$

Értelmezés:

A belső működési (adminisztratív) költségek a teljes költségvetés 13,19%-át tették ki, ami ésszerű szintet jelent.

- **Tagoknak visszajuttatott összeg aránya**

Képlet:

$$= (\text{Tagoknak jutott összeg} / \text{összes jövedelm}) * 100$$

Adatok:

- Tagoknak juttatott összeg: 192155,268 lej
- Összes jövedelem: 905913 lej

Számítás:

$$= (192155,268 / 905913) * 100 = 21,21$$

Értelmezés:

A teljes bevétel 21,21%-át osztották szét közvetlenül a tagok között, ami jól tükrözi a közösségi szemléletet és az újraelosztás fontosságát.

- **Fa-értékesítés aránya (erdőgazdálkodási függés)**

Képlet:

$$= (\text{Faértékesítés} / \text{összes jövedelem}) * 100$$

Adatok:

- Faértékesítés: 762875,472 lej
- Összes jövedelem: 905913 lej

Számítás:

$$=(762875,472/905913)*100=84,21$$

Értelmezés:

A közbirtokosság bevételeinek döntő része, 84,21%-a erdőgazdálkodásból származik, ami egyoldalú bevételi szerkezetre és piaci kitettségre utal.

- **Költségarány (költségek/jövedelem)**

Képlet:

$$=(\text{Összes költség}/\text{összes jövedelem})*100$$

Adatok:

- Összes költség: 882810 lej
- Összes jövedelem: 905913 lej

Számítás:

$$=(882810/905913)*100=97,45$$

Értelmezés:

A költségek a teljes bevétel 97,45%-át tették ki, vagyis a működés minimális nyereséget hagyott. A pénzügyi mozgástér szűk, fejlesztésekre alig marad forrás.

- **Erdőkitermelés aránya a költségeken belül**

Képlet:

$$=(\text{Erdőkitermelés költsége}/\text{Összes költség})*100$$

Adatok:

- Erdőkitermelés költsége: 183513,888 lej
- Összes költség: 882810 lej

Számítás:

$$=(183513,888/882810)*100=20,79$$

Értelmezés:

Az összes költség közel egyötödét az erdőkitermelés tette ki, ami fontos része az éves működésnek.

- **Támogatások, pályázatok szerepe**

Képlet:

$$=((\text{Területalapú támogatás} + \text{Visszaszolgáltatót biztosíték})/\text{Összes jövedelem})*100$$

Adatok:

- Területalapú támogatás: 15958,26 lej

- Visszaszolgáltatók biztosíték: 96000 lej
- Összes jövedelem: 905913 lej

Számítás:

$$= ((15958,26 + 96000) / 905913) * 100 = 12,36$$

Értelmezés:

A különböző támogatások és visszatérítések a bevételek 12,36%-át tették ki, ami jelentős külső forrásnak számít a közbirtokosság számára.

2020-as pénzügyi alakulás

A NAGYERDŐ Közbirtokosság				2020-as évre vonatkozó költségvetési beszámolója			
Jövedelmek	Terv	Megvalósítás					
Fa-értékesítés	800000	1601679	1922014,82	701	V. DIN VANZAREA PRODUSELOR FINITE	1633286	
Szolgáltatások	62900	34495,35	41394,42	704	V. DIN LUCRARI EXECUTATE SI SERVICII PRESTATE	34495,35	
Egyéb bevételek		0	0	708	V. DIN ACTIVITATI DIVERSE	0	
Eszköz eladás		0	0	7312	V. DIN CONTRIBUTIILE MEMBRILOR SI SIMPATIZANTILOR	394467,6	
Pénzügyi jövedelmek	85339	102407,352	102407,352	7381	V. DIN DESPAGUBIRI	116300,7	
Visszaszolgáltatók erdőfelújítási biztosíték /Fond regenerare/		0	0	7414	V. DIN SUBVENTII DE EXPL. PT. PLATA PERSONALULUI	0	
Területalapú támogatás, kárpótás	100000	116301	139560,78	7651	VEN. DIN DIFERENTE FAVORABILE DE CURS VALUTAR	85339,46	
Erdőfelújítási biztosíték /Fond regenerare/		0	0	7812	V. DIN PROVIZIOANE	24371,92	
Összesen:	962900	1837814	2205377			2288240	1837814
Költségek		Megvalósítás					
Munkaadók, kisértékű leltári tárgyak	8000	1176	1411,74	601	CHELT. CU MATERILE PRIME	42054,1	
Üzemanyag	16000	12912	15493,812	6021	CHELT. CU MATERIALELE AUXILIARE	0	
Fenntartási költségek és fogyóanyagok	4900	5497	6596,4	603	CHELT. PRIVIND MATERIALELE DE NATURA OBIECTELOR DE INVENTAR	1176,45	
Járművek fenntartása, javítása és alkatrészek	15900	9913	11895,06	6041	CHELT. PRIVIND MATERIALELE NESTOCATE-AFSL	1448,6	
Járművek kötelező biztosítása, épületbiztosítás	1800	1401	1680,852	6042	CHELT. PRIVIND MATERIALELE NESTOCATE-AE	16597,3	
Hirdetések	300	605	728	6112	CHELT. CU INTRETINEREA SI REPARATIILE-AE	291997,3	
Telekommunikációs- és postai költségek	4500	5148	6177,38	613	CHELT. CU PRIMELE DE ASIGURARE	1400,71	
Banki szolgáltatások, kezelési díj	3500	2562	3074,088	621	CHELT. CU COLABORATORII	0	
Erdőtermelés	184000	390641	468766,88	622	CHELT. PRIVIND COMISIOANELE SI ONORARIILE	9040	
Erdőőrzés	90000	81642	97970,632	6231	CHELTUIELI DE PROTOCOL	966	
Erdői utak javítása	0	281282	337560,424	6232	CHELTUIELI DE RECLAMA SI PUBLICITATE	605	
Erdőfenntartás költségei	6000	24321	29165,248	624	CHELT. CU TRANSPORTUL DE BUNURI SI PERSONAL	0	
Egyéb szolgáltatások	12000	16725	20970	626	CHELT. POSTALE SI TAXE DE TELECOMUNICATII	5147,8	
Terrület-, ingatlan- és járműadók	49000	11513	13815,42	627	CHELT. CU SERVICIILE BANCARE SI ASIMILATE	2537,07	
Környezetvédelmi illeték (2%)	8100	25373	30447,6	6281	ALTE CHELT. CU SERVICIILE EXECUTATE DE TERTI - AFSP	433116,4	
Bérek költségei /alkalmazottak, napszámások/	133000	124442	149330,4	6282	ALTE CHELT. CU SERVICIILE EXECUTATE DE TERTI-AE	353300,6	
Támogatások, adományok		11000	13200	6351	CHELT. CU ALTE IMPOZITE, TAXE SI VARSAMINTE ASIMILATE -AFSP	10038,15	
Alkalmazottak kopása /amortizáció/	72000	44692	53830,196	6352	CHELT. CU ALTE IMPOZITE, TAXE SI VARSAMINTE ASIMILATE-AE	26847,7	
Erdőfelújítási biztosíték /Fond regenerare/	70000	56796	68156,44	641	CHELT. CU SALARIILE PERSONALULUI	121701	
Alap - jutlás a tagságnak	260000	394466	473361,06	6456	ALTE CHELT. PRIVIND ASIGURARILE SI PROTECTIA SOCIALA	0	
Nyíltnap	4000	0	0	646	CHELT. CU CONTR. ASIGURATORIE DE MUNCA	2741	
Juhtató gazdóknak kiosztott összeg, állatorv. kezelés		14705		656	CHELT. PRIVIND COTE-PARTI DATORATE POTRIVIT STATUTULUI	394467,6	
Nyereségadó		49666		6561	DESPAGUBIRI, AMENZI SI PENALITATI	0	
				6582	DONATII SI SUBVENTII ACORDATE	11000	
				6588		11122	
Összesen:	943000	1566488	1802541	6651	DIFERENTE NEFAVORABILE DE CURS VALUTAR	24,67	
Nyereség	19900	271326	402837	6811	CHELT. DE EXPL. PRIVIND AMORT. IMOBILIZARILOR	44691,83	
				6812	CHELT. DE EXPL. PRIVIND PROVIZIOANELE	81168,12	
				691		49666	

24.ábra. 2020-as évre vonatkozó költségvetési beszámoló forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján

A Nagyerdei Közbirtokosság 2020-as évi költségvetési beszámolója alapján megállapítható, hogy az év gazdaságilag kimondottan eredményes volt a szervezet számára. A tervezett 962.900 lejes bevételi előirányzattal szemben a tényleges megvalósítás 1.837.814 lej lett, ami több mint kétszerese a tervezett összegnek. A túlteljesítés legnagyobb részben a faértékesítésből származó bevételnek (1.601.679 lej) és a pénzügyi jövedelmeknek (102.407 lej) köszönhető.

A faértékesítés kiemelkedően teljesített, a tervezett 800.000 lejhez képest 200%-os realizálást mutatott, ami több mint 1,6 millió lejes bevételt eredményezett. Ez önmagában jelentősen hozzájárult az összbevétel növekedéséhez. Emellett a különböző egyéb jövedelmek, például

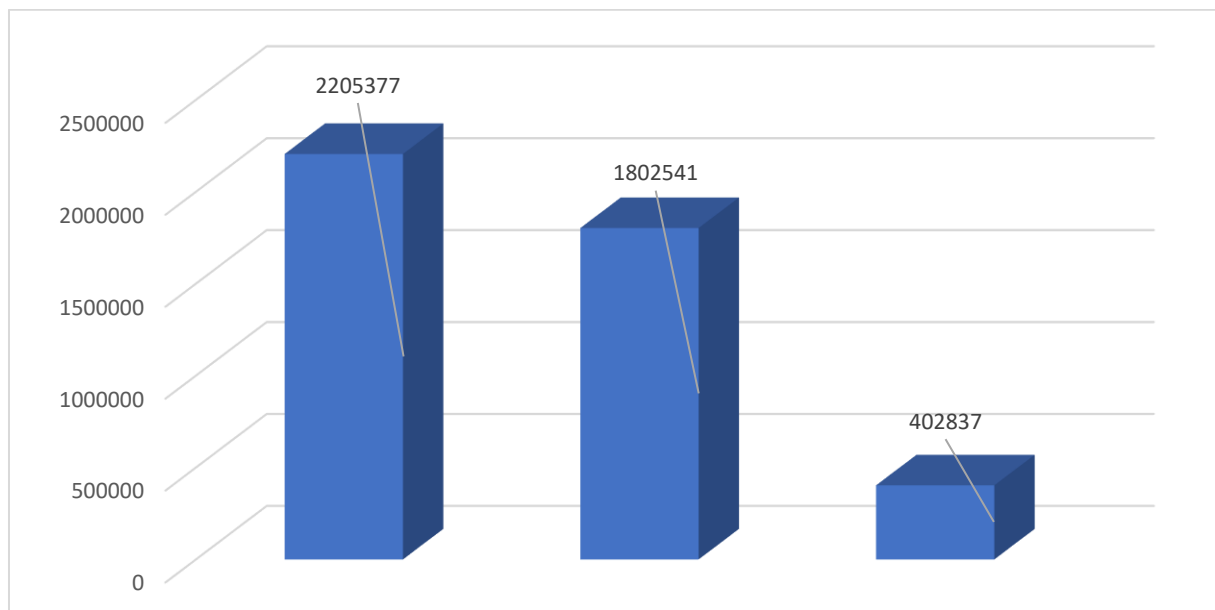
viSSzaszolgáztatott erdőfejlesztési biztosítékok és pénzügyi hozamok is hozzájárultak a pénzügyi eredmény javulásához.

A költségoldalon a tervezett 943.000 lej helyett végül 1.566.848 lej került elköltésre, ami szintén jelentős növekedést mutat. Ennek ellenére a bevételek növekedése ellensúlyozta a kiadások emelkedését. A legnagyobb költségtelek közé tartoztak az „Erdőművelés” (406.688 lej), az „Erdő utak javítása” (231.792 lej), valamint az „Alap – juttatás a tagságnak” sor (473.851 lej), amely a tagok számára nyújtott juttatásokat foglalja magában.

A költségek emelkedése részben a működési költségek, részben pedig az erdőgazdálkodással kapcsolatos fejlesztések és karbantartások növekvő szükségletének tudható be. Emellett a „Nyitni való” tétel (körülbelül 49.000 lej) és a különböző adók, biztosítási és adminisztratív kiadások is hozzájárultak a költségvetés növekedéséhez.

A költségek és bevételek egyenlegéből származó eredményként 2020-ban a közbirtokosság 402.837 lejes nyereséget könyvelt el, amely lényegesen meghaladja a tervezett 19.000 lejes nyereséget. Ez a több mint húszszoros eredmény pozitívan tükrözi a szervezet gazdálkodási hatékonyságát, valamint a jól időzített értékesítések és erőforrás-menedzsment sikerességét.

Összességében a 2020-as év pénzügyileg stabil és eredményes időszak volt a Nagyerdei Közbirtokosság számára. A jövőre nézve a hasonló volumenű bevételek fenntartása, valamint a kiadások racionális tervezése kulcsfontosságú lehet a fenntartható működés szempontjából.



25.ábra. 2020-as évre vonatkozó költségvetési beszámoló eredmények (RON-ba) *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

- **Árbevétel-arányos nyereség (ROS – Return on Sales)**

Számítás:

$$= (\text{Nyereség} / \text{Összes jövedelem}) * 100$$

Eredmény:

$$= 18,27$$

Értelmezés:

Ez azt mutatja, hogy a közbirtokosság minden 100 lej bevételből 18,27 lej nyereséget realizált. A nyereséghányad alacsony, de elfogadható egy közösségi szemléletű szervezet esetében.

- **Adminisztratív költségek aránya**

Képlet:

$$= (\text{admin_költségek_összege} / \text{Összes költség}) * 100$$

Adatok:

- Bérek: 149330,4lej
- Banki díjak: 3074,088 lej
- Posta, Telekom: 6177,36 lej
- Hirdetés: 726 lej
- Összes költség: 1802541 lej

Számítás:

$$= ((149330,4+3074,088+6177,36+726)/1802541)*100$$

$$= 8,84$$

Értelmezés:

A belső működési (adminisztratív) költségek a teljes költségvetés 8,84%-át tették ki, ami ésszerű szintet jelent.

- **Tagoknak visszajuttatott összeg aránya**

Képlet:

$$= (\text{Tagoknak jutott összeg}/\text{összes jövedelm}) * 100$$

Adatok:

- Tagoknak jutott összeg: 473361,06lej
- Összes jövedelem: 2205377 lej

Számítás:

$$=(473361,06/2205377)*100=21,21$$

Értelmezés:

A teljes bevétel 21,21%-át osztották szét közvetlenül a tagok között, ami jól tükrözi a közösségi szemléletet és az újraelosztás fontosságát.

- **Fa-értékesítés aránya (erdőgazdálkodási függés)**

Képlet:

$$=(\text{Faértékesítés}/\text{összes jövedelem}) * 100$$

Adatok:

- Faértékesítés: 1922014,82 lej
- Összes jövedelem: 2205377 lej

Számítás:

$$=(1922014,82/2205377) * 100 = 87,15$$

Értelmezés:

A közbirtokosság bevételeinek döntő része, 87,15%-a erdőgazdálkodásból származik, ami egyoldalú bevételi szerkezetre és piaci kitettségre utal.

- **Költségarány (költségek/jövedelem)**

Képlet:

$$=(\text{Összes költség}/\text{összes jövedelem}) * 100$$

Adatok:

- Összes költség: 1802541 lej
- Összes jövedelem: 2205377 lej

Számítás:

$$=(1802541/2205377) * 100 = 81,73$$

Értelmezés:

A költségek a teljes bevétel 81,73%-át tették ki, vagyis a működés minimális nyereséget hagyott. A pénzügyi mozgástér szűk, fejlesztésekre alig marad forrás.

- **Erdőkitermelés aránya a költségeken belül**

Képlet:

$$=(\text{Erdőkitermelés költsége}/\text{Összes költség}) * 100$$

Adatok:

- Erdőkitermelés költsége: 468768,66 lej
- Összes költség: 1802541 lej

Számítás:

$$=(468768,66/1802541) * 100 = 26,01$$

Értelmezés:

Az összes költség közel egyötödét az erdőkitermelés tette ki, ami fontos része az éves működésnek.

- **Támogatások, pályázatok szerepe**

Képlet:

$$= ((\text{Területalapú támogatás} + \text{Visszaszolgáltatót biztosíték}) / \text{Összes jövedelem}) * 100$$

Adatok:

- Területalapú támogatás: 139560,78 lej
- Visszaszolgáltatót biztosíték: 0 lej
- Összes jövedelem: 2205377 lej

Számítás:

$$= ((139560,78 + 0) / 2205377) * 100 = 6,33$$

Értelmezés:

A különböző támogatások és visszatérítések a bevételek 6,33%-át tették ki, ami jelentős külső forrásnak számít a közbirtokosság számára.

2021-es pénzügyi alakulás

A NAGYERDŐ Közbirtokosság			
2021-es évre vonatkozó költségvetési beszámolója			
Jövedelmek	Terv	Megvalósítás	
Fa-értékesítés	1100000	1285568	1542881,18
Szolgáltatások	40000	47479	56974,368
Egyéb bevételek		0	0
Eszköz eladás			0
Pénzügyi jövedelmek		7011	8413,248
Visszaszolgáltatót erdőfelújítási biztosíték /Fond regenerare/		0	0
Területalapú támogatás, kárpótlás	200000	236457	283748,508
Erdőfelújítási biztosíték /Fond regenerare/		0	0
Összesen:	1340000	1576514	1891817
Költségek		Megvalósítás	
Munkaeszközök, kisértékű leltári tárgyak	8000	3595	4313,472
Üzemanyag	16000	14729	17674,224
Fenntartási költségek és fogyóanyagok	6000	906	1087,392
Járművek fenntartása, javítása és alkatrészek	15000	10972	13166,256
Járművek kötelező biztosítása, épületbiztosítás	1800	1587	1904,832
Hirdetések	600	121	145,68
Telekommunikációs- és postai költségek	5300	5695	6834,516
Banki szolgáltatások, kezelési díj	2700	3408	4089,168
Erdőtermelés, tűzifa hasogatás	350000	370644	444772,44
Erdőőrzés	111000	108856	130827,728
Erdei utak javítása	0		0
Erdőfenntartás költségei	25000	0	-7,4607E-14
Egyéb szolgáltatások	18000	18911	22893,248
Terület-, ingatlan- és járműadók, bélyegilleték	12000	10253	12303,312
Környezetvédelmi illeték (2%)	20000	20435	24522
Bérek költségei /alkalmazottak, cenzorok/	125000	128076	153891,2
Támogatások, adományok	0	12000	14400
Állóeszközök kopása /amortizáció/	45000	34141	40969,68
Erdőfelújítási biztosíték /Fond regenerare/	60000	60405	72485,52
Alap - juttatás a tagságnak	395000	311134	373381,136
Nyiltnap	0		0
Juhtató gázdáknak kiosztott összeg, állatorv. kezelés	40000	9878	
Nyereségadó	0	63763	
Összesen:	1256400	1189509	1339042
Nyereség	83600	387006	552775

26.ábra. 2021-es évre vonatkozó költségvetési beszámoló *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

A Nagyerdei Közbirtokosság 2021-es költségvetési beszámolója alapján továbbra is pozitív gazdálkodási folyamatok figyelhetők meg. A tervezett 1.340.000 lejes bevételi előiránnyal szemben a tényleges bevétel elérte az 1.891.817 lejt, amely 41%-kal haladta meg az előzetesen kalkulált értéket. Ez az eredmény meghaladta még a 2020-as év kiváló teljesítményét is, amely szintén kiemelkedő volt a közbirtokosság történetében.

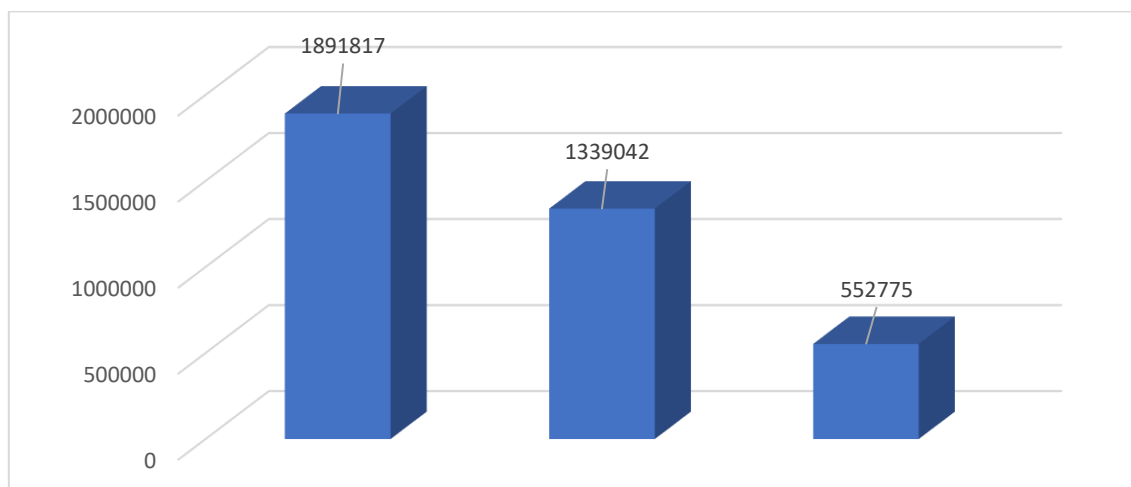
A bevételek legnagyobb része ismét a faértékesítésből származott, amely 1.542.681 lejt tett ki, túlteljesítve a tervezett 1.100.000 lejt. A területalapú támogatások és kárpótlások is jelentős mértékű, 283.748 lejes bevételt generáltak, mely a vártnál közel 42%-kal magasabb. További bevételi forrásként jelent meg a pénzügyi jövedelem 8.413 lej értékben, valamint a szolgáltatásokból befolyó összeg (56.974 lej).

A költségoldalon 1.339.042 lej került felhasználásra, amely bár meghaladja a tervezett 1.256.400 lejt, még mindig jelentősen elmarad a bevételi szinttől. A legnagyobb tételt ezúttal is a tagoknak kifizetett juttatás (373.361 lej), az erdőkitermelés (444.772 lej), valamint a bérek és javadalmazások költségei (153.691 lej) jelentették. Az erdőőrzésre fordított összeg is meghaladta a 130.000 lejt.

Érdekességként említhető, hogy az „erdőfenntartás költségei” soron nem történt tényleges költség, amit valószínűleg más tételsorba csoportosítottak át. Az „erdei utak javítása” és a „nyiltnap” sorok is nulla kiadással szerepelnek. A „juhtató gazdáknak kiosztott összeg” 9.878 lej volt, amely alacsonyabb az előző évhez viszonyítva.

A nettó nyereség 552.775 lej lett, amely kiemelkedően magas, különösen a tervezett 83.600 lejes nyereségi célhoz viszonyítva. Ez a 2020-as 402.837 lejes nyereségnél is mintegy 37%-kal magasabb. A gazdálkodás sikerét tovább erősíti, hogy az év során növekedtek a támogatások és adományok, valamint a pénzügyi és szolgáltatási bevételek is.

Összességében 2021-ben is pénzügyi stabilitás és hatékony gazdálkodás jellemezte a Nagyerdei Közbirtokosság működését. Az év végére elért több mint félmillió lejes nyereség kiváló alapot nyújtott a következő évi tervek és fejlesztések megvalósításához. Fontos azonban, hogy a jövőben is hasonlóan körültekintő erdőgazdálkodási és pénzügyi stratégia kerüljön alkalmazásra a fenntartható működés biztosítása érdekében.



27.ábra. 2021-es évre vonatkozó költségvetési beszámoló eredmények (RON) *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

- **Árbevétel-arányos nyereség (ROS – Return on Sales)**

Számítás:

$$= (\text{Nyerés}/ \text{Összes jövedelem}) * 100$$

Eredmény:

$$= 29,22$$

Értelmezés:

Ez azt mutatja, hogy a közbirtokosság minden 100 lej bevételből 29,22 lej nyereséget realizált. A nyereséghányad alacsony, de elfogadható egy közösségi szemléletű szervezet esetében.

- **Adminisztratív költségek aránya**

Képlet:

$$= (\text{admin_költségek_összege} / \text{Összes költség}) * 100$$

Adatok:

- Bérek: 2153691,20 lej
- Banki díjak: 4089,168 lej
- Posta, Telekom: 6834,516 lej
- Hirdetés: 145,68 lej
- Összes költség: 1339042 lej

Számítás:

$$= ((2153691,20+4089,168+6834,516+145,68)/1339042)*100$$

=

Értelmezés:

A belső működési (adminisztratív) költségek a teljes költségvetés 12,30%-át tették ki, ami ésszerű szintet jelent.

- **Tagoknak visszajuttatott összeg aránya**

Képlet:

$$= (\text{Tagoknak jutott összeg}/\text{összes jövedelm}) * 100$$

Adatok:

- Tagoknak jutott összeg: 373361,138lej
- Összes jövedelem: 1891817 lej

Számítás:

$$=(373361,138/1891817)*100=19,74$$

Értelmezés:

A teljes bevétel 19,74%-át osztották szét közvetlenül a tagok között, ami jól tükrözi a közösségi szemléletet és az újraelosztás fontosságát.

- **Fa-értékesítés aránya (erdőgazdálkodási függés)**

Képlet:

$$=(\text{Faértékesítés}/\text{összes jövedelem})*100$$

Adatok:

- Faértékesítés: 1542681,18 lej
- Összes jövedelem: 1891817 lej

Számítás:

$$=(1542681/1891817)*100=81,54$$

Értelmezés:

A közbirtokosság bevételeinek döntő része, 81,54%-a erdőgazdálkodásból származik, ami egyoldalú bevételi szerkezetre és piaci kitettségre utal.

- **Költségarány (költségek/jövedelem)**

Képlet:

$$=(\text{Összes költség}/\text{összes jövedelem})*100$$

Adatok:

- Összes költség: 1339042 lej
- Összes jövedelem: 1891817 lej

Számítás:

$$=(1802541/2205377)*100 = 70,78$$

Értelmezés:

A költségek a teljes bevétel 70,78%-át tették ki, vagyis a működés minimális nyereséget hagyott. A pénzügyi mozgástér szűk, fejlesztésekre alig marad forrás.

- **Erdőkitermelés aránya a költségeken belül**

Képlet:

$$=(\text{Erdőkitermelés költsége}/\text{Összes költség})*100$$

Adatok:

- Erdőkitermelés költsége: 444772,44 lej
- Összes költség: 1339042 lej

Számítás:

$$=(444772,44/1339042)*100=33,22$$

Értelmezés:

Az összes költség közel egyötödét az erdőkitermelés tette ki, ami fontos része az éves működésnek.

- **Támogatások, pályázatok szerepe**

Képlet:

$$=((\text{Területalapú támogatás} + \text{Visszaszolgáltatót biztosíték}) / \text{Összes jövedelem}) * 100$$

Adatok:

- Területalapú támogatás: 283748,508 lej
- Visszaszolgáltatót biztosíték: 0 lej
- Összes jövedelem: 1891817 lej

Számítás:

$$=((139560,78+0)/2205377)*100=15,00$$

Értelmezés:

A különböző támogatások és visszatérítések a bevételek 15,00%-át tették ki, ami jelentős külső forrásnak számít a közbirtokosság számára.

2022-es pénzügyi alakulás

A NAGYERDŐ Közbirtokosság	
2022-es évre vonatkozó költségvetési terve	
Jövedelmek	
Fa-értékesítés	1000000
Szolgáltatások	40000
Területalapú támogatás	230000
Összesen:	1270000
Költségek	
Munkaeszközök, kisértékű leltári tárgyak	9600
Üzemanyag	19200
Fenntartási költségek és fogyóanyagok	7200
Járművek fenntartása, javítása és alkatrészek	18000
Biztosítások	2160
Hirdetések	700
Telekommunikációs- és postai költségek	6360
Banki szolgáltatások, kezelési díj	2970
Erdőkitermelés	260000
Erdőőrzés	120000
Erdei utak javítása	0
Erdőfenntartás költségei	30000
Egyéb szolgáltatások	23400
Terület-, ingatlan- és járműadók	13200
Környezetvédelmi illeték (2%)	20000
Bérek költségei /alkalmazottak, napszamosok/	137500
Támogatások, adományok	0
Állóeszközök kopása /amortizáció/	30000
Erdőfelújítási biztosíték /Fond regenerare/	60000
Üzemterv	40000
Alap - juttatás a tagságnak	395000
Nyilvántartás	0
Nyereségadó	38353
Összesen:	1233643
Tervezett nyereség	36357

28.ábra. 2022-es évre vonatkozó költségvetési beszámoló (RON) *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

A Nagyerdő Közbirtokosság 2022-es költségvetési terve továbbra is a felelős, kiegyensúlyozott gazdálkodásra épül. Az összes tervezett bevétel 1.270.000 lej, amely az előző évi tényleges bevételhez (1.891.817 lej – 2021) képest jelentős visszafogást mutat, különösen a faértékesítés oldalán. A faértékesítésből származó bevételt 1.000.000 lejre tervezték, amely alacsonyabb az előző év 1.542.681 lejes tényértékénél. Ez valószínűsíthetően az erdőgazdálkodási ciklus vagy a faállomány fenntarthatósága miatt lehetett tudatos visszafogás eredménye.

További bevételi forrásként a szolgáltatásokból 40.000 lej, míg területalapú támogatásból 230.000 lej bevétellel számoltak – mindkettő hasonló nagyságrendű, mint a korábbi években.

A tervezett kiadások összege 1.233.643 lej, amelyből a legnagyobb tételt ismét a tagoknak szánt juttatás (395.000 lej) képezi, ezt követi az erdőkitermelés (260.000 lej) és a bérek és napszamos költségek (137.500 lej). Kiemelkedően magas még az erdőőrzés költsége is (120.000 lej), amely továbbra is kiemelt fontosságú feladatként szerepel.

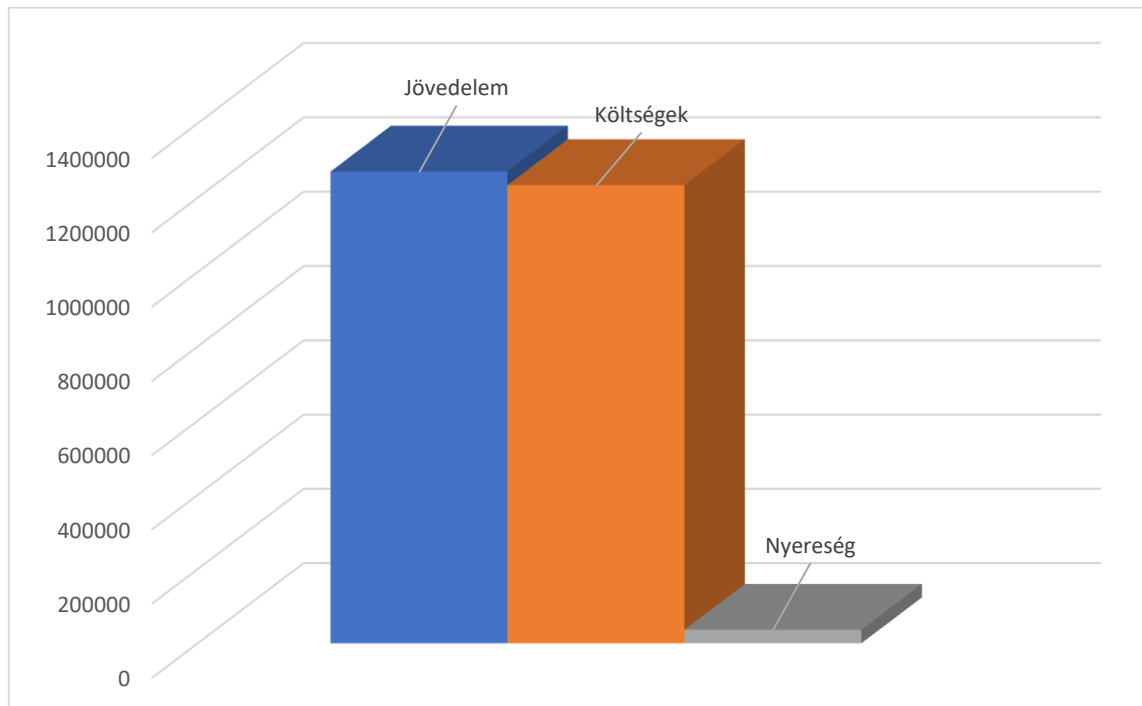
A működési költségek közül a legjelentősebbek:

- Erdőfenntartási költségek: 30.000 lej
- Környezetvédelmi illeték (2%): 20.000 lej
- Üzemterv elkészítése: 40.000 lej
- Erdőfelújítási biztosíték: 60.000 lej
- Állóeszközök kopása (amortizáció): 30.000 lej

Számos kisebb tétel – például banki költségek (2.970 lej), biztosítások (2.160 lej), és telekommunikációs kiadások (6.360 lej) – szintén a fenntartható működést szolgálják.

Figyelemre méltó, hogy a „Nyílt nap”, az „Erdei utak javítása”, valamint a „Támogatások, adományok” sorokon nem terveztek kiadást, ami gazdasági takarékoságra és a prioritások újragondolására utalhat.

A tervezett nyereség 36.357 lej, amely visszafogottabb az előző évek tényleges nyereségéhez képest (2021-ben 552.775 lej). Ez is megerősíti azt a következtetést, hogy 2022-ben a közbirtokosság inkább konzervatív, stabil gazdálkodást kívánt folytatni, a jövedelmek visszaesését előrelátva, miközben az alapfeladatok ellátására továbbra is biztosítják a fedezetet.



29.ábra. 2022-es évre vonatkozó költségvetési beszámoló eredmények (RON) *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

- **Árbevétel-arányos nyereség (ROS – Return on Sales)**

Számítás:

$$= (\text{Nyereség} / \text{Összes jövedelem}) * 100$$

Eredmény:

$$= 2,86$$

Értelmezés:

Ez azt mutatja, hogy a közbirtokosság minden 100 lej bevételből 2,86 lej nyereséget realizált. A nyereséghányad alacsony, de elfogadható egy közösségi szemléletű szervezet esetében.

- **Adminisztratív költségek aránya**

Képlet:

$$= (\text{admin_költségek_összege} / \text{Összes költség}) * 100$$

Adatok:

- Bérek: 137500 lej
- Banki díjak: 2970 lej
- Posta, Telekom: 6360 lej
- Hirdetés: 700 lej
- Összes költség: 1233643 lej

Számítás:

$$= ((137500+2970+6360+700)/1233643)*100$$

$$= 2,37$$

Értelmezés:

A belső működési (adminisztratív) költségek a teljes költségvetés 2,37%-át tették ki, ami ésszerű szintet jelent.

- **Tagoknak visszajuttatott összeg aránya**

Képlet:

$$= (\text{Tagoknak jutott összeg}/\text{összes jövedelm}) * 100$$

Adatok:

- Tagoknak jutott összeg: 395000 lej
- Összes jövedelem: 1270000 lej

Számítás:

$$=(395000/1270000)*100=26,09$$

Értelmezés:

A teljes bevétel 26,09%-át osztották szét közvetlenül a tagok között, ami jól tükrözi a közösségi szemléletet és az újraelosztás fontosságát.

- **Fa-értékesítés aránya (erdőgazdálkodási függés)**

Képlet:

$$=(\text{Faértékesítés}/\text{összes jövedelem}) * 100$$

Adatok:

- Faértékesítés: 1000000 lej
- Összes jövedelem: 1270000 lej

Számítás:

$$=(1000000/1270000)*100=31,10$$

Értelmezés:

A közbirtokosság bevételeinek döntő része, 31,10%-a erdőgazdálkodásból származik, ami egyoldalú bevételi szerkezetre és piaci kitettségre utal.

- **Költségarány (költségek/jövedelem)**

Képlet:

$$=(\text{Összes költség}/\text{összes jövedelem})*100$$

Adatok:

- Összes költség: 1233643 lej
- Összes jövedelem: 1270000 lej

Számítás:

$$=(1802541/2205377)*100 = 97,14$$

Értelmezés:

A költségek a teljes bevétel 97,14%-át tették ki, vagyis a működés minimális nyereséget hagyott. A pénzügyi mozgástér szűk, fejlesztésekre alig marad forrás.

- **Erdőkitermelés aránya a költségeken belül**

Képlet:

$$=(\text{Erdőkitermelés költsége}/\text{Összes költség})*100$$

Adatok:

- Erdőkitermelés költsége: 260000 lej
- Összes költség: 1233643 lej

Számítás:

$$=(444772,44/1339042)*100=21,08$$

Értelmezés:

Az összes költség közel egyötödét az erdőkitermelés tette ki, ami fontos része az éves működésnek.

- **Támogatások, pályázatok szerepe**

Képlet:

$$=((\text{Területalapú támogatás} + \text{Visszaszolgáltatót biztosíték})/\text{Összes jövedelem})*100$$

Adatok:

- Területalapú támogatás: 230000 lej
- Visszaszolgáltatott biztosíték: 40000 lej
- Összes jövedelem: 1270000 lej

Számítás:

$$=((230000+40000)/1270000)*100=21,26$$

Értelmezés:

A különböző támogatások és visszatérítések a bevételek 21,26%-át tették ki, ami jelentős külső forrásnak számít a közbirtokosság számára.

2023-as pénzügyi alakulás

A NAGYERDŐ Közbirtokosság					
2023-es évre vonatkozó költségvetési terve					
Jövedelmek	Terv	Megvalósítás	október		
Fa-értékesítés	1E+06	593136	541285		
Szolgáltatások	100000	28123	18543		
Pénzügyi jövedelmek		18790	18790		
Területalapú támogatás	200000	309866	164325		
Összesen:	1E+06	949916	742943	742942	1181993
Költségek					
Munkaeszközök, kísértékű leltári tárgyak	10000	7688	7648		
Üzemanyag	50000	18731	16501		
Fenntartási költségek és fogyóanyagok	7500	1753	1394		
Járművek fenntartása, javítása és alkatrészek	25000	5949	4755,35		
Biztosítások	2500	2511	1513		
Hirdetések	1000	768	576		
Telekommunikációs- és postai költségek	7500	7258	5141		
Banki szolgáltatások, kezelési díj	3500	5889	5487		
Erdőkitermelés	350000	212742	153081		
Erdőőrzés	150000	157058	128510		
Erdői utak javítása					
Erdőfenntartás költségei	45000	38960	32156	6041	
Egyéb szolgáltatások	30000	35440	23357		
Terület-, ingatlan- és járműadó	14000	9689	9687		
Környezetvédelmi illeték (2%)	20000	7794	6406	447	
Bérek költségei /alkalmazottak, napszámások/	140000	132192	111432	621;641;645;646	
Támogatások, adományok					
Támogatások, adományok	12000	6000	6000	6582	
Alkateszközök kopása /amortizáció/	20500	28565	28565	6811	
Erdőfelújítási biztosíték /Fond regenerare/	35000	18193	10820	6812	
Alap - iuttatás a tagságnak	340000	314039	182597	656	
Júhtartók	10000	11760			
Nyereségadó	0	1526			
Összesen:	1E+06	1024506,119	787480		1267772,82
Tervezett nyereség	151500	-74590,51923	-44537		-85780

30.ábra. 2023-as évre vonatkozó költségvetési beszámoló (RON) *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

A Nagyerdő Közbirtokosság 2023-as évre vonatkozó költségvetése ambiciózusabb célt tűzött ki, mint az előző évben: a tervezett bevételek elérték az 1.425.000 lejt, szemben a 2022-es 1.270.000 lejes tervvel. Ezzel párhuzamosan a kiadásokat is 1.273.500 lejre tervezték, így a várt nyereség 151.500 lej volt, ami jelentős növekedés lett volna az előző év 36.357 lejes tervezett nyereségéhez képest.

Bevételi oldali teljesítés

A bevételi oldalon azonban a tervek nem teljesültek maradéktalanul:

- Faértékesítésből a tervezett 1.125.000 lej helyett csupán 593.136 lej realizálódott, amely az év egyik legnagyobb elmaradása (kb. 47,3%-os teljesítés). Ez komolyan befolyásolta a közbirtokosság teljes pénzügyi eredményét.
- Szolgáltatásokból a 100.000 lej tervezetthez képest mindössze 28.123 lej bevétel folyt be, ami 28%-os teljesítést jelent.
- Területalapú támogatás viszont túlteljesült: 200.000 lej helyett 309.866 lej érkezett, ami 155%-os teljesítés.
- Újdonságként megjelentek pénzügyi jövedelmek is (kamat, betét stb.) 18.790 lej értékben, amely a nem várt pozitív bevételek közé tartozik.

Az összbevétel tehát 949.916 lej lett (megvalósítási oszlop szerint), ami mindössze 66,6%-a a tervezett bevételnek.

Kiadási oldal

A kiadások összesen 1.024.506 lejre rúgtak, amely a tervezetthez képest mérsékelt megtakarítást jelent, ugyanakkor még így is meghaladta a teljesített bevételt.

A legjelentősebb kiadások:

- Erdőkitermelés: 212.742 lej (a tervezett 350.000 lej kb. 60%-a), ami a faértékesítés visszafogásával arányosan csökkent.
- Erdőőrzés: 157.058 lej, túlteljesítve a tervezett 150.000 lejt.
- Bérek és napszámos díjak: 132.192 lej (megközelíti a 140.000 lejes tervet).
- Alap - juttatás a tagságnak: 314.039 lej, szinte teljes egészében teljesült.
- Állóeszközök amortizációja és erdőfelújítási biztosíték szintén túlteljesítve zártak.

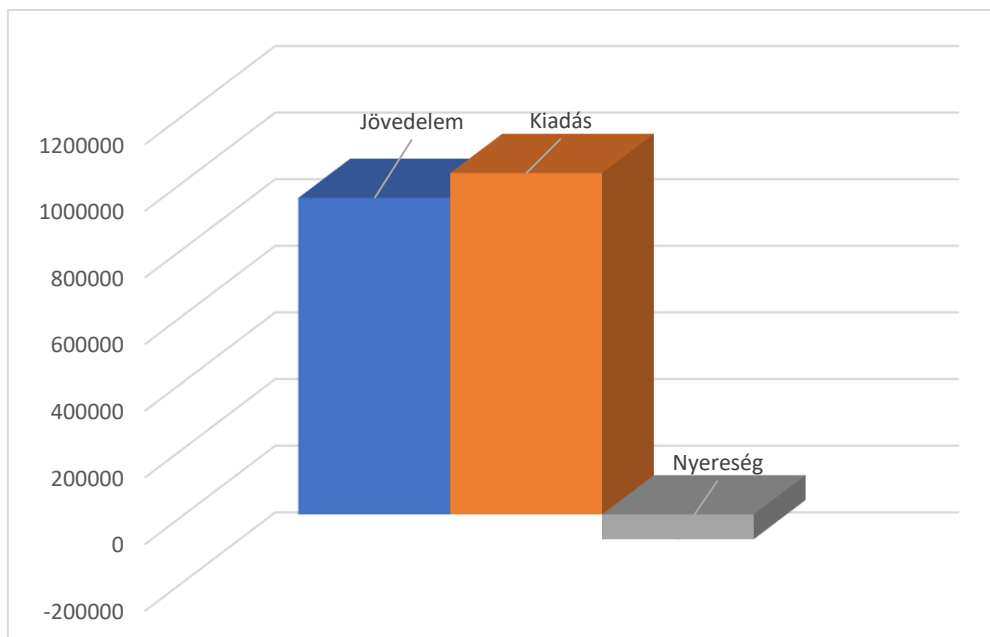
Az egyéb kisebb kiadások a tervezetthez közeli szinten mozogtak, de néhány tétel (pl. „júhtartók” – 11.760 lej) új, előre nem látott kiadásként jelent meg.

Nyereségesség és eredmény

A pénzügyi eredmény szempontjából 2023 egyértelműen veszteséges év lett:

- A tervezett 151.500 lej nyereség helyett 74.590 lej veszteség keletkezett (illetve októberre nézve: 44.537 lej).
- A nyereségadó, amely 2022-ben 38.353 lej volt, itt csupán 1.526 lej, tükrözve a szerény vagy negatív nyereséget.

A veszteség fő oka a faértékesítési bevételek jelentős elmaradása volt, amelyet sem a szolgáltatások, sem az egyéb bevételi források nem tudtak ellensúlyozni.



31.ábra. 2023-as évre vonatkozó költségvetési beszámoló eredmények (RON) *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

- **Árbevétel-arányos nyereség (ROS – Return on Sales)**

Számítás:

$$= (\text{Nyereség} / \text{Összes jövedelem}) * 100$$

Eredmény:

$$= -5,99$$

Értelmezés:

Ez azt mutatja, hogy a közbirtokosság minden 100 lej bevételből 2,86 lej nyereséget realizált. A nyereséghányad alacsony, de elfogadható egy közösségi szemléletű szervezet esetében.

- **Adminisztratív költségek aránya**

Képlet:

$$= (\text{admin_költségek_összege} / \text{Összes költség}) * 100$$

Adatok:

- Bérek: 111432 lej
- Banki díjak: 5487 lej
- Posta, Telekom: 5141 lej
- Hirdetés: 576 lej
- Összes költség: 787480 lej

Számítás:

$$= ((111432+5487+5141+576)/787480)*100$$

$$= 15,57$$

Értelmezés:

A belső működési (adminisztratív) költségek a teljes költségvetés 15,57%-át tették ki, ami ésszerű szintet jelent.

- **Tagoknak visszajuttatott összeg aránya**

Képlet:

$$= (\text{Tagoknak jutott összeg}/\text{összes jövedelm}) * 100$$

Adatok:

- Tagoknak jutott összeg: 182597 lej
- Összes jövedelem: 742943 lej

Számítás:

$$=(182597/742943)*100=24,58$$

Értelmezés:

A teljes bevétel 24,58%-át osztották szét közvetlenül a tagok között, ami jól tükrözi a közösségi szemléletet és az újraelosztás fontosságát.

- **Fa-értékesítés aránya (erdőgazdálkodási függés)**

Képlet:

$$=(\text{Faértékesítés}/\text{összes jövedelem}) * 100$$

Adatok:

- Faértékesítés: 541285 lej
- Összes jövedelem: 742943 lej

Számítás:

$$=(541285/742943)*100=72,86$$

Értelmezés:

A közbirtokosság bevételeinek döntő része, 31,10%-a erdőgazdálkodásból származik, ami egyoldalú bevételi szerkezetre és piaci kitettségre utal.

- **Költségarány (költségek/jövedelem)**

Képlet:

$$=(\text{Összes költség}/\text{összes jövedelem}) * 100$$

Adatok:

- Összes költség: 742943 lej
- *Összes jövedelem: 787480 lej

Számítás:

$$=(742943/787480)*100 = 105,99$$

Értelmezés:

A költségek a teljes bevétel 105,99%-át tették ki, vagyis a működés minimális nyereséget hagyott. A pénzügyi mozgástér szűk, fejlesztésekre alig marad forrás.

- **Erdőkitermelés aránya a költségeken belül**

Képlet:

$$=(\text{Erdőkitermelés költsége} / \text{Összes költség}) * 100$$

Adatok:

- Erdőkitermelés költsége: 153061 lej
- Összes költség: 787480 lej

Számítás:

$$=(153061/787480)*100=19,44$$

Értelmezés:

Az összes költség közel egyötödét az erdőkitermelés tette ki, ami fontos része az éves működésnek.

- **Támogatások, pályázatok szerepe**

Képlet:

$$=((\text{Területalapú támogatás} + \text{Visszaszolgáltatott biztosíték}) / \text{Összes jövedelem}) * 100$$

Adatok:

- Területalapú támogatás: 164325 lej
- Visszaszolgáltatott biztosíték: 18790 lej
- Összes jövedelem: 742943 lej

Számítás:

$$=((164325+18790)/742943)*100=24,65$$

Értelmezés:

A különböző támogatások és visszatérítések a bevételek 24,65%-át tették ki, ami jelentős külső forrásnak számít a közbirtokosság számára.

2024-es pénzügyi alakulás

A NAGYERDŐ Közbirtokosság	
2024-es évre vonatkozó költségvetési terve	
Jövedelmek	
Fa-értékesítés	1000000
Szolgáltatások	60000
Területalapú támogatás	200000
Összesen:	1260000
Költségek	
Munkaeszközök, kísértékű leltári tárgyak	10000
Üzemanyag	50000
Fenntartási költségek és fogyóanyagok	5000
Járművek fenntartása, javítása és alkatrészek	25000
Biztosítások	2500
Hirdetések	1000
Telekommunikációs- és postai költségek	7500
Banki szolgáltatások, kezelési díj	3500
Erdőkitermelés	300000
Erdőőrzés	155000
Erdei utak javítása	
Erdőfenntartás költségei	30000
Egyéb szolgáltatások	25000
Terület-, ingatlan- és járműadók	10000
Környezetvédelmi illeték (2%)	20000
Bérek költségei /alkalmazottak, napszámosok/	200000
Támogatások, adományok	6000
Állóeszközök kopása /amortizáció/	20500
Erdőfelújítási biztosíték /Fond regenerare/	35000
Alap - juttatás a tagságnak	340000
Júhtartók	10000
Nyereségadó	0
Összesen:	1256000
Tervezett nyereség	4000

32.ábra. 2024-es évre vonatkozó költségvetési beszámoló (RON) *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

A 2024-es évre vonatkozó pénzügyi terv mérsékelt és realiztikusabb célkitűzéseket tartalmaz, mint az előző évek tervei. Ez a 2023-as alulteljesített bevételekre adott reakcióként is értelmezhető.

Bevételek

A tervezett bevételek összesen 1.260.000 lej, ami kismértékű csökkenést jelent a 2023-as tervhez képest (1.425.000 lej), de közelebb áll a 2023-as tényleges teljesítéshez (949.916 lej). A bevételi szerkezet:

- Faértékesítés: 1.000.000 lej – továbbra is a legfőbb bevételi forrás (~79,4%), ugyanakkor alacsonyabb, mint a 2023-as tervben volt (1.125.000 lej), így reálisabb.
- Szolgáltatások: 60.000 lej – növekedés a 2023-as tényleges 28.123 lejhez képest.

- Területalapú támogatás: 200.000 lej – azonos a korábbi évek tervezett értékével, de 2023-ban túlteljesült (309.866 lej), így itt óvatos tervezés tapasztalható.

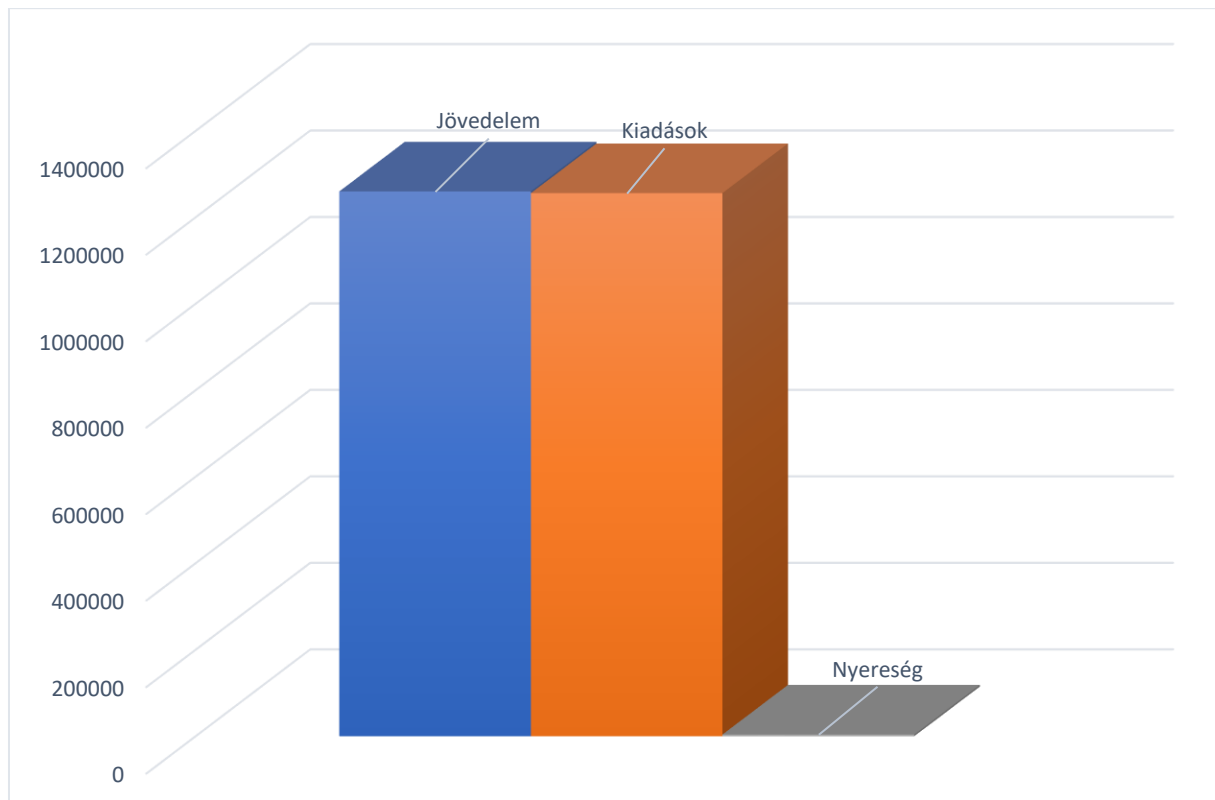
Kiadások

A költségoldal szintén visszafogottabb:

- Összes kiadás: 1.256.000 lej, ami jelentősen kevesebb, mint a 2023-as tényleges kiadás (1.024.506 lej), viszont figyelembe veszi a várható bevételek korlátait.
- Legnagyobb kiadási tételek:
 - Erdőkitermelés: 300.000 lej – a legnagyobb tétel, de 2023-hoz képest csökkentett értéken (350.000 lej volt a terv).
 - Bérek: 200.000 lej – növekedés a 2023-as tényhez (132.192 lej), valószínűleg infláció vagy plusz munkaerő miatt.
 - Tagoknak juttatás (alap): változatlanul 340.000 lej – ez stabil prioritást jelez.
 - Erdőőrzés: 155.000 lej – kissé magasabb a 2023-as tervhez képest.
- Nyereségadó: továbbra is 0-ra van tervezve, óvatos pénzügyi megközelítést sugallva.

Tervezett nyereség

A tervezett eredmény pozitív, de minimális: 4.000 lej, ami azt jelzi, hogy a közbirtokosság nullszaldós működést tervez, minden bevételét gyakorlatilag visszaforgatja a működésbe és juttatásokba.



33.ábra. 2024-as évre vonatkozó költségvetési beszámoló eredmények (RON) *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

- **Árbevétel-arányos nyereség (ROS – Return on Sales)**

Számítás:

$$= (\text{Nyereség} / \text{Összes jövedelem}) * 100$$

Eredmény:

$$= 0,32$$

Értelmezés:

Ez azt mutatja, hogy a közbirtokosság minden 100 lej bevételből 0,32 lej nyereséget realizált. A nyereséghányad alacsony, de elfogadható egy közösségi szemléletű szervezet esetében.

- **Adminisztratív költségek aránya**

Képlet:

$$= (\text{admin_költségek_összege} / \text{Összes költség}) * 100$$

Adatok:

- Bérek: 200000 lej
- Banki díjak: 3500 lej
- Posta, Telekom: 7500 lej
- Hirdetés: 1000 lej
- Összes költség: 1256000 lej

Számítás:

$$= ((200000+3500+7500+1000)/1256000)*100$$

$$= 16,88$$

Értelmezés:

A belső működési (adminisztratív) költségek a teljes költségvetés 16,88%-át tették ki, ami ésszerű szintet jelent.

- **Tagoknak visszajuttatott összeg aránya**

Képlet:

$$= (\text{Tagoknak jutott összeg} / \text{összes jövedelm}) * 100$$

Adatok:

- Tagoknak juttatott összeg: 340000 lej
- Összes jövedelem: 1260000 lej

Számítás:

$$=(340000/1260000)*100=26,98$$

Értelmezés:

A teljes bevétel 26,98%-át osztották szét közvetlenül a tagok között, ami jól tükrözi a közösségi szemléletet és az újraelosztás fontosságát.

- **Fa-értékesítés aránya (erdőgazdálkodási függés)**

Képlet:

$$=(\text{Faértékesítés}/\text{összes jövedelem})*100$$

Adatok:

- Faértékesítés: 1000000 lej
- Összes jövedelem: 1260000 lej

Számítás:

$$=(1000000/1260000)*100=79,37$$

Értelmezés:

A közbirtokosság bevételeinek döntő része, 79,37%-a erdőgazdálkodásból származik, ami egyoldalú bevételi szerkezetre és piaci kitettségre utal.

- **Költségarány (költségek/jövedelem)**

Képlet:

$$=(\text{Összes költség}/\text{összes jövedelem})*100$$

Adatok:

- Összes költség: 1256000 lej
- Összes jövedelem: 1260000 lej

Számítás:

$$=(1802541/2205377)*100 = 99,69$$

Értelmezés:

A költségek a teljes bevétel 99,69%-át tették ki, vagyis a működés minimális nyereséget hagyott. A pénzügyi mozgástér szűk, fejlesztésekre alig marad forrás.

- **Erdőkitermelés aránya a költségeken belül**

Képlet:

$$=(\text{Erdőkitermelés költsége}/\text{Összes költség})*100$$

Adatok:

- Erdőkitermelés költsége: 30000 lej
- Összes költség: 1256000 lej

Számítás:

$$=(30000/1256000)*100=23,89$$

Értelmezés:

Az összes költség közel egyötödét az erdőkitermelés tette ki, ami fontos része az éves működésnek.

- **Támogatások, pályázatok szerepe**

Képlet:

$$=((\text{Területalapú támogatás} + \text{Visszaszolgáltatót biztosíték}) / \text{Összes jövedelem}) * 100$$

Adatok:

- Területalapú támogatás: 200000 lej
- Visszaszolgáltatót biztosíték: 60000 lej
- Összes jövedelem: 1260000 lej

Számítás:

$$=((200000+60000)/1260000)*100=20,63$$

Értelmezés:

A különböző támogatások és visszatérítések a bevételek 20,63%-át tették ki, ami jelentős külső forrásnak számít a közbirtokosság számára.

2019-től 2024-es Pénzügyi kimutatás

A Taplocai közbirtokosság nyereségének alakulása (2019–2024)

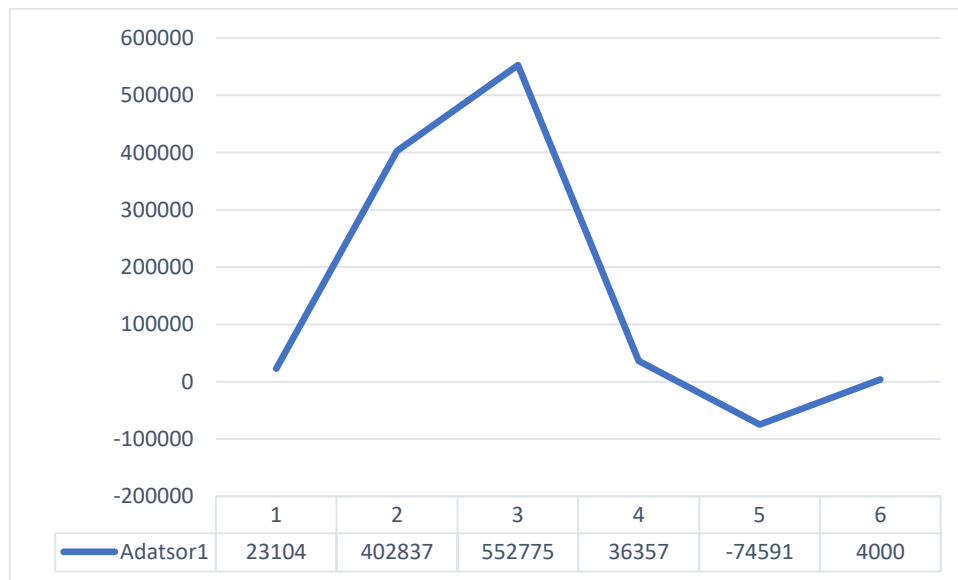
A 2019 és 2024 közötti időszak nyereségadatai alapján a Taplocai közbirtokosság gazdasági teljesítménye jelentős ingadozást mutat. A 2019-es év szerény, 23 104 lej nyereséggel zárult, ami stabil, de viszonylag alacsony jövedelmezőséget tükröz. Ezt követően 2020-ban és 2021-ben jelentős növekedés volt tapasztalható, a nyereség 402 837 lejre, majd 552 775 lejre emelkedett. Ez a két év a vizsgált időszak csúcspontját jelenti, és valószínűsíthetően valamilyen kedvező gazdasági körülménynek, hatékonyabb gazdálkodásnak vagy egyszeri bevételeknek köszönhető.

A pozitív trend 2022-ben megtört, amikor a nyereség drasztikusan visszaesett 36 357 lejre, ami a 2021-es értékhez képest több mint 90%-os csökkenést jelent. Ez a fordulat egy lehetséges válság vagy gazdasági visszaesés jele lehet, melyet 2023-ban tovább súlyosbított a -74 591 lejes veszteség. A negatív eredmény arra utal, hogy a közbirtokosság működése ebben az évben nem volt fenntartható, és a kiadások jelentősen meghaladták a bevételeket.

2024-ben enyhe javulás következett be, hiszen ugyan a nyereség mindössze 4 000 lej, de ez már pozitív egyenleget mutat, szemben az előző évi veszteséggel. Ez arra utalhat, hogy a

közbirtokosság vezetése megkezdte a pénzügyi helyzet stabilizálását, de még messze van a korábbi, 2020–2021-es évek eredményeitől.

Összességében a vizsgált időszak egy felfutási, majd visszaesési és stagnálási ciklust mutat. A jövőbeli célkitűzések között mindenképpen szerepelnie kell a fenntartható gazdálkodás visszaállításának, a kiadások racionalizálásának, valamint a bevételi források diverzifikálásának annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a további veszteséges működés.



34.ábra. 2019 – 2024-es pénzügyi kimutatás (RON) *forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján*

7. Összefoglaló

A közbirtokosságok intézménye olyan különleges társadalmi-gazdasági konstrukció, amely egyszerre hordoz történelmi örökséget, közösségi értékeket és jövőformáló potenciált. A jelen dolgozat célja az volt, hogy komplex, multidiszciplináris megközelítésben vizsgálja meg a közbirtokosságok működését, különös figyelmet fordítva az erdélyi kontextusban működő Taplocai Közbirtokosságra, amely egy élő példája a kollektív tulajdonlás gyakorlati megvalósulásának. A kutatás során nemcsak a közbirtokosság intézményének múltbéli és jelenlegi működését vizsgáltuk, hanem arra is kerestük a választ, hogy e közösségi forma miként tud adaptálódni a 21. századi kihívásokhoz, és milyen szerepet játszhat a vidék fenntartható fejlődésében.

A dolgozat első részében átfogó elméleti és történeti áttekintés található, amely feltárja a közbirtokosságok gyökereit, kezdve a középkori eredetektől egészen a jelenkorig. A jogtörténeti elemzés bemutatja, hogyan alakult ki a „jóg” fogalma, milyen szerepet töltött be a kollektív tulajdonjog a közösségek életében, és miként biztosította a helyi társadalom gazdasági önállóságát, identitását és szociális kohézióját. Külön fejezet foglalkozik az 1886-os közbirtokossági törvény jelentőségével, amely megalapozta a közösségi erdőtulajdon modern

kori intézményes kereteit. Az elméleti keretek értelmezése elengedhetetlen volt annak megértéséhez, hogy a közbirtokosság nem csupán gazdálkodó egység, hanem társadalomszervező erő, identitásképző tényező és a demokratikus részvétel gyakorlótere is egyben.

A dolgozat esettanulmányi része a Taplocai Közbirtokosság példáján keresztül mutatja be, hogyan él tovább a közbirtokosság hagyománya egy konkrét közösség életében. A taplocai eset különösen izgalmas, mivel a közbirtokosság újjáalakulása a rendszerváltás után történt meg, és számos jogi, adminisztratív és társadalmi kihívással kellett szembenéznie. A földvisszaszolgáltatás folyamata, a régi dokumentumok hiánya, az örökösödési és birtokrendezési kérdések, valamint az új vezetőség legitimitásának megteremtése mind komoly feladatot jelentettek. E helyi kontextus bemutatása világossá teszi, hogy a közbirtokosság intézményes működtetése nem csupán szabályozási kérdés, hanem társadalmi együttműködés, bizalomépítés és közösségi párbeszéd függvénye is.

A kutatás módszertana két fő pillérre épült: kvalitatív (interjúk, szöveges vál/ezmények) és kvantitatív (kérdőív, SPSS-alapú statisztikai feldolgozás) megközelítésre. A kérdőív segítségével átfogó képet kaptunk a tagság demográfiai összetételéről, részvételi attitűdjéről, elégedettségéről, és a szervezet működésével kapcsolatos véleményeiről. Az SPSS segítségével készített keresztábrák elemzések kimutatták, hogy a magasabb végzettségű tagok tudatosabban vesznek részt a közgyűléseken, gyakrabban élnek szavazati jogukkal, és nagyobb mértékben érzik magukat tájékozottnak a szervezet döntéseit illetően. A tagsági időtartam és a részvétel intenzitása között is kimutatható pozitív kapcsolat: akik hosszabb ideje tagok, azok többnyire aktívabban vesznek részt a szervezet életében, ami a közösségi lojalitás fokozódását mutatja.

Ugyanakkor jelentős kihívásként jelentkezik az információáramlás és a kommunikáció elégtelensége, különösen az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező tagok körében. A válaszok alapján megfogalmazható az igény a hatékonyabb, célzottabb és érthetőbb kommunikációs csatornák kiépítésére, amelyek elősegítik a transzparenciát és a tagok bizalomérzetének erősítését. A tagok részéről érkezett javaslatok között szerepel például a gyakoribb tájékoztatók, egyszerűsített gazdasági beszámolók, és személyesebb kapcsolatfelvétel a vezetőség részéről.

A környezeti szempontok is előtérbe kerültek a kutatás során. A válaszadók jelentős része kifejezetten nyitott a fenntartható erdőgazdálkodás irányába történő elmozdulásra, és támogatná a környezetvédelmi szempontokat figyelembe vevő döntéseket. Ez arra utal, hogy a közbirtokosságok – amennyiben felismerik e trendek jelentőségét – példát mutathatnak a helyi ökológiai tudatosság megerősítésében, és aktív szereplőivé válhatnak a klímaváltozás elleni lokális fellépésnek.

A pénzügyi elemzések alátámasztották, hogy a Taplocai Közbirtokosság gazdálkodása az elmúlt években kiegyensúlyozott volt, stabil bevételekkel és visszafogott kiadásokkal. Ugyanakkor a tagok részéről visszatérő igényként jelent meg a nagyobb átláthatóság, az egyenlőbb juttatási rendszer, és a racionálisabb forrásfelhasználás. A pénzügyi beszámolók megértésének nehézsége is hozzájárulhat a bizalom csökkenéséhez, ezért a közérthetőbb pénzügyi kommunikáció elengedhetetlen a jövőben.

A dolgozat egyik legfontosabb következtetése, hogy a közbirtokosságok jövője nemcsak gazdasági, hanem közösségi kérdés is. A hatékony gazdálkodás mellett elengedhetetlen a

közösségi részvétel ösztönzése, a fiatalabb generációk bevonása, és a vezetőség tudatos törekvése a demokratikus kultúra fenntartására. Ehhez szükség van jövőképre, stratégiai gondolkodásra és a közbirtokosság intézményi megújulására is.

Összefoglalva, a dolgozat megerősíti azt a feltételezést, hogy a közbirtokosságok – és különösen a Taplocai Közbirtokosság – életképes és releváns modellek lehetnek a vidéki közösségek számára, amennyiben képesek alkalmazkodni a gyorsan változó társadalmi, környezeti és gazdasági feltételekhez. A közbirtokosság nemcsak múltbeli örökség, hanem egyben a jövő társadalomszervezési formája is lehet, amely hidat képez a hagyomány és innováció között, és hozzájárul egy élhetőbb, összetartóbb és fenntarthatóbb vidéki társadalom kialakulásához.

A Taplocai Közbirtokosság tanulságos példát nyújt más közösségek számára is: megmutatja, hogyan lehet közös történelmi alapokra építve újraértelmezni a kollektív tulajdonlást, és hogyan lehet a közösségi összefogásra, demokratikus részvételre és környezeti felelősségre építve jövőt építeni.

8. Irodalomjegyzék

1. Biró A. Zoltán, Sárosi-Blága Ágnes, Tamás László (2021), Elvárások - Adottságok - Kihívások, Nagycserey Közbirtokossági Szövetség, Státus Kiadó.
2. BORS Réka. (2003): A közbirtokosságok szerepe és fejlesztésük lehetőségei Székelyföldön.
3. GAZDÁLKODÁS, XLVII. évfolyam 3. sz. 41–93.
4. D. DR. CSIBY Andor.-Tip. I. Kahan: A székely közbirtokossági vagyonok eredete, történelmi és jogi fejlődése az ősfoglalástól napjainkig, Gheorgeni 1939.
5. DR. MONICA Vasile - Forest and pasture commons in Romania 2019, 34-40.
6. DR. SZABÓ Lajos: A birtok védelme, Csíkszereda 1910.
7. Garda Dezső (2017): A székely közbirtokosság, Státus kiadó.
8. Garda Dezső (2017): A Gyergyószentmiklósi Közbirtokosság története, Státus kiadó.
9. Garda Dezső (2018), A Falutörvénytől a Közbirtokosságig: Gyergyóújfalu monográfiája, Státus Kiadó.
10. IMREH István (1973): A rendtartó székely falu. Bukarest, Kriterion Kiadó.
11. IMREH István: A székely közbirtokosságok jövője, in: Székelység (szerk: Bányai János-Bokor Zoltán) IV. (XIV.) évfolyam, 1944. június. 2. szám, 3-6. old.
12. KÁDÁR Zsombor (1993): Székelyföldi erdészet- és faipartörténeti jegyzetek. Erdészettörténeti Közlemények XI.
13. KÁDÁR Zsombor (1994): A Székelyföld erdészettörténete. Erdészettörténeti Közlemények XIV.

14. Kolumbán Tibor (2019), A Székely Jogról és Szabadságról: A Székely Közbirtokosságok története és jogrendszere, Státus Kiadó.

15. LegeAZ.net. Legi actualizate și comentate. Elérhető: <https://legeaz.net>

16. Péter E. Katalin (2023) The situation of members of commonages in the Kézdivásárhely area. Risoprint Kiadó, Kolozsvár,.

17. Péter E. Katalin (2020) Membership decision making in the Zetelaka commonage, Harghita County. In: Balogh Gábor-László, Gyula-Sipos Norbert (szerk.): Farkas Ferenc II. Nemzetközi Tudományos Konferencia, pp. 85–98. Debreceni Egyetem, Debrecen,

9. Táblázatok és ábrák jegyzéke

1. ábra. A közbirtokosság székhelye	11
2. ábra. A megkérdezettek végzettség szerinti megoszlása <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	15
3. ábra. A megkérdezettek gyűlésen való részvétele szerinti megoszlása <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	16
4. ábra. Tagság időtartamának megoszlása <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	17
6. ábra. Nemek megoszlása <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	19
8. ábra. Neme és Hány jog birtokosa keresztábra <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	19
9. ábra. Elégedettség a közbirtokosság jelenlegi működésbeli megoszlása <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	21
10. ábra. Tájékozódottság a közbirtokosság döntéseiben való megoszlása <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	22
11. ábra. Tájékozottság és Elégedettség a pénzügyi átláthatósággal keresztábra <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	23
12. ábra. Aktív hozzájárulás a helyi gazdaság fejlődéséhezbeli megoszlása <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	24
13. ábra Aktív szerep vállalásbeni megoszlása <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	25
14. ábra. Gazdálkodás értékelése és Aktív szerepvállalás keresztábra <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	26
15. ábra. A megkérdezettek a közbirtokosság fenntartható működése szerinti megoszlása <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	28
16. ábra. Életkor oszlopdiagramm <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	31
17. ábra. Tájékozottsági oszlopdiagramm <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	32

18.ábra. Szerep betöltése a közbirtokosságbeli megoszlás <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	33
19.ábra. Vélemények és elégedettség oszlopdiagramm <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	34
20.ábra. Környezetvédelem és fenntarthatóság oszlopdiagramm <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	35
21.ábra. Kommunikáció és információátadás <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	37
22.ábra. 2019-es évre vonatkozó költségvetési beszámoló <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	44
23.ábra. 2019-es évre vonatkozó költségvetési beszámoló eredmények (RON-ban) <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	45
24.ábra. 2020-as évre vonatkozó költségvetési beszámoló <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	48
25.ábra. 2020-as évre vonatkozó költségvetési beszámoló eredmények (RON-ba) <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	49
26.ábra. 2021-es évre vonatkozó költségvetési beszámoló <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	52
27.ábra. 2021-es évre vonatkozó költségvetési beszámoló eredmények (RON) <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	53
28.ábra. 2022-es évre vonatkozó költségvetési beszámoló (RON) <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	57
29.ábra. 2022-es évre vonatkozó költségvetési beszámoló eredmények (RON) <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	58
30.ábra. 2023-as évre vonatkozó költségvetési beszámoló (RON) <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	61
31.ábra. 2023-as évre vonatkozó költségvetési beszámoló eredmények (RON) <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	63
32.ábra. 2024-es évre vonatkozó költségvetési beszámoló (RON) <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	66
33.ábra. 2024-as évre vonatkozó költségvetési beszámoló eredmények (RON) <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	68
34.ábra. 2019 – 2024-es pénzügyi kimutatás (RON) <i>forrás: saját szerkesztés a kutatás alapján</i>	71

10. Melléklet

Kérdőív:

A kérdőívem kérdései a következő témaköröket ölelték fel:

- **Alapvető demográfiai adatok:**
 - Neme
 - Életkora
 - Végzettsége
- **Tagsági viszony és szerepkör:**
 - Mióta tagja a Taplocai közbirtokosságnak?
 - Milyen szerepet tölt be a közbirtokosságban?
 - Miért választotta a vezetői szerepet? (Kitölteni a tanács tagok számára)
- **Részvétel és aktív jelenlét:**
 - A közbirtokossági gyűlések hány százalékán vesz részt?
 - Él-e szavazati jogával?
- **Juttatások és jogosultságok:**
 - Mint tag mit szokott kapni?
 - Fa esetén visszamenőleg minden jussát megkapta-e?
 - Hány jóg birtokosa?
 - Hogyan jutott a jógokhoz?
- **Elégedettség és ismeretek:**
 - Mennyire elégedett a közbirtokosság jelenlegi működésével?
 - Ismeri-e a Taplocai közbirtokosság céljait és irányelveit?
 - Milyen lehetőségeket lát a közbirtokosság fejlesztésére?
- **Kommunikáció és információáramlás:**
 - Mennyire érzi magát tájékozottnak a közbirtokosság döntéseivel kapcsolatban?
 - Milyen csatornán keresztül kap információkat a közbirtokossággal kapcsolatban?
 - Milyen javaslatai vannak az információátadás javítására?
- **Gazdálkodás és átláthatóság:**
 - Mennyire elégedett a közbirtokosság pénzügyi átláthatóságával?
 - Hogyan értékeli a közbirtokosság gazdálkodását az elmúlt évek során?
- **Jövőkép és részvétel:**
 - A közbirtokosság milyen jövőbeli célkitűzéseiről van ismerete?
 - Milyen mértékben érzi magát érintettnek a közbirtokosság jövőjének alakulásában?
 - Van-e konkrét fejlesztési javaslata a közbirtokosság hosszú távú működésére vonatkozóan?
 - Szeretne aktívabb szerepet vállalni a közbirtokosság működésében?
- **Közösségi szerepvállalás és fenntarthatóság:**
 - Milyen mértékben érzi, hogy a közbirtokosság a helyi közösséget szolgálja?
 - Milyen mértékben támogatja a közbirtokosság fenntartható működését?

- Lát-e lehetőséget a környezetvédelmi szempontok erősítésére a közbirtokosság működésében? Ha igen, hogyan?
- **Vezetői kommunikáció és kihívások:**
 - Hogyan értékeli a közbirtokossági vezetők tagokkal való kommunikációját?
 - Mit gondol, milyen jövőbeli kihívásokkal szembesülhet a Taplocai közbirtokosság?
- **Alkalmazkodóképesség és gazdasági szerep:**
 - Mennyire tartja fontosnak, hogy a közbirtokosság alkalmazkodjon a változó gazdasági vagy jogi környezethez?
 - Milyen mértékben érzi, hogy a közbirtokosság hozzájárul a helyi gazdaság fejlődéséhez?
- **Egyéni javaslatok és történeti tudás:**
 - Milyen ötletei lennének a közbirtokosság bevételeinek növelésére?
 - Van-e olyan téma vagy kérdés, amit fontosnak tartana a közbirtokosság jövőjével kapcsolatban?
 - Mennyire van tisztában a Taplocai közbirtokosság történelmével és kialakulásával? Kérem, írja le ide, amit tud róla!

Az interjú kérdései:

Taplocai közbirtokosság elnöke:

1. Hogyan jellemezné a Taplocai közbirtokosság jelenlegi működését és gazdasági helyzetét?

A Taplocai közbirtokosság működése stabilnak mondható, jól kialakított belső struktúrával. Az elmúlt években sikerült megszerezni az adminisztratív és gazdasági folyamatokat. A gazdasági helyzetünket óvatos, de tudatos gazdálkodás jellemzi. Nincsenek felesleges kiadásaink, a bevételek arányosak a tevékenységeinkkel, és sikerült tartalékokat is képezni. Ugyanakkor a változó jogi és gazdasági környezet állandó kihívást jelent, így folyamatosan figyelemmel kell kísérnünk a szabályozásokat és piaci lehetőségeket.

2. Milyen fő célkitűzései vannak a közbirtokosságnak a következő 5-10 évben?

A legfontosabb célunk a vagyon fenntartható kezelése és fejlesztése. Továbbá szeretnénk bővíteni az infrastruktúránkat, például korszerű gépekkel, és fejleszteni a digitális adminisztrációs rendszert. Fontos célunk a fiatalabb generációk bevonása is, mert hosszú távon csak akkor tud fennmaradni a közbirtokosság, ha lesz, aki továbbvige.

3. Milyen kihívásokkal szembesülnek a közbirtokosság tagjai a mindennapi működés során?

A legnagyobb nehézség a tájékozottság hiánya. Sok tag nem követi aktívan a közgyűlések döntéseit, így gyakran információhiányból fakadó félreértések adódnak. Emellett a jogutódlásokkal, jussátruházásokkal kapcsolatos ügyek is bonyolultak, időigényesek, és ezek adminisztratív szinten is sok munkát jelentenek.

4. Hogyan értékeli a közbirtokosság tagjainak együttműködését és részvételét a döntéshozatalban?

Változó. Vannak, akik aktívan részt vesznek, és vannak olyanok is, akik évek óta nem jelentek meg egy gyűlésen sem. Azokkal, akik jelen vannak, jól működik az együttműködés, de ösztönözni kell a passzív tagokat is. Ezért dolgozunk azon, hogy az információátadás gördülékenyebb legyen, például elektronikus hírlevél, sms-értesítők bevezetésével.

5. Milyen lépéseket tesznek a közbirtokosság vagyonaának fenntartható hasznosításáért?

Elsődleges szempont a fenntarthatóság. Az erdőgazdálkodás során szigorúan követjük az előírásokat, és csak a megengedett mennyiségű fát termeljük ki. Figyelünk a visszatelepítésre, a gépesítést pedig úgy fejlesztjük, hogy az hatékony, de környezetkímélő legyen. Fontosnak tartjuk, hogy a vagyon gyarapodjon, de ne a jövő rovására.

6. Hogyan működnek együtt más közbirtokosságokkal vagy helyi közösségekkel?

Rendszeresen kapcsolatban vagyunk más közbirtokosságokkal, főként szakmai tapasztalatcsere céljából. A helyi közösséggel is jó az együttműködés, például támogatjuk a helyi egyesületet, a falunapokat, a táncsoportot. A közösségi kezdeményezésekre mindig nyitottak vagyunk, ha az Taploca érdekét szolgálja.

7. Milyen támogatások vagy pályázati lehetőségek állnak rendelkezésre a közbirtokosság számára, és hogyan használják ezeket?

Az utóbbi időben nehezebb pályázati forrásokat találni közbirtokosságokra szabva, de ahol lehetőség adódik – például mezőgazdasági gépbeszerzésre, digitalizálásra vagy környezetvédelmi célokra – igyekszünk pályázni. Legutóbb például traktorbeszerzésre használtunk fel támogatást, ami jelentősen javította a működés hatékonyságát.

8. Van-e terve a közbirtokosságnak a fiatalabb generációk bevonására és aktív részvételükösztönzésére?

Ez egy nagyon fontos kérdés. Sajnos jelenleg kevés fiatal érdeklődik aktívan a közbirtokosság iránt. Célunk, hogy jobban bevonjuk őket, akár gyakorlati ismeretek átadásával, akár közösségi eseményeken keresztül. Szeretnénk elérni, hogy lássák: a közbirtokosság nem csak a múltról szól, hanem jövőt is jelenthet számukra.

9. Hogyan látja a közbirtokosság szerepét a helyi közösség fejlődésében?

A közbirtokosság egyfajta gazdasági és közösségi háttérintézményként működik. Amellett, hogy a tagjainak juttatásokat biztosít, közvetve a helyi gazdaságot is támogatja: munkát ad, szolgáltatásokat vásárol, eseményeket támogat. Úgy gondolom, a mi működésünk pozitívan hat a falu fejlődésére.

10. Mit tart a közbirtokosság legnagyobb sikerének az elnöki időszaka alatt, és mire a legbüszkébb?

A legnagyobb sikernek azt tartom, hogy sikerült stabilizálni a gazdálkodást, és rendbe tenni az adminisztratív folyamatokat. Büszke vagyok arra is, hogy a tagság és a vezetőség közötti kapcsolat megerősödött, valamint arra, hogy az elmúlt években átláthatóvá vált a gazdálkodásunk. Ezek olyan eredmények, amelyekre hosszú távon lehet építeni.

11. A tagoktól mit vár el?

Aktívabb részvételt, érdeklődést és együttműködést. Jó lenne, ha a tagok nem csak akkor jelentkeznének, amikor valamit kérnek, hanem akkor is, ha döntéseket kell hozni. Elvárom, hogy legyenek tájékozottak, és vállaljanak felelősséget a közös ügyekért.

12. Mi a legnagyobb nehézsége a közbirtokosságnak?

A legnagyobb kihívás a jogi és adminisztratív változások követése, valamint az, hogy sokszor nehéz a tagság figyelmét felkelteni. Emellett a közbirtokossági jussok öröklésével és megosztásával kapcsolatos ügyek sok időt és energiát igényelnek.

13. Hogyan látja a közbirtokosság jövőjét?

Optimistán tekintek előre. Ha a jelenlegi hozzáállás és működés fennmarad, valamint sikerül bevonni a fiatalabb generációkat is, akkor hosszú távon is biztosított lehet a közbirtokosság fennmaradása. A kulcs a rugalmasság, az átláthatóság és a közösség érdekeinek szem előtt tartása.

Taplocai közbirtokosság alelnöke:

1. Milyen szerepet tölt be a közbirtokosság mindennapi működésében?

Az én feladataim elsősorban az informatikai és adminisztratív területre terjednek ki. Kezelem az adatbázisokat, követem és rögzítem a kifizetéseket, táblázatokat vezetek, valamint figyelemmel kísérem és adminisztrálom a jogok átírását. Emellett felelek a különböző dokumentumok, képek, hanganyagok rendszerezéséért is. Kifizetésekkor én vezetem be az adatokat, így ezek pontos nyomon követésében is fontos szerepem van. Igazolásokat is készítek a közbirtokossági jogok igazolására, amelyek szükségesek például öröklési ügyekhez. Munkám lényege tehát, hogy a háttérben minden adminisztratív és informatikai folyamat átlátható és pontos legyen.

2. Hogyan működnek együtt az elnökségi tagok a döntéshozatal és a feladatok megosztása terén?

A közbirtokosság vezetésében minden tagnak megvan a saját, jól körülhatárolt feladatköre. Az elnök viszi a legnagyobb terhet, ő hozza a fő döntéseket és irányítja az ügyeket. A titkár a papírmunkát, jegyzőkönyveket, illetve a banki ügyintézkést végzi. Én főként az informatikai rendszerrel, nyilvántartásokkal, adatkezeléssel és a pénzügyi kimutatásokhoz szükséges háttéranyagok előkészítésével foglalkozom. Az adatok pontosságára kiemelten figyelünk, mert egy-egy hiba jelentős következményekkel járhat. A feladatok hosszú idő alatt világosan kialakultak, és jól együtt tudunk működni, szükség esetén egymást is kiegészítjük.

3. Mik a legfontosabb feladatai és kihívásai az ön által ellátott pozícióban?

Az én feladatomban az adatkezelés és az adminisztratív háttérműködés biztosítása. A kihívások közé tartozik az adatok pontos vezetése és nyomon követése – például kifizetéseknél –, valamint az, hogy az igazolások, dokumentumok, átírások hibamentesen elkészüljenek. Bár a közgyűléseken való részvétel nem tartozik elsődlegesen a feladataim közé, ha szükség van helyettesítésre vagy segítségre, akkor természetesen besegítek. Összességében igyekszem minden informatikai és dokumentációs teendőt úgy végezni, hogy az más munkafolyamatokat is megkönnyítsen.

4. Hogyan látja a közbirtokosság működésének erősségeit és gyengeségeit?

A legnagyobb erősségünk az, hogy minden vezetőségi tagnak megvan a maga feladata, és ezek jól elkülönülnek. Nem szükséges egymást helyettesíteni, de ha kell, rugalmasan meg tudjuk oldani. Jó csapatként dolgozunk együtt, ez már több mint tíz éve így működik. Mindenki tudja,

mi a dolga, és segítjük is egymást, ha szükség van rá. A gyengeségek közé esetleg az tartozik, hogy a pénzügyi ellenőrzésnél még lehetne szorosabb az együttműködés, illetve az új könyvelővel való munka még kialakulóban van – ezen a területen lehetne kicsit jobban átlátni a dolgokat.

5. Milyen intézkedéseket tartana fontosnak a közbirtokosság hatékonyabb működése érdekében?

Leginkább a pénzügyi folyamatok szorosabb ellenőrzését tartanám fontosnak. A kifizetések pontos követése, a belső ellenőrzések megerősítése és az új könyvelővel való gördülékenyebb együttműködés hozzájárulhatna a még hatékonyabb működéshez. Ezek apróbb finomítások, mert alapvetően úgy érzem, jól működnek a dolgok.

6. Hogyan segíti a munkája a közbirtokosság tagjainak érdekeit és problémáinak megoldását?

Leginkább az igazolások és dokumentumok kiállításán keresztül van közvetlen kapcsolatom a közbirtokossági tagokkal. Igyekszem minden ügyintézészt gyorsan és hibamentesen elvégezni. Ha valamire szükségük van, például egy igazolásra örökléshez vagy jog átíratáshoz, akkor segítek, amilyen gyorsan csak lehet. Fontos számomra, hogy a tagok elégedettek legyenek a kiszolgálással.

7. Milyen fejlesztéseket tart szükségesnek a közbirtokosság jövője szempontjából?

Jelenleg úgy érzem, hogy a közbirtokosság jól működik. A legutóbbi nagyobb fejlesztés, a traktorvásárlás, sokat javított a hatékonyságon, főként a faanyagok szállításában. A gépesítés jelenlegi szintje megfelelő, és az eszközök jól szolgálják a célokat. Jelentősebb fejlesztési igény jelenleg nem látszik, de természetesen mindig figyelni kell a lehetőségekre.

8. Hogyan működnek együtt a közbirtokosság és a helyi közösség más szervezetei?

A Taplocai Egyesülettel és más helyi szervezetekkel jó kapcsolatot ápolunk. A közbirtokosság igyekszik támogatni a közösségi kezdeményezéseket – például a tánccsoportot vagy más helyi rendezvényeket –, különösen, ha azok Taploca fejlődését szolgálják. Ezekben az ügyekben mindig nyitottak vagyunk az együttműködésre.

9. Milyen tapasztalatokat osztana meg, amelyek meghatározóak voltak munkája során?

Számomra a konfliktuskezelési helyzetek voltak a legtanulságosabbak. Ezek során sokat fejlődtem emberileg is, és megtanultam, hogyan kell nyugodtan, higgadtan, objektíven reagálni. Az ilyen tapasztalatok formálták a hozzáállásomat és a munkavégzésemet is: megtanítottak a türelemre, a pontosságra és arra, hogy minden problémára van megoldás, csak meg kell találni a megfelelő módját.

Taplocai közbirtokosság titkára:

1. Milyen fő feladatokat lát el titkárként a közbirtokosságban?

Leginkább a jogi ügyekkel, különösen az öröklési ügyekkel foglalkozom. Ez az egyik legfontosabb feladatköröm: amikor egy közbirtokos elhalálozik, az ő jogainak örökösödési ügyét rendezzük. Emellett edzőkönyvek készítése is hozzám tartozik, például a gyűlések során.

2. Hogyan biztosítja a közbirtokosság dokumentációjának és adminisztrációjának pontosságát, naprakészességét?

Törekszünk arra, hogy minden adat naprakész legyen. Az edzőkönyvek is mindig időben elkészülnek a gyűlésekhez, és figyelünk arra, hogy minden rendben legyen dokumentálva.

3. Milyen kihívásokkal szembesül a napi adminisztráció és kommunikáció terén?

Különösebb kihívásaink nincsenek, viszonylag gördülékenyen megy minden a napi adminisztrációban.

4. Hogyan segíti a közbirtokosság tagjait a hivatalos ügyek intézésében?

A legtöbb örökösödési ügyet házon belül el tudjuk intézni, de ha hagyatéki eljárásra van szükség – például ha több örökös van, vagy nem tudnak megegyezni –, akkor ezeken a pontokon már nem tudunk segíteni. Ott már jogi útra kell terelni az ügyet.

5. Milyen eszközökkel vagy módszerekkel lehetne hatékonyabbá tenni az adminisztratív működést?

Nálunk nincs akkora mozgás, heti egy alkalommal találkozunk. Részmunkaidőben végezzük a feladatokat, nem főállásban, így nem igazán van szükség hatékonyabbá tételre jelenleg.

6. Hogyan látja a közbirtokosság belső kommunikációját, és van-e lehetőség ennek javítására?

Jelenleg elég gyenge a belső kommunikáció. A tagok között sem igazán használjuk ki az e-mail vagy más lehetőségeket, mivel a tagság többsége időskorú. Gondolkodtunk már azon, hogy a fiatalabb generáció számára nyissunk például egy Facebook-oldalt, de mivel a Facebook egy nyilvános felület, és a közbirtokosság zárt közösség, ezért ezt eddig nem valósítottuk meg. Az e-mailes elérhetőség már adott, de egyelőre ez sem túl aktívan használt csatorna.

7. Milyen szerepet tölt be a döntéshozatali folyamatokban, és hogyan járul hozzá a titkári pozícióból?

Részt veszek a vezetőségi megbeszéléseken, és próbálunk egységes álláspontot kialakítani, közösen irányítjuk a közbirtokosság ügyeit.

8. Hogyan kezeli a közbirtokosság az információk megosztását a tagokkal és a közösséggel?

Az információkat bizalmasan kezeljük, csak a szükséges körben osztjuk meg, és ügyelünk az adatvédelemre.

9. Milyen tapasztalatai vannak a közbirtokosság működésének támogatásában?

Próbáljuk minél hatékonyabban irányítani az egész működést, hogy a tagság számára előnyös és átlátható legyen, és hogy ki tudjuk használni az adott lehetőségeket a lehető legjobban.

10. Mit tart a legfontosabb fejlődési lehetőségnek, amelyhez a titkári pozíció is hozzájárulhat?

A legfontosabb az, hogy a ránk bízott vagyont, főként az erdőt, minél jobban és hatékonyabban kezeljük és felügyeljük.

11. Mi a közbirtokosság legnagyobb nehézsége?

A legnagyobb kihívás az, hogy a kitermelt faanyagból a lehető legmagasabb áron tudjuk értékesíteni, és így a közbirtokosság számára minél nagyobb profitot tudjunk elérni.

12. Hogyan látja a közbirtokosság jövőjét?

Jelenleg úgy látom, hogy a közbirtokosság normálisan és hatékonyan működik, és nincs különösebb probléma a jövőt illetően.

Hallgatók, doktoranduszok nyilatkozata mesterséges intelligencia (MI) alkalmazásáról

1. Általános adatok

Hallgató neve:	Martini István-Csongor
Neptun-kódja:	YT9EUB
Képzési szint (a megfelelőt jelölje X-szel):	<input type="checkbox"/> BSc/BA <input checked="" type="checkbox"/> MSc/MA <input type="checkbox"/> Doktori (PhD) <input type="checkbox"/> Egyéb:
Tantárgy neve/kódja*:	Alkalmazott közgazdaságtan és Pénzügy/ (MA/MSc)
A munka címe:	“Nagyerdő” közbirtokosság működése és jövője

* doktori értekezés esetén nem kitöltendő

2. Nyilatkozat az MI használatáról

Alulírott, etikai felelősségem teljes tudatában az alábbi nyilatkozatot teszem:

(Kérjük, válasszon egyet az alábbi lehetőségek közül!)

A) Nem alkalmaztam mesterséges intelligencia rendszert vagy szolgáltatást.
(Amennyiben ezt jelölte, a további táblázatok kitöltése nem szükséges.)

B) Alkalmaztam mesterséges intelligencia rendszert vagy szolgáltatást.
(Kérjük, töltsse ki a vonatkozó táblázatokat!)

3. A mesterséges intelligencia használatának részletezése

I. TÁBLÁZAT: Asszisztensi vagy kisebb mértékű felhasználás (pl. fordítás, nyelvi korrektúra, ötletelés stb.)

(Ezen felhasználások esetében a konkrét promptok és válaszok csatolása nem szükséges.)

A felhasználás célja	Alkalmazott MI-eszköz neve és verziója	Érintett rész (ha nem a szöveg egészére vonatkozik)

II. TÁBLÁZAT: Jelentős tartalmi hozzájárulás (pl. egy teljes ábra vagy egy hosszabb szövegrész generálása)

(Ezekben az esetekben a felhasznált kulcsfontosságú promptok és az MI által adott nyers válaszok dokumentálása és a munka **mellékletében való csatolása szükséges.**)

A felhasználás célja	Alkalmazott eszköz verziója, elérhetősége	MI-neve,	Az érintett fejezet / ábra / táblázat pontos sorszáma	A prompt-naplót tartalmazó melléklet bejegyzésének sorszáma

3/A. Oktató által előírt kiegészítő szabályok (ha vannak)

Amennyiben az adott tantárgy oktatója vagy témavezetője az MI-eszközök használatára vonatkozóan külön szabályokat vagy elvárásokat határozott meg, kérjük, az alábbi mezőben foglalja össze ezeket:

Pl. az MI használatának tilalma bizonyos feladattípusokra; csak konkrét eszköz használata engedélyezett; eltérő hivatkozási elvárások; dokumentációs forma stb.

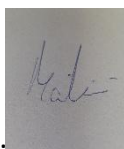
Oktató vagy témavezető által előírt szabályok:

.....
.....
.....
.....

4. Minden hallgatóra vonatkozó nyilatkozat:

Kijelentem, hogy az MI által esetlegesen generált tartalmakat minden esetben kritikailag felülvizsgáltam, szerkesztettem és a munkába illesztettem. A leadott munka minden eleméért, annak eredetiségéért és tudományos helytállóságáért teljes körű felelősséget vállalok. Tudomásul veszem, hogy a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem a benyújtott munkát mesterséges intelligencia detektorral ellenőrizheti, és eljárást kezdeményezhet, amennyiben a nyilatkozatom valótlan vagy hiányos.

Kelt:, 2025. hó nap



.....
Hallgató aláírása



.....
Konzulens/Témavezető aláírása

NYILATKOZAT

Martini István-Csongor (hallgató Neptun azonosítója: YT9EUB) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*3}

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat

III. Hallgatói Követelményrendszer

III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat

6.13. sz. függelék: A MATE egységes szakdolgozat / diplomadolgozat / záródolgozat / portfólió készítési útmutatója

4.2. sz. melléklete: Nyilatkozat a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről (módosítva: 2025. október 16.)

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió³ nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve:	Martini István-Csongor
A Hallgató Neptun kódja:	YT9EUB
A dolgozat címe:	“Nagyerdő” közbirtokosság működése és jövője
A megjelenés éve:	2025
A konzulens intézetének neve:	Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campus
A konzulens tanszékének a neve:	Befektetési, Pénzügyi és Számviteli tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió³ egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem. Továbbá kijelentem, hogy a dolgozat elkészítése során alkalmazott mesterséges intelligencia-eszközök (pl. szöveggenerálás, nyelvi

Kelt: Budapest, 2025. év október hó 28. nap



belső konzulens

javítás, fordítás, adatelemzés) használata nem helyettesítette a saját kutatási és alkotói munkámat, azok alkalmazását a források között vagy a módszertani részben feltüntettem, és a szakmai-etikai elvárásoknak megfelelően jártam el.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

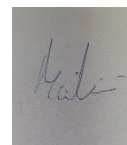
A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelté után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2025 év 10 hó 31 nap



Hallgató aláírása